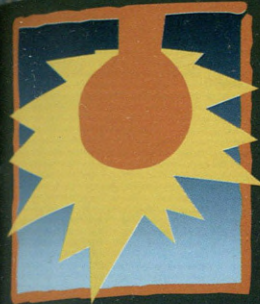

ARGIA

KORO GARMENDIA

«Euskadiko Ezkerran
inor baino azkarragoak
ginela uste genuen»

EKONOMIA

Hendaiako Sokoan
kalitatea, formazioa,
komunikazioa eta
zabaltzea helburu

BIDASOA

Militante
profesionalen
ametsa eta garaipena
eskubaloian

XABIER SALDIAS

«Talde historikoek
lan handia egin beharko
dute tokia hartzeko»

JEAN HARITXELHAR

«FRANTZIA ORAINDIK
JAKOBINISMOAN BIZI DA»

DICCIONARIO VASCO-ESPAÑOL-FRANCÉS

POR EL PRESBITERO

RESURRECCIÓN MARÍA DE AZKUE

PROFESOR DE VASCUENCE EN EL INSTITUTO DE BILBAO

MIEMBRO DE LA SOCIEDAD LINGÜÍSTICA DE PARÍS, DOCTOR EN TEOLOGÍA

DICTIONNAIRE BASQUE-ESPAGNOL-FRANÇAIS

APIAZA (S, Alth.), renóncula, vulg. botón de oro: *renoncule*, vulg. *bouton d'or*. (Bot.).

APIKA (G-t), apike (G-and-zeg, R), acaso, *peut-être*.

APIKA (E.H.). Proiektu, antolaketa eta zerbitzu informatikoak.

APIKak iadanik euskararentzako hainbat lanabes eta tresna garatua du.

Horien artean:

- Silaba-banaketarako automatak, euskararako eta gaztelaniarako. "C"z garatua eta OASIS (1985) eta THEOS (1990) sistema eragileetan ezarria,

ZERUKO ARGIA S.A.L. argitaletxean. 1994ean Macintosharako.

- Hitz-indexaziorako sistema parametrizagarria (hizkuntzaren arabera)

euskara eta gaztelaniarako, probabilitate handieneko aleatorizazio-

metodoan oinarritua. Gipuzkoako Foru Aldundiaren Aldizkari

Ofizialerako. Atzitze masiboko prozesua eta berorren analisi

automatikoari dagokiona "C"z (XENIX) garatu dira (1987-88).

- EHuko Informatika Fakultatean garatutako XUXEN ortografi zuzentzailearen proiektuaren bultzatzaile izan da eta horretarako zenbait algoritmo implementatu: hitzen indexazioa eta berorien berreskuratzea hurbilpen lexikografikoaren metodoaz. DOSen eta UNIXen ezarria (1988-90).

- Euskarazko indexaziorako iragazle morfologikoa. Baionako IUTrekin lankidetzan. "C"z (UNIX) implementatua (1991-92).

APIKAre esku artean egun garatzen ari diren proiektuak:

- AWR hitz-ezagutzailea: gaztelania, frantsesa, euskara eta katalanerako. Hizkuntza natural bakoitzaren analisi morfologikoan oinarritua.

- Aplikazioak: * Autozuzenketa multikausala.

* Testu-indexazio eta -berreskurapena, hizkuntza-domeinuak mugatuz.

PROIEKTU, ANTOLAKETA ETA ZERBITZU
INFORMATIKOAK

DONOSTIA: Ametzagaña, 19 - behea - Tel (943) 28 33 99 - 28 36 78 / Faxe: 2746 00

URRUÑA: Xalbardin Baita - Tel: (07.33) 59 47 60 00 - Faxe: 47 60 01

BARCELONA: Aragó kalea, 63 - behea 1 - Tel: (93) 226 49 24

6. Politika kronika. PELLO ZUBIRIA.

8. Koro Garmendia. «Een inor baino azkarragoak ginela uste eta mesprezurako joera genuen». MIKEL JAUREGI eta PELLO ZUBIRIA.

12. Astean zehar. XABIER LETONA.

14. Gaza: denbora-lehergailua. XABIER LETONA.

18. Gilles Chaudiere, «Gure iraganaz aberastuagatik ere etorkizunari begira gaude». JOXE JOAKIN DEL CURA.

20. Bidasoa, etxeko labelaz. JOXE MARI OSTOLAZA

22. Udako Euskal Unibertsitateak Kongresua burutuko du apirilaren 29an. Euskal Unibertsitaterantz mailak jartzen ari da UEU. ARANTXA ERASUN.

25. Durangaldeko Mankomunazgoari ustel hatsa dario. JOSU TELLERÍA.

28. Jean Haritxelhar: «Euskal departamenduaren proposamena ez atxikitzea ez diot barkatuko Mitterrandi». JOJO BIDART.

34. Kultura kronika. J.J. PETRIKORENA.

37. Xabier Saldiasen lehen diskoa plazaratu du Egan Berria taldearekin. «Talde historikoek lan izugarria egin beharko dute tokia hartzeko». J.J. PETRIKORENA.

40. Dantza garaikideak maiatzean jasoko ditu oin eta besoak. J.J. PETRIKORENA.

42. Osatua da legealdi honetarako Kultura Saileko organigrama. Aro berriko hamaikakoa. MAITE ARTOLA.

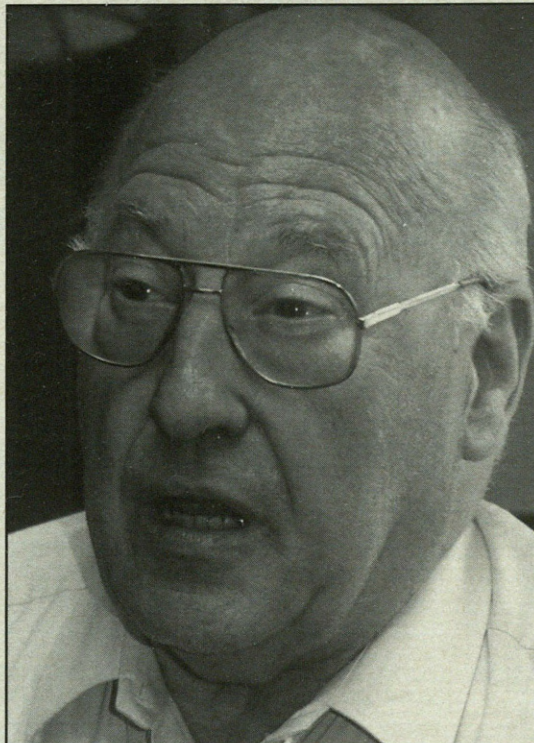
45. Argitalpenak. MAITE ARTOLA.

48. Irrati-telebista. AINHOA GERRA.

52. Aukeran. AINHARA ZUAZABEITIA.

56. Denborapasa.

58. Legebiltzar baskongadoa, zertarako? XABIER ZUBIZARRETA.

JEAN HARITXELHAR:

Euskaltzaindiko lehendakariak Miarritzen duen etxean aurkitu dugu eta «Herria» astekarian Gehexan Pontto izenpean egindako zutabeen bilduma argitaratu berriaz, Ipar Euskal Herriko kultura munduaz eta politika frantsesaz jardun zaigu barruko orrialdetan aurkituko duzuen elkarrizketa osatzen. Baigorriko alkatetzatik bota zutenekoa barkatua duela aitortu digu, nahiz eta ez ahaztu. Luma xorrotxaz egunerokoari ertzak aztertzen segitzeko asmoz jarraitzen du baigorritarrak./28

KULTURA SAILEKO ORGANIGRAMA:

M. K. Garmendia Kultura Sailaren buru jarri zela ehun egun pasatxo igaro eta dagoeneko organigrama osatua da. Haize berria iritsi da; inguru hurbilenara begiratu besterik ez dago: ezker eskuin Agirre eta Zeberio. Sailburuordea lehena eta Hizkuntza Politikarako idazkari nagusia bestea./42

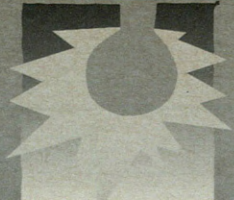
ARGIA ESKURATZEN DUZUN HORRI!

ESKA EZAZU ARGIAren
EUSKARRI TAULA

Argia astekaria non ipinia izateaz gain egur koloreko euskarri honek ziur txokoren bat apainduko duela.

Egin ezazu eskaria goizeko 9etatik 1era edo eta arratsaldeko 3etatik 7ak bitarte, ARGIAren 37 15 45 telefonora deituz (2.000 pta. + 300 pta. bidalketa)

ARGIA

astero etxean

ARGIAren harpidedun izan zaite

✕ ARGIA etxean hartzeak
abantaila guztiak ditu

✕ Zenbaki guztiak jasoko
dituzu, kalean baino % 20a
merkeago

✕ Euskal Kulturaren
Urtekaria etxera iritsiko
zaizu

✕ ARGIAren eskaintza
bereizietan parte hartu ahal
izango duzu

ORAIN ARGIAKO
HARPIDEDUN EGINEZ
GERO HAUETAKO
KONPAKTO, BIDEO
EDO LIBURU BAT
ESKURATUKO DUZU

DOHAINIK

TTAKUNen
KONPAKTOA

"EUSKALDUNEN AMERIKA"
JOSEBA ETXARRI

"AINGERUAREN BIHOTZA"
BIDEOA

KIOSKOAN
BAINO

HARPIDETZA TXARTELA

☎ (943) 37 15 45

FAXA: (943) 36 10 48

IZENA _____	1. DEITURA _____
2.DEITURA _____	HELBIDEA _____
TFNOA _____	HERRIA _____
POSTA KODEA _____	HERRIALDEA _____
BANKU EDO AURREZKI KUTXA _____	
SUKURTSAL HELBIDEA _____	SUKURTSAL ZKIA. _____
KONTU KORRONTEA/LIBRETA _____	Kontu zenbakia _____
Entitate _____	Sukurtsala _____
K.D _____	

ARGIA: Zirkuitu ibilbidea 15

LASARTE-ORIA 20160

HARPIDETZA SARIAK
(BEZ barne)
Hego Euskal Herria
11.600 pztz
Iparr Euskal Herria
685 libera
Espainia 11.600 pztz
Beste Atzerriak
15.100 pztz
Airez 23.850 pztz

Argipen batzuk

ARGIA astekariaren 1525. zenbakian, 1995-IV-9 data daraman horretan, niri egindako elkar hizketa baten berri ematen da. ARGIAK txoko hau utzi dit elkar hizketa horren inguruan gertaturikoak azaltzeko. Asko penatu gaituen akats tekniko baten ondoren, argitaratu den elkar hizketa zirriborro bat besterik ez da, argitaratzera zihuan 'benetako' elkar hizketa ordenadoreen kable, txip eta memoria artean gelditu delarik galduta.

Erru tekniko honen ondorioak, jada konponezinak dira eta txoko honetatik ezingo dut, ezingo dugu, elkar hizketa egiteko egin zen ordubete pasatzuko zinta haien transkripzioari egin, ezta laburpen borobilik ere; baina badaude ezinbestekoak iruditzen zaizkidan argipen bat edo beste egiteko beharra, nahiz ta bere osotasunetik at, partzialitatean erori.

Osotasunari heldu ezinik eta puntu garrantzitsu bat hautatzekotan, hasiera hasieratik ekingo diot. Izenburua ulertezina da, are gehiago, zerbait ulertzekotan gure ustez okerrak diren ideia-edukiak jaso daitezke. Esaldi batez ideia nagusi hau jaso nahi izan da, nahiz eta lortu ez den zirriborro honetako izenburuan.

KAS alternatiba, Euskal Herria funtsezko zutabe demokratikotan oinarrituta bizitzeko behar diren eskubide demokratiko indibidual eta kolektiboen bilduma da. Eskubide horiek bizpahiru ardatzetan laburbiltzen dira: subiranotasunez, autodeterminatzeko eskubidea praktikan ipintzeko ahalmena eta Euskal Herria osatzen duten lurralde historikoen erre-

konozimendua.

Nazioartean errekonozituak, Estatu espainiar, zein frantziarrak sinatu eta betetzen ez dituzten hainbat eskutitz eta hitzarmenetan azaltzen diren oinarritzko eskubideak besterik ez dira jasotzen KAS alternatiban. Gaur egun, oraindik, Euskal Herria eta Estatu espainiar, zein frantziarraren artean dagoen gatazka begibistakoa da, baita zergaitia ere; oinarritzko eskubide horien zapalketa bi estatuen aldeetik eta Herri bezala etorkizun bat eraikitzearen konpromezua bestetik. Egunez egun euskal gizarteak gardenago jasotzen ditu Estatu terrorista, torturatzaile, ustelaren irudiak. Geroz eta argiago du Euskal Herriak estatu horien menpe ez duela etorkizunik, ez kultura, ez hizkuntza, ez ekonomia... mailan. Geroz eta nabarmenagoa da Euskal Herrian Euskal Herriarentzat ez dagoela demokraziarik. «KAS alternatibak laburbiltzen dituen oinarri demokratikoak, Euskal Herriari dago-kionez pendiente dauden heinean, alternatibak indarrean dirau». Hau litzateke elkar hizketaren izenburua. Argitaratu zen izenburuan, zerbait ulertzekotan, KASen patrimonio bezala ulertzen da KAS alternatiba, interes 'partikularrak' konponduko lituzkeen zerbait balitz bezala. KAS alternatiba ez da KASen alternatiba, herri honi berez dagozkion eta armen

indarrez ukatzen zaizkion oinarritzko eskubide demokratikoak baizik. KASEk ez du asmatu autodeterminazio eskubidea ezta edozein herri eta herritarroi dagozkigun eskubideak ere, KASEk, asko jota, bildu egin ditu, laburtu eta beraien aldeko borrokan konpromezu bat hartu du independentzia eta sozialismoaren bidean. Hortan gaude!

MAITANE INTXAURRAGA

Zuzendaritzaren oharra:

ARGIAko aipatu elkarrizketa Ainhara Zuazabeitiak Maitane Intxaurragari egindakoaren emaitza da: zirriborrorik ez du argitaratzen astekari honek. Argitaratu aurretik elkarrizketa erakutsi zitzaion Intxaurragari aldaketaren bat bazuen egin zezan —tratua egin bezala— baina produkzio prozesuaren akatsez aldaketa horiek gabe plazaratu zen. Barka biezagu okerra.

JABEA: ZERUKO ARGIA, S.A.L.

LEHENDAKARIA: Joxe Mari Irazusta.

ZUZENDARIA: Pello Zubiria.

Kontseilu Editorialeko Arduraduna: Baleren Bakaikoa.

HELBIDEAK

GIPUZKOA: Zirkuitu ibilbidea, 15. pabiloia. 20160 Lasarte-Oria.

Tlf: 37 15 45. Faxe: 36 10 48.

BIZKAIA: Zaballburu 2, 1. ezkerre. 48003 Bilbo.

Tlf: 410 34 34. Faxe: 410 37 15.

NAFARROA: Iratxe Monastegia 70, 3. ezkerre.

31011 Iruñea.

Tlf: 17 80 78. Faxe: 17 80 77.

IPARRALDEA: Harrobiko Etxea, 64122 Urruña.

Fax-Tlf: 47 17 10

LEGE GORDAILUA: NA 80-1963.

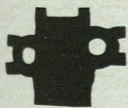
ISSN: 0213-909X

BATZORDE PAREKIDEA:

72562 E.

INPRIMATEGIA ETA FOTOMEKANIKA:

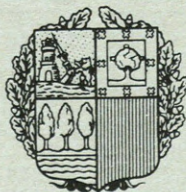
Antza, S.A.L.

kutxa fundazioa

fundación kutxa

- gipuzkoa donostia kutxaren
- gizarte-ekintza
- obra social
- de la caja gipuzkoa san sebastián

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak
diruz lagundutako aldizkaria

Gipuzkoako Foru Diputazioa

Kultura eta Turismo Departamendua

Aldizkari honek Nafarroako Gobernuaren
laguntza jaso du

Aznar lehendakaria eta marra

MADRILGO egunkari indartsu bateko zuzendariak Euskal Herriko bere ordezkariari deitu zion, ETAk Aberri Egunean «Euskaldunon Egunkaria»-ri esandakoez galdezka. Harriduraz. Asko izan dira ETako zuzendaritzak elkarriketa horretan erabili zuen tonua azpimarratu dutenak: erantzunetan etengabe printzipioak ageri ziren, hizkera irekiagoa zen, txostenetako «langue de bois» horretatik urritu, mamian ere flexibleagoa zirudien... Elkarriketa proposatzen zion medioari egokitzeko kalkuluagatik izan behar zuela ere entzun dugu. Jose Maria Aznarren kontrako atentatuak beste interpretaziorik ateratzen du mahaira.

«ETak denboran atzerako jauzia egin du» idatzi du batek baino gehiagok. «Euskaldunon Egunkaria»-ko elkarriketa eta Aznarren kontrako atentatua lotuz, ETak bere garai «klasikoetara» bi-

hurtu nahi duela ere esan liteke. Alge-
rreko elkarriketak etenez geroztik, be-
rak nahi bezalako irtenbiderik ez zaio
ageri, eta azken urteotan Ezker Abertza-
leko buruzagi batzuek eta Elkarrik pro-
posatzen dioten eboluzioak ez du kon-
bentzitu. Eta euskal gatazka ziklo berri
baten atarian omen dagoenez —analista
asko daude horretan ados— hordagoka
ekin dio ETak. Besterik da horrek
1995ean ze fruitu emango dizkion. Eta
dizkigun, denoi.

ISTANT baten gorabeheran atera da

bizirik Felipe Gonzalezen alternatiba,
eskuineko familien artean bakea ezarri
eta hamabi urteko agintealdiaren ondo-
ren lur jota ageri diren sozialisten lekua
hartzeko prest dagoen Jose Maria Aznar.
Leherketaren astindua, hala ere, izuga-
rria izan da eta politikari nagusiek
erreazionatzeko behar izan duten den-
borak zerbait esan nahi du: egun oso bat
behar izan zuen Felipe Gonzalezek azal-
tzeko, abiadura berria hartu duen egoe-
raren aurrean isilik zegoen lerrook
idaztean Jordi Pujol.

Buruzagi politikoen deklarazioen

**■ Alderdiak bere 100. urteurrena ospatzea
prestatzen zuen denbora berean aukera estrategiko eta
taktikoak erabaki behar berriro. Bai urrun gelditu dela
Aberri Eguna**

Tren bagoi zahar bat
oinarritzat hartuta
eraikitako etxetxo
honetan egon zen
babestua, antza, Luis
Roldan. Iruñeko
komunikabideetan
ezaguna den Tako
Pezonagarena da «El
Vagon» izeneko etxola
eta Madrildik oso gertu
dago. Ihesi berritan
erabiliko zuen —jabeak
ukatu egin du— Goardia
Zibileko zuzendari
ohiak konfidantzazko
zaintzaileen babesean
gordeta egoteko,
«Tribuna» astekariak
dioenez, Espainiatik
irten gabe. (Arg.:
«Tribuna»).

arabera, Madrilgo eta Ajuria Eneko itunek osatzen duten marrak gogorragotu beharko luke ondoko asteetan: alde batera demokratikak, bestera bortizkeriaren bultzatzaile, laguntzaile eta ez-salatzaileak. Egunak beharko dituzte heltzeko, baina Aznarren kontrako atentatuaren ondorioak kupida gabe azalduko dira. Elkarriren Bake Konferentziari Espainiako telebista guztietan atentatuaren ondoren eman zaion tratamenduak asko adierazten du. Ea nor oroitzen den Mario Onaindiak Ezker Abertzaleko eta inguruko mugimendu zibiletara hurbiltzeko proposamen haiez.

CARLTON-EKO izpiritu famatuak ere bere jipoia hartu du. Ollora-Egibar-Agirre hirukoaren tesiek jaso zuten Juan Mari Atutxaren erantzuna bere garaian. Ibarretxe lehendakariordeak IVApeko zuzendaria —Elkarriri joko baten ustiaketa baimena ematearen ondorioz— kaleratzeak sortu zituen kritikak bezala. Aberri Egunaren inguruan buruzagi jeltxideek esandakoek sortu erreazioak gainditu zitzaizkeen alderdiak, hauteskundeak direla eta beste. Baina EAJren azken hilabeteotako hautu politikoak Aznarren kontrako lehergailuarekin nahasteak urrutiegi eraman bide diturak.

Xabier Arzalluzek eskuak libre ditu alderdi barruan egokien derizkiona bultzatzeko. Eta ohi duen moduan erantzun die konterbadore espainiarrei: ez dago dudarik seriozki aztertuko ditugula gertatu diren gauzak. Meatxu doinuak. Baina ETaren kontrako estrategiaren azterketa egiteko Batzar Nazionala biltzea ere aipatu du, behar bada komeniko zaiolako EAJri azken hilabeteotako saltsak hausnartzea. Alderdia bere 100. urteurrena ospatzeko prestatzen zen denbora berean aukera estrategiko eta taktikoak erabaki behar berrir. Horretarako, datu gehiago udal hauteskundeek emanen dute. Ea zertan gelditzen den PPren igoera, hauteskunde orokorrak aurreratuko ote diren, eta Euskal Herrian zer gertatzen den. Besteren artean, HB berrirò diagnostikatzen. Bai urrun gelditu dela Aberri Eguna.

PELLO ZUBIRIA

G O R D E T Z E K O A K

ENDARLATSAKO HERIOTZARI BURUZKO BERTSIOAK ILUN

Berako alkateak ere ez zuen ontzat eman Eduardo Lopez Moreno polizia horiotzera eraman zuen bonbari buruzko bertsio ofiziala. Endarlatsako koartel zaharrean gizon horrek bonba hori nolatan erabili zuen ulertzea ez baita erreza. Duela hilabete batzuk ETaren izenean norbaitek hor lehergailu bat ipini zuela abisatzeak ez du askorik argitzen. Aznarren kontrako atentatuaren egunean gertatuta, hildakoa polizia zela jakin zenean, Bidasoa bailaran gerra zikin zurrumurruak ere zabaldu ziren.

RAFA DIEZEN TARTEA

MAIATZAREN LEHENA ZERTARAKO?

«Sakoneko hausnarketa behar da»

MAIATZAREN Lehena inertzia antzueztatik atera behar da. Data topikoz betetzen da. Egun batzuetarako, 'batasun' hitza friboltasunez koherentziarik gabe erabili ohi da. Mezuak sistema honetan langileok jasaten ditugun erasoen arabera planteatzen dira. Maiatzaren Lehenan sindikatuok langileei borrokarako behar diren erreferente zein argipenak erakusten dizkiegu ala data sinboliko hutsa bihurtu da?

Beste ikuspegi batez langile mugimenduan lan egiteko, iaz LAB eta ELAK urrats bat eman genuen. Dinamika sindikal eta sozio-ekonomikoarekin lotuta, Maiatzaren Lehenari eutsi genion. Bi sindikatuok euskal langileok behar ditugun tresna eta eskaerak landu genituen egoera politiko eta sozio-ekonomikoari erantzun ezezik langileen artean borrokarako erreferenteak jartzeko. Hori da bidea.

Aurten, hauteskunde sindikalen ostean, planteatzen hasi ginen langileen eta gizarteak dituzten erronkei nola eutsi. Diagnostiko bateratua izan dugu. Batetik, Hego Euskal Herriak bizi duen egoera politiko zein ekonomikoa latza

izateaz gain, egoera horren gainean dauden alderdi asko eroso daude. Bestetik, ahaleginak egin behar ditugu sozio-politikoki zein sindikalki gure eragin eta erreferentzialtasuna sustatzeko.

Hortik etorri da Aberri Eguneko agiriarekin bi sindikatuok sortutako lurrikara eta Maiatzaren Lehenerako erakuntza nazionalerako eta arazoei aurre egiteko berpiztu nahi dugun langileen protagonismoa. Maiatzaren Lehenak langabetuekin eta prekaritatean daudenekin interbentzio ildo berriak bultzatzeko balio behar luke. Maiatzaren Lehenari behar den soslaia emango diogu eta data gizartean aldarrikatzeko eta borrokarako erreferenteak jartzeko izango da langile mugimenduan. Sindikalismoak berrindartu egin behar du bere interbentzioa eta sindikatuaren eragin soziala gizarte osora zabaldu. 'Borroka eta antolatu' lelo nagusia izan behar da langileek, gazteek, langabetuek... dituzten arazoei aurre egiteko. Euskal Herriak nazio askatua izateko dituen aldarrikapen sozio-politikoekin bat eginik. Sistemak sortzen dituen errealitate latzei aurre egin behar diegu, eta bat egin langileen ekimenekin. Hortik etorriko da sindikatuaren indartzea eta enpresari eta gobernuen aurrean hartu beharreko ekimen soziala. Gora Maiatzaren Lehen!

*Rafa Diez

LABeko koordinatzaile orokorra.

Koro Garmendia, EAJren bigarren zerrendaburua Donostiako Udalerako

«EEn inor baino azkarragoak ginela uste eta mesprezurako joera genuen»

En urte mordoa egina, ELAko afiliatua, Eusko Legebiltzarrean eta Madrilgo Gorteetan EEko diputatu izana, ibilbide politiko luzea egina du 38 urteko donostiar honek. Koro Garmendia udal hauteskundetan EAJren bigarren zerrendaburua da Donostian.

Ezker kulturatik iritsita, nola jokatu duzu Donostia bezalako hiri burges batean?

Donostia hiri anitza da eta burges gisa definitzea topikoa da. Donostian erronka garrantzitsuak daude: adibidez, langabeziaren arazoa. Giza-zerbitzuak eskaintzea eta hiria prestatzea izango da gure erronka. Udaletxetik hiria prestatu egiten duzu,

«Donostiaz gozatzea ez da Kontxan bizitzea». (Arg.: A. Elozegi).

enplegu zuzen gutxi sortzen baita bertatik. Gure erronka da Plan Orokorra garatzea eta hiria enplegu kokagune egokia bihurtzea donostiar guztiak bertan bizi daitezen.

Egun, Donostia ez dela donostiar guztientzako moduko biria esan da...

Kontxan oso jende gutxi bizi daiteke, baina Donostian jende asko bizi da. Hirietako

tokirik desiratuenetan jende gutxi bizitzen da. Donostian auzo garrantzitsuak daude, populazio handia daukagu eta prestazio maila nahiko ona da auzotan. Donostiar guztiok gozatzen dugu Donostiaz. Hiriaz gozatzea ez da soilik Kontxan bizitzea.

Zein dira Donostiarako zure egitarauaren berezitasun nabarmenenak?

Batetik, Plan Orokorrearen garapena dago. Plan Orokorra markatzen ditu Donostiaren ildo nagusiak datozten 10-15 urteetarako, eta hori gestionatu egin behar da. Berpizte ekonomikoa da bigarren ardatza. Ahalegin berezia egin behar da Donostia enplegu eta enpresa kokagune bihurtzeko. Hirugarren erronka kultura eta euskararena da.

Donostiaren beste lehen-tasun nagusia finantza egoera saneatzea da. Donostian dagoen biztanleko diru-inbertsioa Estatuko altuena da, baina daukagun zorra ere bai.

Etxebizitzaren espekulazioa bultzatzea aurpegi-ratu zaio Udalari. Orain arteko politikarekin jarraitu behar al da?

«Instituzio guztietan hiruko bera egotea da egokiena». (Argazkia: Alberto Elozegi).

Plan Orokorrean jada definiturik dago zenbat etxebizitza eraikiko diren eta zein motakoak. Hauteskunde egitarauan, alokairuko etxebizitzaren presentzia areagotu behar dela eta babes ofizialeko etxebizitzaren eskaintzara iristeko baremazio diferentia berrikusi beharko dela planteatzen dugu.

Orain urte batzuk etxebizitza falta zen arazoa, eta egun garestiegiak izatea da. Eskaera gehienbat gazteena da, eta horri langabeziaren arazoa erantsen zaio. Ga-

koa, eskuragarriago egitean datza.

Azken lau urteotan Donostiako Udalean agindu duen gobernu-taldeak baino hobeto funtzionatu al du tripartitoak?

Instituzioen arteko koordinazioa hobea izatea espero dut, baina batipat tonu aldaketak egotea. Herritar gisa, ez zitzaidan batere gustatu Odon Elorza eta Gregorio Ordoñez zenaren arteko lehiaren estiloa. Aginduko duen koalizioak estilo lasaigoa izatea nahiko nuke,

ez hain pertsonalista eta taldeko lanerako joera handiagoa duena.

Nola baloratzen duzu azken gobernu-taldearen lana?

Oso garrantzitsua da finantz egoerari dagokionez egin duten lana, Udaletxearen finantz egoera saneatu egin baitute. Plan Orokorrearen inguruan gauzatu beharreko akordioa ondo burutu dute. Baina landutako estiloa, batipat alkatearena, ez da nire gustukoa izan.

Eta oposizioarena?

HB akordio posible guztietatik aparte mantentzen da. Ez da oposizio eraikitzailea. HBren politika orokorrak alderdi bera asko baldintzatzen du. EA, berriz, hainbatetan desmarkatu nahian ibili da, baina nahiko zaila gertatzen zitzaion hori, hein batean aurreko korporazioaren lanari jarraipena eman diotelako.

Hirukoa udal orotara zabaltzea baten autonomo-

HAMARREKOA

JOSEBA PERMACH

«Adierazpen batzuetan gaztetasunari darian kupida falta antzeman izan diot, eta gogorra egin zait»

JOSEBA ARREGI

«Politikan, oraindik, gauza asko eskainiko ditu»

ODON ELORZA

«Lasaitu eta estilotz aldatu behar du, ez baita berriro ere alkate izango»

XABIER ALBISTUR

«Noizbait aholku bila joango naitzaio, Udalekoa alor berria baita niretzat»

IMANOL MURUA

«Ahaleginak egin ditzala abertzaletasun demokratikoaren inguruko arteko diferentziak gutxitzeko»

ANTTON KARRERA

«Pragmatismoa eskatuko nioke, errazagoa baita ondo gelditzea erabaki zailak hartzea baino»

ENRIQUE ERENTXUN

«Kirolaz ezer gutxi dakit»

MARIO ONAINDIA

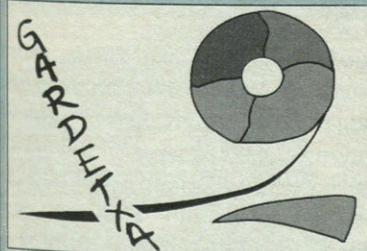
«Nahikoa aztertu dituen nazionalismoaren gaitzak ahaztu, eta bere etxearekin izan dadila kritikoagoa»

TXARO ARTEAGA

«Oso lan garrantzitsua egin du Emakunderekin»

JAVIER OLABERRI

«Zortea opa diot hartu duen bidean»

- Sasoiko landareak
- Zuhaitz apaingarri eta frutabolak
- Zuhaiskak
- Keramika
- Ongarmak
- Lurrak
- Jardingintza

LORAEKXEA

Bilbotz Auzunea Arditurriko Bidegorria: 20130 OIARTZUN. Tel. 49 32 41

«Hemen ez dugu Gerry Adamsik, eta hori behar dugu». (Arg.: Alberto Ellosegi).

mia murriztea dela esan du Mayor Orejak.

Irizpide alderdikoi eta partikularra da. Legeriak dio zinegotzien artean hautatzen dela alkatea. Beste sistema bat ere zilegi izan zitekeen, baina ez da daukaguna. Ahal den neurrian, instituzio guztietan hiruko bera egotea da egokiena.

EEko parlamentari izana zara. Egin iezaguzu urteotan egin duzuenaren balantzea.

EEn 80an sartu nintzen. Bide bat egin genuen, EEk eman zuen emateko zeukan guztia eta hura amaitzean, gogoeta egin nuen eta nire kezka

eta interesak modurik onenean nondik defendi zitezkeen pentsatu nuen.

Orain hamabost urte jarri erradikalagoak nituen. Demokraziari adjetiboak jartzen nizkion, 'demokrazia formal' eta antzekoak esanez. Demokrazia daukagun balorerik garrantzitsuena dela deritzot orain. EEn bidearen zati bat egin nuen, demokrazia ezagutu nuen, ezkerarren garapena ikusi nuen, eta hori amaitu zenean azterketa eta erabakia pertsonalagoa izan zen.

EAJren aurka borrokatzeaz gain, balako mesprezua ere eduki izan diezue jeltkideei. Erraza

egiten al zaizu euren zerrendan joatea?

EEn garaian egindako bekaturik handiena handi-mandatasun hura zen. Inor baino azkarragoak gine-la uste genuen eta mesprezatzeko joera handia genuen. Egia da garai batean EAJ izan genuela etsai politikoa. Baina denborarekin, EEn jarriera EAJrekiko aldatuz joan zen.

EAJren zerrendan joatea gogorregia suertatu izan balitzait ezezkua emango nuen lasai asko. Egia da eskaintza egin zidatenean orain arte sentitu ez nuen nagitasun fisikoa sentitua. Ez da deserosotasun ideologiko-politikoa.

Herri hau ainguratu eta indarrak batu behar ditugu. Proiektu nazional eta demokratiko baten inguruan EAJ erreferentzia gisa ikusi nuen. Hemen baldin banago, ni neuk hala erabaki dudalako izan da.

Zu EAJn eta Ramon Etxezarreta PSE-EEn. Alderdi batetik bestera bain diferentzia gutxi al dago?

Diferentzia garrantzitsuak daude. Niretzat erabakigarria da alderdi batek non dituen bere erabaki-guneak. EAJk erabaki-guneak Euskal Herrian ditu, eta alderdi sozialistak Euskal Herrikanpo. Gainera, PSOE oso une larrian dago, eta gure demokrazia gaztean izan-

« Ez nintzateke erabaki-guneak Euskal Herritik at dituen alderdi batera joango; abertzaletasuna ia kontu geografikoa da niretzat »

dako krisirik gogorrena ezagutzen ari gara. Norberaren joera eta bizipenek zerikusi handia dute hautaketa posible batean. Ez dut nire burua erabaki-guneak Euskal Herrikanpo dituen alderdi batean ikusten. Niretzat abertzaletasuna ia kontu geografikoa da.

Ez al da EE, nola edo bala, politikan aulki bat nahi zuen jendez beteta zegoela?

EAJren eskaintzari ezezkua eman banio, hori bera esaten dutenek zera esango lukete: «Eskaini ez diotela-ko, bestela gustura asko hartuko luke. Ahaleginak egin ditu, baina...». Politikan juzkuak emanak daude aldez aurretik, berdin du zer egiten duzun. EEn ibilitako askok bezala, beti sentitu dut partehartzearen beharra. Politikagintzan nire bizitza baldintzatzen duten gauza asko erabakitzen dira, eta gaztetandik izan dut nire etorkizuna baldintzatzen den esparru horretan egoteko desioa.

LABek eta ELAk Aberri Egunari begira plazaratu zuten agiria interesgarria iruditu al zaizu?

Agiri hori ezin dut ondo interpretatu. Hala ere, onartezinak iruditu zaizkit ELAri aurpegiaratu zaizkion hainbat kritika. ELA sindikatua da, eta eskubide guztiak ditu bere politika sindikalean

bere kide batekin, LAB kasu honetan, aurrerapausoa emateko. Agiria interesgarria iruditu zait, baina hala ere harrituta utzi nau.

Zergatik harrituta?

Zenbait kontzeptu -elkarriketa, irteera negoziatua...- ia fetitxe bihurtu dira gure artean, eta sekula ez dakizu horrek benetan zer adierazten duen. Hala ere, ez dit inolako beldurrik ematen LAB eta ELAren arteko hurbiltasunak. LAB sindikatua da, eta KAS munduan inor baldin badago bizitza aruntetik hurbil, sindikatua da.

Zer deritzozu Bilbon Elkarririk hartutako bideari?

Ezkorra eta eszeptiko samarra naiz. Dena dela, arrisurik gabe ezin da aurrerapausorik eman. Baina sinetsiko banu ETAK armak utzi nahi dituela eta horretarako erabakia hartua duela, ikusi dutela Irlandan eta Palestinan zer pasatzen den, aztertu dutela zer daukagun esku artean... errazago ikusiko nuke denon artean asmatzea nola bideratu irtenbidea. Beldur naiz, ordea, gogoeta hori egin gabe dagoela, eta hori hala bada elkarriketa antzua izango da. Oso baikorra iruditu zait Elkarrirekin hitz egitea, baina arazoa

T A N T O A

Emakume karismaduna

Politikan karisma urria da. Politikari gutxi jazten dira dohai horrekin. Koro Garmendia horietako bat da. 89ko hauteskunde orokorrak berarekin egitea suertatu zitzaidan. Kazetari gisa, EEren kanpaina zuzentzea suertatu zitzaidan, eta bera Gipuzkoako lehen hautagaia zen. Orduan jabetu nintzen bere karismaz.

Oso gertukoa gertatzen zitzaien jendeari, entzuten badaki, langilea da, bere ideiak sutsu defenditzen ditu, baina era berean tolerantia da, bere mugak ondoaski ezagutzen ditu eta ez gairatzen saiatzeko da, taldean lan egiten dakien emakumea da eta horrekin guztiarekin batera arestian aipatu xarmaren jabe da.

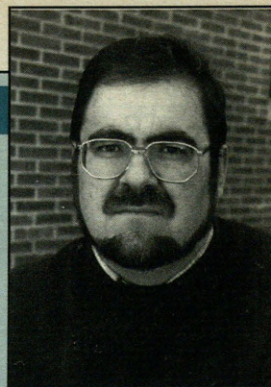
Ezaguna den lez, Koro diputatu aukeratu zuten. Madrilen egindako lau urteak erabakiorrak gertatu dira bere bizitza politikoa. Diputa-

tuen Kongresuan Espainiako politika eta boterea hurbiletik ezagutzeko beta izan zuen eta horrek, herri honekiko duen atxikimendua sendotu zion. Lehendik abertzalea bazen, bere abertzaletasuna indartu egin zen lau urte horietan.

Eta Madrilen diputatu zela bere alderdiaren haustura sufritu zuen. Ez zen hori une erreza izango! Hala ere, Koro Garmendiaren jardura politikoa 1989an hasi ez zen bezala, ez zen 1992an amaitu.

Antifrankismoan hazi eta demokrazia bereganatu eta garatu duen belaunaldikoa da. Emakume aurrerazalea, hein handi batean bere lana zela bide sortu zen Emakunde. Bere ideien lekuko izan da Eusko Legebiltzarrean eta Madrileko Kongresuan egindako lana.

Urte erdi politikaren lehen planotik erretiratu pasa

KOLDO ORDOZGOITI Adegiko prentsa arduraduna

ondoren, independente gisa Donostiako EAJren zerrendan bigarrena da egun. Eskola berri batera doa Garmendia anderea. Udala izango da gestioa egiten ikasteko eskola. Politikan daramatzan urte luzeetan, gestioa gairatutako gabea asgnatura zuen.

Unibertsitate ona gertatuko zaio Donostiako Udala, ziur nago horretaz. Ziurtzat jotzen dudana bezala, Koro Garmendia erdi lokartuta dagoen Donostiarentzat pizgarri ezin hobe izango dela.

da ez dudala Gerry Adamsik Euskal Herrian ikusten, eta horixe behar dugu.

Esaiotzu zerbait Donostiako IU-EBri.

Populismo erraza ez dezala egin. PCEko kutsu handiegia dago funtzionamenduan, bai Donostiako IUn

baita Espainia osokoa ere. Une honetan IUn indarrean dagoen estiloa Anguitarena da eta ez zait batere gustatzen.

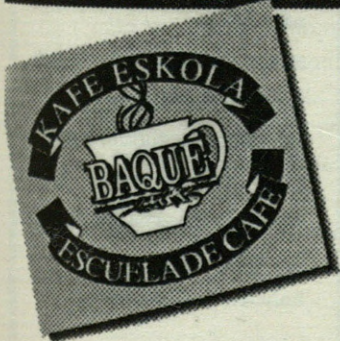
Eta beste zerbait HBri.

Zintzoa izateko bere buruarekin, serio aztertzeak dauzkagun baldintza politi-

koak eta bereizteko zer diren gutxieneko baldintzak jokoan sartu ahal izateko eta zeintzuk diren norberaren azken helburuak. Politika egiteko esango nioke.

**MIKEL JAUREGI
PELLO ZUBIRIA**

BAQUE KAFEAK ESKEINITAKO ARGIBIDE KAFEZALEAK

Arabika Kafe onak, kaferik suabeenak, beti alturako lurretan hazten dira. Kolonbiak, esate baterako, itxasoaren mailatik 1.200 eta 1.800 metro bitarteko altuerako lurak erabiltzen ditu kafea hazteko.
BAQUE KAFEAK suabe...suabea

Poz handia ematen digu kafeaz dakigun guztia zure esku jartzeak.

H I R U M U N D U

■ CHIRAC ETA JOSPIN
BIGARREN ITZULIRAKO

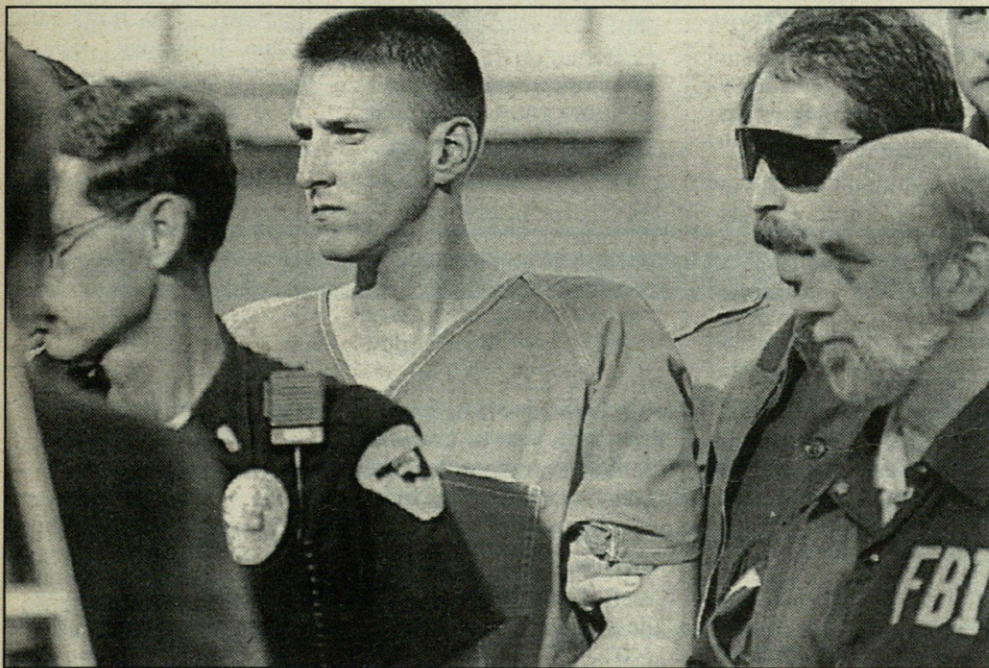
LIONEL JOSPIN izan da iragan igandean burututako Frantziako lehendakartzarako lehengo itzularen ezusteko nagusia, %23arekin irabazle atera baita, eta aurrikusitako irabazleak, Jacques Chiracek, Edouard Balladur ozta-ozta irabazibaitu. Jospinek, Jacques Delors PSFren hautagai gisa ordezkatu zuenean, inor gutxi egingo zuen apostu alderdi barruan ere banaketak sortzen zituen pertsonaiaren alde. Kontuan hartuta botoa Balladurreri eman diotenenek, bigarren itzulian Chiracen alde egingo dutela, Jospinek, komunista eta beste ezkertiar batzuren botoa jaso arren ere, gaitza dauka Chirac gailentzea, baina gutxienez PSFren berreraikuntza bere inguruan egiteko indarra hartu du.

■ TUTSIEN MENDEKUA
RUANDAKO INFERNUAN

IAZKO udan hutuek ehundaka mila tutsi hil zituzten Ruandan. Azkenean, FPRko gerrilari tutsiek gerra zibila irabazi eta boterea hartu zuten. Oraingoan hutuak ziren alde egin beharrean, eta agintari berriek mendekurik ez zela izango agindu bazuten ere, inor gutxi sinistu zien, gorroto gehiegi bait zegoen pilatua zitzu baten botere guztia bereganatua zutenengan. Tutsiek hilabete-hauetan egin dituzte hutuen hilketak baina bat bera ere ez iragan astean egindako sarraskiaren tamainakoa: eraso bakarrean 5.000 bat pertsona hilik suertatu ziren eta 1.500 inguru zauritu. Maila honetara iritsita, inork ezer egin ez dezaken irudia laster zabaltzen da.

■ IMPERIALISMO
ERRUSIARRA GORAKA

SESB-AREN desagerpenean bere zeregina garrantzitsua izan zen haren kutsu inperialista desagertarazteko, baina errusiaren ohizko inperialismo basati eta errukigabeari paso emateko. SESB ohiko zenbait errepublikan erakutsitako jarrera Georgia, Moldavia... horren erakusle izan da, baina Txetxenirekiko izandako jarrerak eta gerran zehar egindako era guztietako suntsiketa eta sarraskiak, bere aurpegi bortitz eta arriskutsuena erakusten ari dira. Dardara hedatzen ari da jada errusiarrak dituzten lehengo SESBeko errepublika ohietan, Errusiak aurrerantzean hauen eskubideak defendatuko dituela iragarri baitu. Horrek zona haietan inbasio usaina izan ohi du.

Gazte hau Estatu Batuetan gero eta gehiago hazten ari diren eskuin muturreko talde paramilitarren sinbolo bilakatu da. Ohi bezala, hasierako susmoak islamista eta nazioarteko terrorismoarengana zuzendu izan badira ere, oraingoan sarraskia etxekoek bertakoek eragin dute, eta mezu ultrakontserbatzaileak hedatzen jarraitzen badu, ez da era honetako azkena izango.

TELEBISTAREN PORROTA?

PRAGMATISMOA galtzaile atera bide da Frantziako lehendakartzarako lehenbiziko itzulian, Edouard Balladurrek ez du izango parte hartzerik bigarren itzulian eta gainera, Chiraci egindako —traizioaren— ondoren bi urte barru bere lehen ministro postua galduko du seguruenik.

Zer gerta da baina otsailean Eliseorako ate guztiak zabalik zituen gizonak lehenbiziko itzulia ere gaindi ez dezan? Inkestek erraldoi gisa agertzen zuten, galtzaile irudia erabat barneratua zuen Chiracen aurrean; sozialistak, oraindik Delorsen ezezoak erreakziorako denbora barik zeudenean, buru makur ageri ziren... Eta inkestek, eta batez ere telebista publikoek, Balladurren pragmatismoa eta gizon eraginkorraren irudia etenbarik goraipatzen. Patrika betetzeko modu ez oso garbi eta zintzoek eta beste eskandaluren batzuek, Chiraci kontraerasorako aukera ezin hobe eskaini zioten. Telebista jainkoa, ohi ez denez, galtzaile atera da oraingoan. Balladurrek, akaso, egina du jada bere hilobi politikoa.

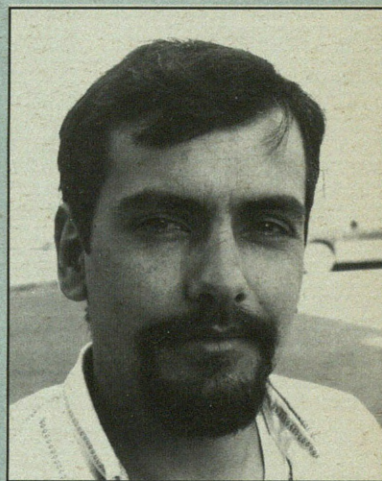
MUNDUA EZ DA BIRIBILA

Demokrazia hegoan

O **RAINTSU** hauteskunde demokratikoak burutu dira Perun, duela hilabete gutxi batzuk Mexikon, lehenago Algerian; guzti hauen artean hegoko beste herri batzuek ere egin dituzte beraien hauteskundeak. Baina herri hauek bizi dituzten demokraziaz galdetu beharko genioke geure buruari; egiazki pasatu dira diktaduren sasotik hautaketaren sasoir.

1990ean, hamarkadetako sofrimenduaren ondoren, gerrarekin amaitzeko Nikaraguan bozkatu egin zen eta UNOk irabaziz gero hori segurtatuta zegoen; Algerian prozesua FISek sistemaren aurkakoa irabazi zuenean eten zen; Mexikon botoak erosten jarraitzen da eta hori nahikoa ez bada iruzurra egiten da, eta Perun estatu kolpe baten ondorioz estatuaren zati handia larrialdian egonik, berrautaketa egitea eta botoa ematea beharrezkoa dela ahazten da. Mendealdetik hau goraipatu egiten da eta prozesu demokratiko gisa aurkezten.

BAINA errealitate honi, izkutuan mantendu gura den beste errealitate bat gehi dakiok. Herriek beste kezka batzuk dituzte; beren lehentasuna ustelkeriak eta miseriak menperatutako gizarteetan bizirautea da; 'gutxi' batzuen aberastasunaren eta 'asko' batzuen pobrezia menpe. Nekazaria, indigena... ez ei dira sistema politikoan integratzen eta betiko sektoreek sistema demokratikoa zaindu eta gidatu beharrean daude. Baina nola pentsa dezake norbaitek inflazio erraldoian, adierazle makroekonomikoetan... urdailak hutsik daudenean eta betetzeko aurrikuspen barik, edo gizabanakoaren eskubideak eta eskubide kolektiboak ikuspegi ofizialean esistitzen direnean.

JESUS GONZALEZ PAZOS
Antropologoa eta Mugarik Gabeko kidea

GAUR egun premiazkoa da, gero eta premiazkoagoa, garapenaren neurgailuen aldaketa, ez bakarrik ekonomikoetan, baita politiko eta sozialetan ere. Herrien bizi baldintzak berdintasuna eta elkartasunaren norabidean aldatzean, orduan egin ahal izango dugu berba hegoaren demokraziaz. Orduan, gizarteek beren patuaren jabe izateko aukera izango dute eta ez Mendealdetik gidatutako sistemaren txotxongiloak.

Palestinarren ekonomi arazoek bake prozesua arriskuan jartzen dute

Gaza: denbora-lehergailua

Gazako egoerak egungo kaskartze erritmoan jarraituz gero, Arafat eta bake prozesua ezinbestez porrotera doaz. Ekonomi egoerak eta negoziazio mahaian israeldarrek duten nagusitasunak, ez dakarkite iragarpen onik Oslon ekindako bideari.

APIRILEAN zehar Hamasen atentatu kanpainak aurrera jarraitu du batetik, eta islamistak eta Iasser Arafaten Palestinar Aginte Nazionalaren arteko tirabirak areagotu egin dira. Israelek Arafat presionatzen jarraitzen du islamisten aurkako gero eta neurri gogorragoak har ditzan, eta honek palestina-

Arafatek autoritarismo salaketa gogorak jasan ditu, oposizioko sektoreetatik eta Fatah-etik.

ren arteko tentsioa gorantz darama etenbarik.

Agintari israeldarren puzerako, palestinarren arteko banaketa sakondu egiten den heinean, Palestinar Aginte Nazionala (PAN) ere gero eta egoera ahulagoan ageri da. Bi dira bilakaera honen funtsezko arrazoiak: Gazako gero eta egoera ekonomiko larriagoa, eta israeldarrek negoziazio mahaian gainean PANekiko duten nagusitasuna.

Arafatek Nobel saria jaso zuen iaz eta horrez gain Mendebaldeko egunkarietan behin eta berriro gorai-

patu izan dute. Alabaina, 1991n PAEk Golkoko gerran Iraken aldeko jarrera hartu zuenetik, bere jarduerak danbateko gogorak jaso ditu: Saudi Arabia eta Golkoko estatu aberatsen diru laguntza handien desagerpena; palestinarr emigran-

Golkoko gerra aurretik lurralde okupatuetakoa 125.000 langile aritzen ziren Israelen; gaur 15.000

teen lan arazoak eta, beraz, hauek dozenaka milaka familiei bidalitako diru kopuru handien murrizketa; nazioarteko isolamendua; israeldarrekiko negoziazioetan menpekotasuna; Osloko akordioekiko palestinarr oposizio -batez ere Hamasena- handia; Gazako pobrezia... Nobel saria eta Washingtongo argazkietatik at, horiek dira Arafatek azken urteetan berreraikuntza palestinarrean topatu izan dituen arraintzarrik.

Palestinarren banaketaz, PAE ahultzeko Hamaseko islamistak indartzean Israe-

■ **Islamista palestinarrek Israelen aurkako atentatuekin darraite eta honek Arafat oso egoera larrian jartzen du.**

lek txarto egin zituen bere kalkuluak. Egia, PAE ahulagoa lortu zuen prestatzen ari zen negoziazio prozesua nagusitasunarekin eraman ahal izateko, baina orain Hamas bake prozesuko ziri nagusia bilakatu zaio: Israeliek kolpe gogorak eman arren, Hamas indarberrituta ateratzen da.

Hala ere, Hamasen barruan eta oro har Osloko akordioen aurka dagoen oposizio osoak, jadanik barneratu samarra du prozesuaren atzerazina eta, beraz, PAN bere eskuetan hartzearen

aldeko ahotsak entzuten dira. Hauen artean, Khaled El Hindi Hamaseko buruzagiak 'instituzio nazionaletan' parte hartzeko urtarrean egin zuen deialdia.

Arafatek ez ditu Gaza eta Jerikoko lurraldeak berak nahiko lukeen bezala kontrolatzen. Israelgo Armadak, *Tsahal* ospetsuak, oraindik lurraldearen % 42 kontrolatzen du, eta Gazatik irten edo ateratzeko ezinbestekoa da Tsahalen baimena. PANeko 'ministroek' arazoak izaten dituzte irten eta ateratzeko; Arafatek berak

-Jordaniako Husseinek inongo arazorik eduki ez zuenean- iragan Gabonetan ezin izan zituen Jerusalemgo leku santuak bisitatu; eta urtarilaren 22an Netanyahu Hamasek egindako atentatuaren ondoren, Gaza militarki bakartua dago.

Egoera gaitz honetan hiru gai modu larrian nabarmentzen dira: Gazaren ekonomi

egoera larria; PANen geldotasuna eta Israelen geratzen diren preso palestinarrek.

1993ko irailaren 13an PAE eta Israeliek sinatutako akordioaz geroztik, Israeliek 5.300 bat preso palestinar askatu ditu, gehienak Arafaten aldeko Fatah erakundeko kide, baina baita ehundaka batzuk oposizioko FPLP, FDLP, Hamas edo Ji-

■ **1993ko irailean akordioa sinatu zenetik, Israeliek 5.300 preso askatu ditu, baina beste 5.500 espetxean daude, gehienak Fatha-koak, 1.800 bat islamistak eta 1.000 bat FPLP eta FDLPkoak**

LORATEGIA

Etxebarru zehar
kalerako lorak,
Lorategi lanabesak,
Lora legor eta apalndura
tresnak.

Santa Luzi auzoa, 1 Tel. 67.31.18 • 20.400 TOLOSA

Lurralde okupatuen
kolonizazioak aurrera
darrai: 1995erako Israelgo
Gobernuak 5.000
etxebizitza gehiago onartu
ditu eta, horrez gain
laboristak boterera iritsi
zireneko 3.350 eta Likudek
bere agintaldian martxan
jarri zituen 11.000.

Nazioar- teko diru lehorte

1994-RAKO nazioarteko komunitateak Palestinar Aginte Nazionalari (PAN) agindutako 90.000 milioi pezetatik (3,6 miliar libera) palestinarren kutxetara 7.500 milioi besterik ez ziren sartu. Atzerriko diru laguntzak eraikuntza palestinarraren zutabe sendoena izan behar zuen, Osloko akordioekiko populazioaren mesfidantza gaintzeko modu bakarra bizitza maila igotea baitzen: bost urtetan PANek 300.000 pezetako diru zaparrada jasoko

zuen Europako Batasuna, Estatu Batuak, Japonia eta Saudi Arabiak eskainitakoa nagusiki.

Horrela, bada, eskolak, ospitaleak, lan-tegiak, errepideak... eta idatzita eta aurkeztuta dauden beste hainbat proiektu paperetan hautsak hartuta geratzen ari dira. Laguntza oso eskasa baina autonomia palestinarra jadanik martxan, eta 1995erako jada 50.000 milioi pezetako zorra.

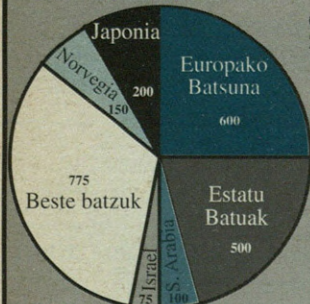
had Islamikokoak ere. O-randik 5.500 batek israeldarren espetxeetan preso jarraitzen dute. Israelgo agintarien esanetan preso horietatik 2.600 Osloko akordio ondoren atxilotutak dira, eta horietatik mila baino gutxiagok dauzkate odol delituak.

PANen datuak oso beste-lakoak dira: preso gehienak bat datoz Osloko akordioekin eta heriotza salaketak dauzkatenak 650 bat lirateke. Hamaseko iturrien arabera, bere taldekideetako 800 akordioen aurretik atxilotutakoak dira eta beste 1.000 ondoren. Azkenik, FPLP eta FDLPrek presoak 1.000 bat lirateke. Bake prozesuan zehar eta lurralde okupatuetan bizi diren arazoei, presoaren arazoak txikiagoa dirudi baina palestinarentzat sinbolismo handikoa da: 1967an israeldar okupazioa hasi zenetik, 200.000 pertsona izan dira atxilotuak eta horietatik 120.000 1987ko abenduaren 9an Intifada hasi zenetik. Bi milioiko populazioa izanda,

PALESTINARREI AGINDUTAKO LAGUNTZAK

Agindutako dirua

300.000 milioi
pezeta
5 urtetan zehar

Eta non?

Gaza 61.500 milioi pzta.
Zisjordania 88.500 milioi pzta.

Zer egiteko?

Mundu Bankuak
aurrikusitako
lehtasunezko
egitasmoa: 150.000
milioi pezeta
3 urtetan zehar

Iturria: Mundu Bankua

ez da familiarik atxilotuen arazoa bizi izan ez duenik.

Baina horrez gain, ekonomia arazoak larriak dira, PAN pott eginda dago diru aldetik, eta 1995erako 50.000 milioi pezetako (2.000 milioi inguru libera) zorra du eta agindutako nazioarteko laguntza ez da iristen. Horrez gain, Golkoko gerra aurretik 125.000 palestinarrek egiten zuten lan Israelen, Hamas eta Jihaden atentatuen aurretik jada kopuru hori 60.000ra iritsi zen eta gaur egun, israeldarrek 15.000 baimen bakarrik eman dituzte.

Hilabetetan zehar geldirik izan ondoren, martxoan PAN eta Israelgo negoziatzaileak akordio batera iritsi dira, uztailaren 1a baino lehenago palestinar autonomia Zisjordaniara luzatzeko akordioa zehaztua egon be-

■ Tsahal-eko soldaduek Gazako lurraldearen % 42 kontrolatzen dute oraindik ere.

harko du eta iazko ekainean egin beharreko hauteskundeek data eduki beharko dute. Bitartean, Israelek kolonizazioarekin jarraitzen

du eta 1995erako laborista israeldarrek beste 5.000 etxebizitza eraikitzea aurrakusia dute. Palestinarrak atzerantz ari dira eta nazioar-

teko laguntza iristen ez bada kontua Arafatek zenbat iraungo duen izango da.

XABIER LETONA

La Casa del Café

— Juan Irujo L. A. —
DONOSTIA

Gilles Chaudiere, Sokoako langile-arduraduna:

«Gure iraganaz aberastuagatik ere etorkizunari begira gaude»

Gilles Chaudiere langile-arduraduna dugu Sokoan enpresan. Sozietate honek hazkunde erraldoia ezagutu du azken urte hauetan. 1993an 90 langile zituenak 126 ditu gaur egun. Hala ere, arrakastak beldur piska bat ematen diola adierazi du Chaudierek. Iaz sortu zen Sofikoa finantza sozietatea dugu enpresa hendaiaerraren azken berrikuntza.

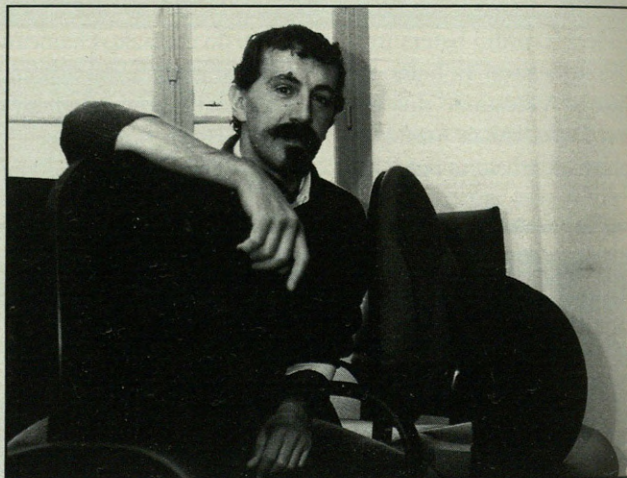
Sokoak oso hazkunde azkarra ezagutu du azken urte hauetan. Non dago, zure ustez, Sokoaren sekretua?

Ez dut maite hitz hori. Lehenik, adierazi nahi dut apaltasuna beharrezkoa dela. Asko hitz egiten da Sokoari buruz, ondo dabilen enpresa bakarra garela esaten da. Baina arrakasta honek beldur pixka bat ematen dit. Gu zerbait egiten saiatzen gara, baina horrek ez du esan nahi Sokoak leihoak ireki behar dizkionik Hendaia, Iparralde edo Europa osoari guggandik ikas dezaten. Konturatu behar dugu bihar porrot egin genezakela.

Dena den, langile-arduradun gisa, uste dut Sokoaren

indar nagusia enpresaren inguruan mugimenduan dagoen munduari egokitzen jakitean datzala. Mundua aldatzen da Sokoaren inguruan eta beraz Sokoak ere aldatu beharra du. Horregatik, Sokoak, Euskal Herrian lanpostuak sortzea eta gure eskualdearen etorkizuna gure eskuetan hartzea diren hasierako baloreei uko egin gabe, aldaketa handiak ezagutu ditu. Gure iraganaz aberasten bagara ere, etorkizunari begira gaude. Bere ingurumenari egokitzeko duen borondatea dela eta, gaurko Sokoak ez da orain 5 urteko Sokoak edo 2000. urtekoa ere.

Sokoaren jarduera bulego aulkien produk-

Chaudiereren ustez, Sokoaren indar nagusia enpresaren ingurumenari egokitzen jakitea da. (Arg: Garikoitz Garaialde).

zioan kokatzen da. Zein da merkatu bonen bila-kaera azken aldiotan?

Merkatu honek krisia nozitu du 90eko hamarkadaz geroztik eta bereziki egun. Frantzia eta Espainian %35eko beherakada eman da aulkien esparruan 91tik. Bestela, merkatu erakargarri batean gaude, zerbitzu sektorea zabaltzen baita eta horrekin batera bulegoko aulkien beharra.

Zer esan dezakezu Sofikoari buruz?

Sofikoa holding bat da, Sokoaren kanpo hazkundera kudeatzeko bitartekoa. Euskal Herrikan kanpoko garapenak eztabaidak eragin ditu. Baina honek ez du ezertan aldatzen Euskal Herrian lanpostuak sortzea den gure nahia. Sofikoa eraikitzean, gureak ez diren esparru eta merkatuetan sartu eta gure kanpoko irudi komertziala indartu nahi dugu. Sofikoak beste bitarteko berriak ematen dizkio Sokoari.

“Sokoak, lanpostuak sortzea eta gure eskualdearen etorkizuna gure eskuetan hartzea diren hasierako baloreei uko egin gabe, aldaketak ezagutu ditu»

Estrategia hau ez al doa Sokoaren basierako filosofiaren kontra?

Uste dut ezetz eta akziodunen gehiengoak ere honela uste du. Honek ez du aldatu gure eguneroko bizitza. Fabrikazio zuzendariak Baumann enpresara joan dira esperientziak elkar trukatzeko besteak beste, baina ez da iraultzarik eman. Honek guztiak ez du eraginik izan gure eguneroko jardueran.

SEI enpresaren porrotak ez al du ondorioz izan Sokoaren gestioan?

Horrek pena eman digu baitipat, baina beste motibapena ere eman digu. Konturatzen gara aintza laburra dela eta edozein unetan atzerabidean eror gaitezkeela. SEIren esperientziak irakatsi digu kontuz ibili behar dugula enpresaren gestioarekin.

Etorkizunari begira, zeintzuk dira Sokoaren proiektuak?

Bost proiektu nagusi daude 1995 eta 1996an. Epe motzean, kalitate plan zabala eramane behar dugu aurrera. Bigarrenik, formakuntza plana ere badugu. Formakuntza plan honen bidez, Sokoan sartu berria den langilea 'sokotar' ona bilakatzeari nahi dugu. Erran nahi baita langile berriak ondo formatua izan behar duela egiten duen produkturako. Langileak 'langilearen filosofiaz' jabetu behar du. Informatzioa ere jaso behar du bere lanaren inguruan gertatzen den oro jakin dezan.

Laster hasiko den lantegiaren zabalkuntza dugu beste proiektu bat. Zabalkuntza hau hirugarrena izango da 1988tik. Laugarren proiektua produkzio txartelen informatizazioa da, ekoizten ditugun produktuen identifikazioa bermatuko duena.

Azkenengo puntu aipagarria akziodunak eta enpresaren arteko komunikazioari dagokio. Soko gero eta handiagoa bilakatzen den une honetan, zenbait akziodun galduta senti daitezke. Komunikazio lan horretan ahalegin handiak beharrezkoak dira.

Horretarako, Soko Moko gure aldizkaria gero eta txukunago egiten saiatzen gara. Helburu honekin irailan Parisko profesionari arteko erakusketa batera joateko asmoa dugu bai langileak, bai akziodunak. Gure atek zabaltzeko dizkiegu akziodunei eguneroko gure errealitate hurbilago senti daitezen.

Eman al dezakezu Sokoari buruzko zure iritzia?

Nahi nuke Sokoan hobe-kuntza bat ematea giza harremanei dagokienez. Alegia, estres eta presio gutxiago izatea lan egiteko orduan. Agian badago gure enpresan arrakasta ekonomikoak inposatzen digun hotsasun bat. Uste dut zerbait galdu dugula gure harremanetan eta berreskuratu behar dugu.

JOXE JOAKIN DEL CURA

DIRUAREN HOTSA

Debaluazioaren ondorio txarrak

PEZETA ganbio sistemaren mekanismo erregulatzailean sartu zenetik, gure diruak krisi eta debaluazio ugari jasan ditu eta, azken asteotan, hauek ekonomi eragileak eta agintariak biziki kezkatuta utzi dituzte.

Gobernua, pezetak markoarekiko izan duen azken debaluazioa dolarrek sofritutako arazoaren ondorio izan dela argudiatzen saiatu da, eta debaluazioa baino gehiago Europako Diru Sistemaren barneko paritate zentralen ber-kokatzea izan dela.

HALABER, horrelako neurri batek debaluazioaren abantailak berezko desabantailak gaindituko dituen ala ez eztabaidatu da; pezetaren paritate berriak gaur egun indarrean dauden fluktuazio eremuetan eroso jarraitzen utziko dion edo, epe motzean, libra ingelesak eta Italiako lirak egin zuten moduan sistematik ateratuko beharko den.

Egoera honen aurrean, zentzuzkoa da esatea debaluazioak berau aurrera daraman herriaren pobrezia handiagoa dakarrela. Egia da debaluazio mota estrategikoak daudela, baina pezetak izan zuen azken batez ere atzerriko inbertsoreek gure diruan galdutako konfidantzaren ondorioa izan zen.

AURRIKUSPENEN arabera, beraz, kasu honetan gailerak etekinak baino handiagoak izango dira seguruenik, eta lehiakortasun etekinak aurretik izandako debaluazioen ondorioz jaso direnez, honek ia bakarrik inflazio tentsioak ekartzeko balioko du. Tentsio hauek, aurretik gertatu legez, berbanaketa ondorioak eragingo dituzten interes tasen igoerak ekartzeaz gain (zordun diren gazteek aurrezle diren nagusi edo jubilatuen aurrean galdu egiten dute), hazkundera mantentze beharrezkoa den barne eskaria arriskuan jar dezakete. Azken debaluazioa, nire aburuz, ez da zenbaitetan zuzena den ekonomi politikan hartutako erabaki libre baten ondorio izan, besteak beste egoera politiko nahasiaren ondorioa baizik. Halaber funtsezkoak diren ekonomi aldagaien bilakaera ere izan da, eta hauek azken bi urteetakoak baino hobeak izan badira ere, ez dute Europako konbergentziak eskatzen duena betetzen.

**MARI KARMEN
GALLASTEGI**

Irungo klubak bere neurriko sistema sortuta garaitu du

BIDASOA, ETXEKO LABELAZ

Ez dakit oiloak arraultzea edota arraultzeak oiloa, baina orain Bidasoa granja delarik hori planteatzeak ez du zentzurik.

Zentzuzkoa, Beñardo Garcia eta Juantxo Villarreal gai izan direla ekipoa munduko onenaren markara ekartzen aitortzea da. Oilotegitik, granjara. Erdian, inguruarekiko atxikimendua dago. Maitasuna.

EZAGUTZEN zuten aktibitatea erabili dute Juantxo Villarreal eta Beñardo Garciak bien arteko obra eraikitzeko: gaurko Bidasoa. Eta horretarako behar izan dituzten errekurtsuak lortzen eta mantentzen maisuak izan dira. Ez ditut beste guztiak mindu nahi, baina zurikerian aritzea litzateke batzuk eta besteak parekatzea.

Eremu deportiboan Juantxok goi mailako laguntzaileak ditu —Rikardo Jimenez medikua da adibide argienetarikoa— baina kasu hauetan oiloarena eta arraultzearena garbi dago. Zer esanik ez eremu administratiiboan. Berdintsu. Izenak eta izanak aipa daitezke baina etengabe erreferente batekin topo egingo dugu: Beñardorekin. Nahiz eta Jose Antonio Errazkin bezalako laguntzaileak, jestiogintzari maila altua eman, kirolgin-

tzan ezohizkoa, porzierto. Bidasoak, Juantxo eta Beñardo bezalako militante kualifikatuak izatea suertea izan du. Eta baliatzen jakin du.

Militante profesionalak

GIPUZKOAK izan du eragirik eskubaloian. Garai bateko Amaiak bat, Egia, Sallako... Gero Bidasoa eta Arrate izan dira jarraipena izan dutenak. Eta jarraipenean asmatu egin du Bidasoak, Beñardo eta Juantxori esker. Jarraipena bermatzen duena horrelakoetan, zuzendaritza egokia izaten da, laguntzaileak gogo onez onarturiko zuzendaritza. Zuzendaritzak laguntzaileen konfidantza izan behar du, konfidantza hori baita estabilitatea eta oreka mantentzeko oinarri bakarra.

Elkarlanak elikadura behar du eta konpetizioan

Juantxoren esanetara, Europa poltsikoratu du Bidasoak. (A.: A. Gilenea).

emaitzak ezinbestekoak baldin badira ere, beharrak zehaztu, soluzioak aurkeztu, lanak banatu eta jarraipen sistema ahal den atseginena finkatzea, emaitza deportiboak baina lehenagoko osagaiak dira. Ezinbeste-

koak.

Bidasoak, ganorazko zuzendaritza izan du. Klubak egitura konplexuak dira. Kanpotik begiratuta ikusten den bakarra kanpokoak da, konpetitzen ari den ekipoa hain zuzen, eta honek lor-

turiko emaitzak dira garrantzia duten bakarrak. Eskaparatea.

Baina atzean, denda, almazena, fabrika, bulegoak, erosketak, salmentak... eta guztia koordinatzeko zuzendaritza behar da. Zuzendaria, kasu honetan, denbora luzez Beñardo izan da. Eta Juantxoekin batera zuzendaritza osatu dute, klubaren orokortasuna elkarrekin kudeatuz. Bakoitzak bere lanak bai, baina estrategia orokorra finkatzen ardatz biak bat egin dute, zutabe azkarra lortuz.

Txikiaren mendekua

GANORAZKO zuzendariak falta direla. Hori da askoren iritzia, nik neuk sinatzen dudana. Berea egitera datozen alfer tripatzar zinkoilzaleak alde batetik eta borondate onenaren izenpean euren ezintasunak ezkutatzeko dituzten handigoletatik beste. Horrelakoa da kirolgintzan dagoen panorama.

Lehenek, diruz eta fantasiaz eratu nahi dituzte klubak: egitura piramidalak eta eurak erpin bakartzat. Ekarritako laguntzaile guztiek behetik gorako saioetan pasatzen dute denbora, ukondo biak astinduz ezker eskubi, inguruan mugitzen den

Profesionalen artean hau da ideologia ia bakarra: funtzionaritza; honen aurkako izaeraz irabazi du Bidasoak, militantzia profesional izaeraz Urantzu gurdibidetik Artaleku autopistara eramanez

guztia desagertarazi nahiz. Zuzendariak laguntzaileak kontrolatzen pasatzen du denbora gehiena. Gelditzen zaion apurra, prentsari dikatzen dio.

Bigarrenek, ulertzen ez dutenari «paso» egiten diote: ezer gutxi ulertzen dutenez, pasoka iragaten dute denbora gehiena eta ohartzerako partida —lau urtekoa— bukatu egin da. Normala denez, bi kasutan, profesionalak funtzionari bilakatzen dira.

Entrenatzaileek aldagelan eta konpetizioan kirol esparruari dagokionari soilki begiratzen diote. Euren ustez, sindikalki eta korporatiboki tokatzen zaiena soilki. Medikuek, fisioek, utileroek... bakoitzari dagokiona soilki.

Profesionalen artean, berriaz, hau da ideologia ia bakarra: funtzionaritza. Honen aurkako izaeraz irabazi du Bidasoak, militantzia profesional izaeraz Urantzu gurdibidetik Artaleku autopistara eramanez.

Fantasiaz eta sosaz eratutako klubek, estrategia era-

sokorrak erabiltzen dituzte, ekonomia errealistaz funtzionatzen duten klubak aurka. Gosetienak, beste aktibitate errentagarriagoen itzalpean erosoki bizi dira: garai hauetan Barcelona. Orain urte batzuk Atletico de Madrid izaten zen azkarrena, baina futbolaren eguzkia gorde zenetik, ez da itzalik izan eskubaloientzat eta desagerrarazi egin zuten lotsagabeki.

Bidasoak urtero jasan behar izan du hauen erasoak. Urtero Bidasoaren eskaparatea xahutua izaten da handien eskutik. Azken urteotan Barcelona eta Sandanderko Teka dira xahutzaile azkarrak.

Sosaren indarrez norgehiagoka irabazi nahi dutenek, Bidasoaren gestio sistematik ikasi beharrean, bere eskaparatea desagiten saiatzen dira: Bidasoa ahuldu eta beraien eskaparatea edertzean datza euren estrategia.

Baina, Bidasoaren eskaparatea berrosatu eta haiena baino ederragoa agertzen da.

Fabrika, almazena, denda, bulegoak... Guzti hauek bermatzen dute eskaparatea.

Bestela nola ulertu aurren, Barcelonak Wenta eta Olalla eramanda eta Tekak Xabier Mikel eta Jovanovic, hala ere Bidasoa ez gaitzitea? Olalla gaztea internacional izatetik ordezkoen aulkira pasa da. Xabier Mikel defentsa lanean aritzen da bereziki. Bidasoak buruan duen diseinuaz berregiten du eskaparatea eta disziplina haundiz lantzen.

Besteek, eskapate guztietan erreparatu eta gustatzen zaien guztia erosten dute, ondoren eskaparatea eratzeke sekulako arazoak dituztelarik. Orain hasi hemen, gero hura hor, beharrezko diseinurik gabe eta egonkortasun gutxirekin. Plantilla baino, ekipoa osatu behar da. Eta hori landu, beharrezkoak diren ordezkariak eta aldagaiekin. Ez alderantziz. Leku batean ederra denak, edertasuna galdu bailezake tokia aldatuz.

Inguruarekiko atxikimenduak eta maitasunak profesionaltasunaz lotzen direnean posible da amestea, eta batzuetan —Bidasoak erakutsi digu— irabazi ere irabazten da.

JOXE MARI OSTOLATZA

BRUNET

Ozaeta, 11-13 behea • Tel. & Faxe: (943) 76.31.52 Mobila: 908-77.55.01

Bergara • Gipuzkoa
Inausketan berezituak

komertziala

Udako Euskal Unibertsitateak kongresua burutuko du apirilaren 29an

EUSKAL UNIBERTSITATERANTZ MAILAK JARTZEN ARI DA UEU

Udako Euskal Unibertsitateak kongresua burutuko du larunbat honetan helburu eta etorkizunari buruzko ildoak finkatu eta eraketari buruzko ezaugarriak zehaztearren. Euskal Unibertsitate-ranzko bidea egiten ari dira.

Kongresuaren prestaketan aritu den batzordeak egin zuen aurkezpena.

EGINDAKOEN eta egitekoen azterketa bideratzeko eta bere etorkizunerako helburuak eta lan-ildo nagusiak finkatzeko bilduko dira Udako Euskal Unibertsitateko kongresukideak Donostiako Amara Plaza hotelean. Honen prestaketan jardun duen batzordeko partaide den Mari Karmen Me-

nikak azpimarratu digunez, «aurrerapauso garrantzitsua izango da, aurrerantzean jarraitu beharreko bidea zehaztuko digulako, finkatu». Euskal Herri osorako euskarazko unibertsitatea gauzatzeko bidea jorratu nahi dute UEUKideek eta horretarako estrategia-ardatzak erabakiko dituzte.

Hilaren 29ko Kongresu honen prestaketan zazpi pertsonatako taldea aritu da, Kepa Altonaga zuzendaria, Joserra Aiertza, Pruden Gartzia, Iban Zaldua, Mikel Aizpuru, Iñaki Marko eta lehen aipatu Mari Karmen Menika. Ia 150 lagun elkartuko dira Donostian, UEUko zuzendariak gain Kepa Sarasola

eta Begoña Alegriak osatutako mahaiak moderatuko duen eztabaidan parte hartzera. Eztabaidaren haria «Helburu eta etorkizunari buruzko ponentzia» eta «Eraketari buruzko ponentzia»-ri aurkeztutako zuzenketek osatuko dute. Guztira 116 zuzenketa jaso dira eta 63 onartu egin ditu jada po-

Baliabide ekonomiko falta du zailtasun nagusi UEUK.

nentziak aurkezten dituen batzordeak. Gehigarri gisa onartu dira beste batzuk ere, eta larunbateko eztabaidarako *lehengaia* 47 zuzenketek osatuko dute, 32 lehenengo ponentziari egingin-dakoak eta 15 bigarrenari.

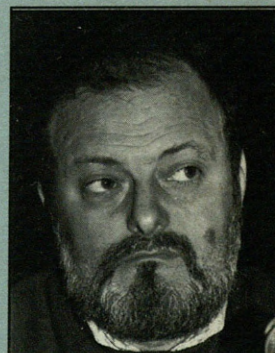
Komunitate zientifikoa bilduz

HELBURU eta etorkizunari buruzko oinarriko ponentzian estrategia-ardatz nagusitzat jotzen ditu UEUK «Euskal Unibertsitatea bultzatzea, beste taldeekiko autonomia, ideologikoki irekitasuna eta jokabide bateratzailea eta beste arloekiko ibarduera anizkotasuna bultzatzea». Horretarako lan ardatzak euskal komunitate zientifiko-intelektuala biltzea, unibertsitate-gaien

euskalduntze eta produkzioan sakontzea eta Euskal Unibertsitatea lortzeko baldintza sozio-politikoak lantzea dituzte. Hauek bideratzeko tresna berriak ere proposatzen dira: «Euskal Produktzio Zientifikoaren Datu-Basea eta Euskal Zientzilarien Datu-Basea»-k Euskal Komunitate zientifiko-intelektualaren helburuari jarraituko zaizkio. Euskal Unibertsitatea lortzeko baldintza sozio-politikoak lantzeari dagokionez, «Euskal Unibertsitatearen aldeko Patronatua» sortzeko proposamena dugu berrikuntza, beste sektoreen elkarlana bideratzeko gune bezala aurkeztu dute, baina etorkizunean landu beharreko egitasmoa da, ideia oraindik, larunbateko kon-

EU, zaila eta ezinbestekoa

Zilarrezko ezteien atariko Kongresuan, aurkeztu diren ponentziak eta egin zaizkien zuzenketak ikusita (asko, baina jende gutxi eginak), aldez aurretik eztabaida polita igeri daiteke. Ikusteko dago kongresistek horretarako izango duten gogo. Aspaldiko kontua da, UEUK betidanik izan dituen helburuak harrotu eta etorkizuna antolatze-ko premia, sortze-garai-ko izpiritua gorde eta beharizan berrietara egokitu beharrekoak egokituz. Oraintxe mamitu dira inoizko ahalegin frustratuak eta poztekoa da, zinez. UEUK helburuen tamainako etorkizuna du: zaila eta ezinbestekoa. Euskal Unibertsitatea (EU) sortzen laguntzea da helburua. Ezinbestekoa, EU barik, euskal hezkuntza eta ikerkuntza-sistema etenik gelditzen delako, aurreko faseen balioa kamustuz. Zaila, horretarako as-

Jexux Mari Zalakain

UEUKo Kazetaritza Saileko arduraduna

matu egin behar delako.

EU eraiki bitartean, haziaren funtzioa du UEUK, baina bi arrisku dauzka: batetik, hazia garelakoan konformatzea, gogo ezindua erakutsiz; bestetik, hazia landare eman-ko egiten ez asmatzea. Saiatuz, ez dago ezinik. Horregatixe, gakoa, saiatzeko obligazioa dugu-nongan dago: ilaje guztietako irakasle unibertsitario euskaltzaleengan. Ez baitago argi, alegia, zer jokatzeko prest gauden EU sor dadin.

gresuak behin-betiko baiezkoa ematen dionean behintzat.

Muga nagusia, ordea,

ekonomikoa du UEUK. Arestian aipatutako ideiek diru beharra aldarrikatzen dute eta diru sarrerak insti-

Barazkiak eta Landareak

☎ 67.10.26 • 67.28.22 • Ibarra (Gipuzkoa)

Utopia gerora egia bihur daitekeelako

UEUk burutuko duen Kongresua (lehenengoa 24 urtetan) azken urte hauetan UEUren baitan egon den eztabaidaren ondorioz eta, aldi berean, UEUren heldutasun mailaren erakuslea da.

Kongresuaren Ponentzietan biltzen dira aipatu eztabaidan inoiz kontrajarri izan diren Euskal Unibertsitatearen aldeko iharduerari buruzko eta UEU beraren indartzeari buruzko hausnarketak. Egungo testuinguruan UEUren helburuak zeintzuk diren argitu egiten da, une honetan bere lekua zein den eta eman beharreko urrats estratejikoak finkatu egiten dira eta,

J. Inazio Marko
UEUko Talde Eragilekoa

proposamen zehatzak eginez bere buruari lane-rako eginbehar zorrotzak ezarri egiten dizkio.

UEUren helburua unibertsitatea eta euskara uztartzea dela eta, bide horretan, Euskal Unibertsitate

tatea sortzea ezinbestekoa dela dio Ponentziak. Horretarako, UEUren eginkizuna izango da, batetik, baldintza sozio-politikoak lantzea, Iparraldeko barrutiaren eta Euskal Unibertsitatearen aldeko Patronatu baten alde lana eginez; bestetik, euskal komunitate zientifiko-intelektuala biltzen ahalegintzea, euskal produkzio eta zientzilarien datu-baseak eta berripaperak sortuz eta, azkenik, unibertsitate-gaien produkzio eta euskalduntzean sakontzea.

Garaiko utopia gerora egia bihur daitekeelako, Karlos Santamariaren omenez.

■ Larunbateko kongresukideek erabaki beharko dute orain arte bezala «kide» izan nahi duten, edo proposatutako «bazkide»

ere, euskararen arloan betetzen duten edo bete izan duten funtzioa baitute ponentziak bezain baikortzat jotzen, besteak beste, zuzenketagile batzuek.

Oinarrian aurkako jarrera gehien jaso duen proposamena, ordea, kideztaren figura berriarena da, bigarren ponentziak eraketari buruz jasotzen duen aldaketa nagusia. Larunbateko kongresukideek erabaki beharko dute orain arte bezalako «kide» izan nahi duten edo «bazkide» berri. Egun osoa izango dute horretarako, horrela pentsatu dute behintzat antolatzaileek. Zalantzarik gabe etorkizuneko Euskal Unibertsitateari iristeko bidea lausatzeko gai den egitura beharko du EUEk hemendik aurrera eta hori nola egin erabakitzeaz dute «kide» edo «bazkide».

ARANTXA ERASUN

tuzioen laguntzarekin osatu behar ditu. Oraingoz Nafarroako Gobernuak Hizkuntz Politikarekin akordio bat badago, Eusko Jaurlaritzarekin lortu nahi da, Europako Batzordeak ere diru-laguntza eman die azken urteetan, Akitania-Euskadik bezala. Etorkizunerako bultzatu nahi duten bidea, ordea, «bitzarmen iraunkorrak» lortzearena da, orain arteko

hutsuneak gainditzearren.

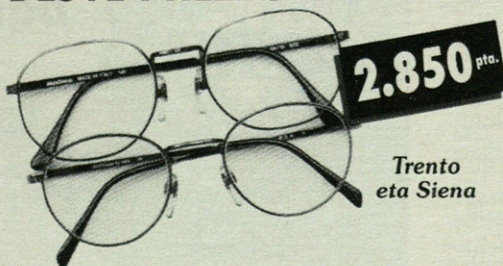
Eraketari buruzko ponentziari dagokionez, aurrera begira UEUko kideztaren kontzeptu berria eztabaidatu dute, orain arte bertan existitu ez den bazkideztaren sistema, alegia. Honetaz gain, egituraren beste aldaketak ere proposatzen dituzte: kide guztiek osatutako Biltzar Nagusiaren sorrera eta eduki akademikoa lukeen

Sailburuen Biltzarren sorrera. Eduki exekutiboa, beraz, Talde Eragileak bilduko luke.

Kidetzat eta beste unibertsitateak

ZUZENKETEN arabera lehenengo ponentzian beste unibertsitateei buruz gaur egungo egoeraren analisisa izan daiteke arlo eztabaidatuena, besteak, EHUK batez

BESTE PREZIOEKIN EZER IKUSTEKORIK EZ

450 saltegi baino gehiago dituen Estatuko lehen erakunde optikoak bakarrik eskain diezazkizuke betaurreko bildumarik **esklusibo**enak 2.850 pezetatik aurrera. Eta **garantia** guztiekin, jakina.

ZINKUNEGI OPTIKA

INSTRUMENTOS OPTICOS

ZERBITZU OPTIKOETAN 1 Zba.

Hernani, 4 - DONOSTIA

Ustelkeria salaketek epaitegira daramate Mankomunazgoa

DURANGALDEA AUZITAN

Herri Kontuen Euskal Epaitegiaren txostenak oposizioko taldeek azken hiru urteetan salatutako guztia baieztatu du. Oposizioak epaitegira joko du maiatzaren hasieran.

HERRI Batasuna, Berrizko Independienteak, Eusko Alkartasuna eta PSE-EEk epaitegira joko dute maiatzean, EAJ alderdiko ordezkariak Durangaldeko Mankomunazgoan izan duten kudeaketa txarra eta zenbait ustelkeria kasu izan daitezkeenak argitu asmoz. EAJ alderdia da jaun eta jabe Durangaldeko Mankomunazgoan, izan ere, azken hau osatzen duten hamar udaletxe-etatik bederatzi euren esku-etan baitaude. Oposizioak, aldiz, urteak daramatza irregulartasunak salatzen, eta Mankomunazgoaren azken lehendakariak, Carlos Aiarzaguenak

Durangaldeko Mankomunazgoaren egoitzak Abadiño herria du kokaleku. (Argazkia: A. Elozegi).

alegia, kargua utzi zuen, inoiz argitu ez diren arrazoi pertsonalak medio. Lehendakariak egon gabe denbora dextente igaro ondoren, EAJk ordura arte Zaldibarko zinegotzia zen Gregorio Larrañaga izendatu zuen lehendakari.

Oposizioak epaitegira eraman zuen Larrañagaren izendapena, bera Zaldibarko bigarren ordezkaria zelako Mankomunazgoan eta

estatutuen arabera, Zaldibarri EAJ, HB eta PSOEk ordezkari bana baitzego-kion. Epaileak ez du oraindik epairik eman eta Gregorio Larrañagak urtebeteko agintaldia agortuko du hauteskundeekin bat.

Gauzak honela, Herri Kontuen Euskal Epaitegiak 1994ko urriaren 10ean eman zuen ezagutzera Durangaldeko Mankomunazgoari buruz egindako ikerketa, 1991tik 1993ra bitarteko ur-

EAJ alderdia da jaun eta jabe Durangaldeko Mankomunazgoan, izan ere, azken hau osatzen duten hamar udaletxe-etatik bederatzi euren eskutan baitaude

DURANGALDEKO MANKOMUNITATEAREN KONTRATAZIO ANALISIA

ZERBITZU-KONTRATUAK

KONTRATUA	MILIOI PTAK. 1993an	ADJUDIKAZIOA IZAN DA	ADJUDIKAZIOAK BEHAR LUKE	OHARRAK
Zabor bilketa	79,8	Eskaintzarik gabe (Subrogacion)	Konkurtsua	Prezioen berrikusketan arazoak
Hondakin birziklapena	5,5	Eskaintzarik gabe	Zuzena	PFEZ ez da atxikitzen Ez dago fakturarik
Drogomenpekotasuna eta zahartzaroa	14,2	Eskaintzarik gabe	Konkurtsua	
Aisi-heziketarako ikastaroak	41,2	Konkurtsua	Konkurtsua	
Etxe-laguntza	63,9	Eskaintzarik gabe	Konkurtsua	
Hiri-hondakin solikoak	48,9	Adhesioa	Adhesioa	

OBRA KONTRATUAK

KONTRATUA	MILIOI PTA. OSOTARA OBRAK	ADJUDIKAZIOA IZAN DA	ADJUDIKAZIOAK BEHAR LUKE	BERRONAR. BIRPLANTEA	OHARRAK
ATLETISMO PISTA					Zatiketa
Atletismo pista, 1.fasea	167,8	Konkurtsua	Konkurtsua	EZ	Aurrekontu osatu gabea Sailkatzea falta
Atletismo pista, 2.fasea	62,7	Konkurtsua	Konkurtsua	EZ	Adjudikazio iritziak falta
Atletismo pista, 3.fasea	71,4	Konkurtsua	Konkurtsua	EZ	Sailkatzea falta
TRINKETEA					Zatiketa
Trinketea, 1.fasea	22,5	Eskaintzarik gabe	Zuzena	EZ	Aurrekontu osatu gabea
Trinketea, 2.fasea	135,7	Konkurtsua	Konkurtsua	BAI	Ez dago espedienterik Sailkatzea falta

HORNIKETA-KONTRATUAK

KONTRATUA	MILIOI PTAK OROTARA	ADJUDIKAZIOA IZAN DA	ADJUDIKAZIOAK BEHAR LUKE	OHARRAK
Biltontzi garbigailua	30,4	Zuzena	Konkurtsuoz	Akordio aurreko kontratua
Zaborretarako ibilgailua				
Gabi eta kutxa zabaleko kam.	8,4	Eskaintzarik gabe	Zuzena	Ez dago espedienterik
Bilketa kaxa	15,3	Zuzena	Konkurtsuoz	Ez dago espedienterik
				Adjudikazio idatzirik ez
Bilketa kaxa	15,7	Zuzena	Konkurtsuoz	Ez dago espedienterik
Lurreko ibilgailua	3,3	Eskaintzarik gabe	Zuzena	Ez dago espedienterik
				Adjudikazio idatzirik ez
Paper eta beira biltontziak	21,2	Zuzena	Konkurtsuoz	Ez dago espedienterik
				Adjudikazio idatzirik ez
				Aurrekontuak aurrikusigabea

teei dagokiona alegia, baina nahiz eta Mankomunazgoaren agintarien esku egon, ez zen urriko hauteskunde ostera arte ezagutzera eman.

Txosten honek dionaren arabera irregulartasunak ugariak dira: urteko aurrekontuak indarraldia duten urtearen azkeneko astean onartu dira, eta kasu batean urteko azken egunean, berrez izan beharko lukeen ekonomia-jardunaren plan-gintza egiteko izaera erabat galduz; ez gastuak ez ordainketak ez dira gauzatu aurretik fiskalizatzen, eta ez dago dagokion jardute sailaren egiaztagiririk. Horretaz gain, Mankomunazgoak ez du lanpostuen zerrenda-

rik egin, ezta onetsi ere; ez dira langileak Administrazio Publikora sarbidea izateko legezko bideak gorde, berdintasun, merezimendu eta gaitasun printzipioak gorde ez direla, eta ez da hautapenerako inongo deialdi publikorik egin. Batzorde Nagusiak, bestalde, ez ditu egindako langile kontratazioak hitzartu.

Jose Chavez, Berrizko independenteen ordezkaria

da gai honi aspaldidanik jarraipena egin dionetarikoa bat. Bere ustetan, Herri Kontuen Euskal Epaitegiak arrazoia eman die, eta EAJk duen jarrera ikusita beharrezkoa da epaitegira jotzea: «Jendea barritu egiten da Roldan, edo ustelkeria kasu handiekin, baina gure inguruan ere badaude, txikiagoak agian, baina besteak bezain onartezinak».

Dena den, eta egoerari

buruzko ikerketek aurrera egin duten heinean, beste gai bat ere kaleratu da, aurrekoarekin lotura daukana, Durangaldeko Ur Partzuergoarena alegia: «Guk Ur Partzuergoari buruz ez genekien gauza handirik, baina Mankomunazgoaren gaia ikertu dugunean Partzuergoa ere agertu da, eta gure ustetan argi dago zenbait pertsona aberastu egin direla, ezin duguna ziurtatu zera da, pertsonak edo alderdia aberastu den, eta horretan dago borroka bain zuzen».

«Argi dago zenbait pertsona aberastu egin direla, ezin duguna ziurtatu zera da, pertsonak edo alderdia aberastu den, eta horretan dago borroka hain zuzen ere»

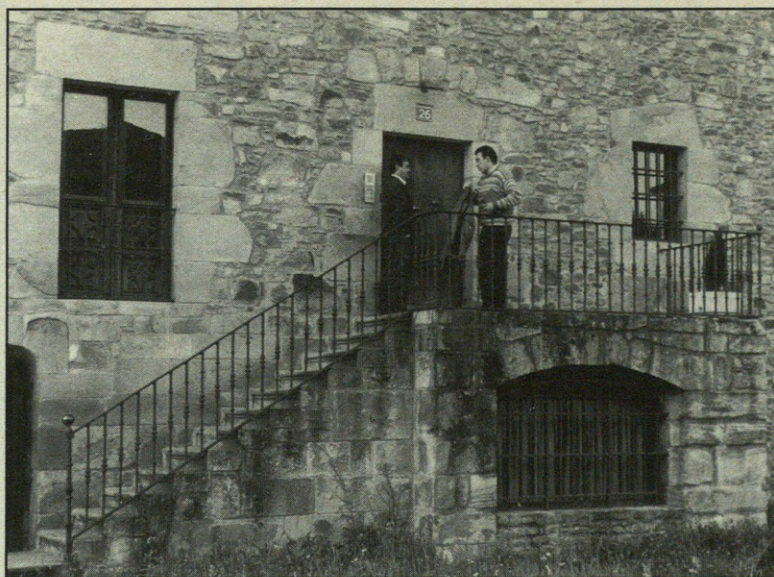
JOSE CHAVEZ

«Gauzak txarto egin dira»

Urte guzti hauetan EAJk

ukatu egin du etengabe irregulartasunik zegoenik eta aurtengo martxoaren 3an izandako osoko bilkuran onartu zuten lehen aldiz, Herri Kontuen Euskal Epaitegiko ikerlariak bertan zedula. Mankomunazgoa ren lehendakariak, bestalde, onartu egiten digu zenbait irregulartasun eman zirela, baina argi utziz garai horretan Carlos Aiarzagüena zela lehendakaria eta ez bera. Gregorio Larrañagaren ustetan, «egia da gauza asko txarto egin direla, eta normala iruditzen zait oposizioak epaitegira jotzea, eskubidea dute. Baina guk ez dugu ezer egingo, egin nahi badute egin dezatela».

Dena den, Jose Chavezen iritziz Gregorio Larrañaga erabat erabilia izan da, eta kolokan jartzen du bere gaitasun politikoa: «Ardurak gorago daude, publikoak dira Durangaldeko zenbait EAJko alkateren artean dauden borrokak, eta bi sektore daude, batetik Durangoko alkatea, Pradera diputatu nagusia, Villanueva diputatua eta Iñigo Urkullu EAJko parlamentaria; bestetik Jose Cruz Lasarte BBBko kidea eta Berrizko alkatea adibidez. Euren artean oso gaizki konpontzen dira eta eten-gabeko liskarrean ari dira». Gregorio Larrañagak berak, gainera, onartu egin digu hau: «Egia da, azken batean bonen guztiaren atzean dagoena alkateen arteko borrokak dira, talde bi dau-

Mankomunazgoko hamar udaletxetako bederatzi EAJren eskuetan dira. (A.: Alberto Elozegi).

de eta gure artean ez gara konpontzen. Adibidez, basieran Zaldibarren berriz proposatu ninduten oraingo hauteskundeetan joateko, baina gero udal batzordeak berak ukatu egin dit, eta ez naiz oraingoetan bautagaia izango beste zenbaitek presioa egin dutelako, hori publikoa eta jakina da».

EAJren jarreraz galdetu diogunean Larrañagari, zera erantzun digu: «Saiatu dira gure arteko kontsentsu bat bilatzen, baina jarrerak zeharo enfrentaturik daude, eta pertsonak aldatu ezean ez da ezer aldatuko».

Datorren legegintzaldiari dagokionez, Larrañagaren ustetan hurrengo lau urteetan ere sasoi txarrak pasatuko ditu Durangaldeko Mankomunazgoak, aurretik aipatutako guztiagatik, baina berarentzat maiatzaren bukaeran kargua uztea la-

saigarria izango da dudarik gabe. EAJren barneko borrokek aurrera darraiten bitartean, Herri Batasuna, Eusko Alkartasuna, Berrizko Independienteak eta PSOEek hartutako abokatu taldea, Angel Zurita buru dela, lanean da dagoeneko, maia-

tzaren hasieran, datorren astetik aurrera, alegia, fiskaltzari aurkezteko azken lau urteotan jasotako frogak guztiak, baita Herri-Kontuen Euskal Epaitegiak egindako ikerketa ere.

JOSU TELLERIA

«Oposizioak epaitegira jotzea normala iruditzen zait, eskubidea dute, baina guk ez dugu ezer egingo, eurek nahi badute egin dezatela»

GREGORIO LARRAÑAGA

Uda honetan **OPORRETARA**

JOAN nahi badezu gure bulegoetan

SARTU behar zenuke

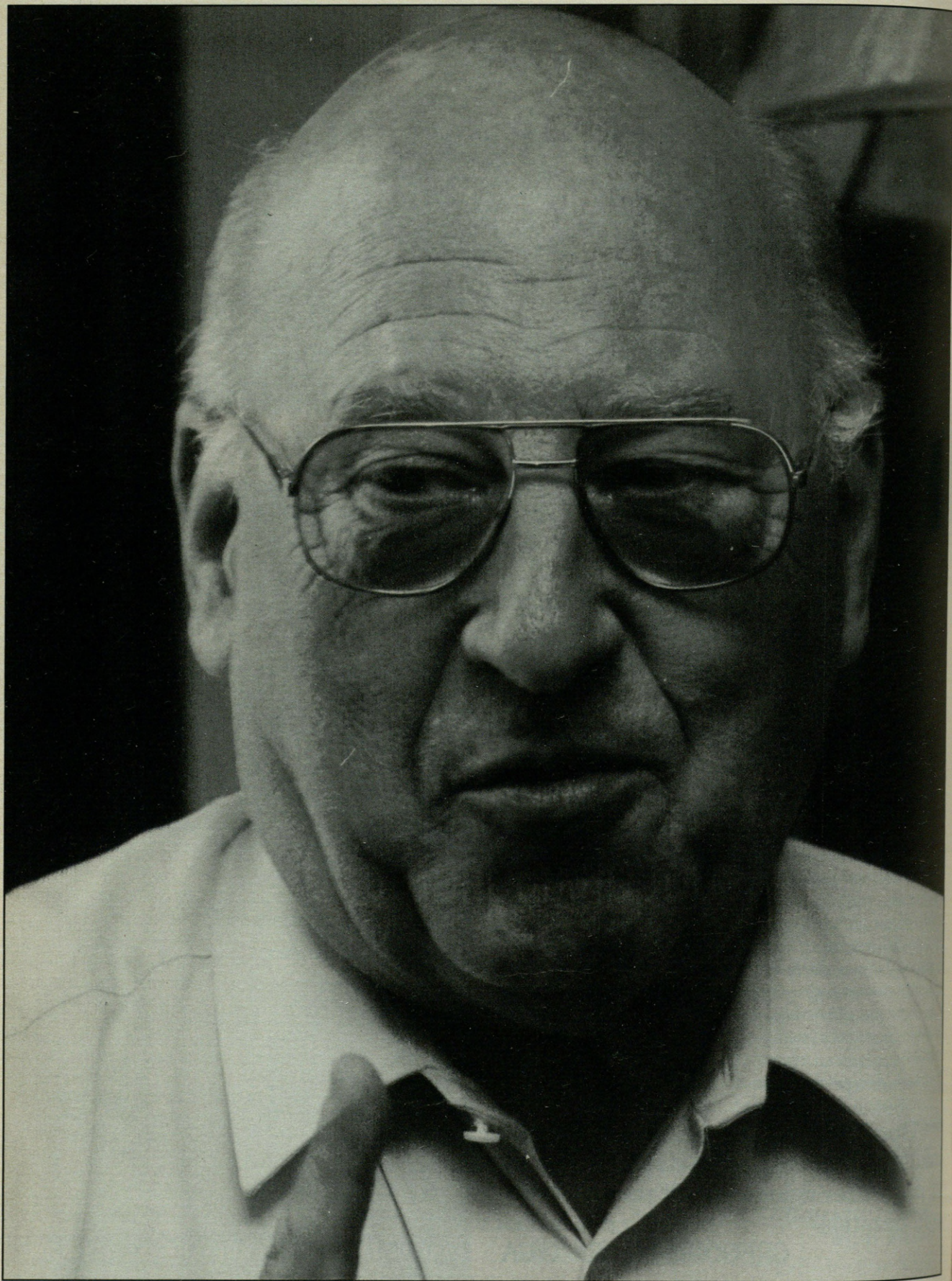
BIDAIAK

Gainera, aukeratu nahi badezu, ez itxaron eta erreserba egin. OCA gure programa berezia eska ezazu. Aurretiazko erosketagatik deskontu handiak. Gure eskupapera aurrerratu dugu zuk erreserba aurrerratu dezazun, eta abantaila denak zure alde ditzuzu.

DONOSTIA: San Marcial, 1 ● Urbieta, 59

INFORMAZIOA ETA ERRESERBAK: 902 108 108

«Euskal departamenduaren proposamena ez atxikitzea ez diot barkatuko Mitterrandi»

Jean Haritzelhar Euskaltzaindiko lehendakariak urrats asko pausatu ditu Euskal Herriko Iparraldeko kultura eta politika munduan. Azken urteetan abiatu zen euskal departamenduaren aldeko elkartearen partaide sutsua izanik garesti pagatu zituen bere engaiamenduak, Baigorriko auzapez kargua uzterat bortxatu baitzuten. Ez du, ordea, umorea galtzen eta 25 urte hauetan astero bere luma xorrotxa «Herria» astekariko Gehexan Ponttori eskaintzen dio aktualitatea kilikatzeko. Euskal kulturaren inguruko dinamikaz, «Herria»n idatzitako zutabeen bilduma argitaratu berriaz eta frantses politikaz aritu zaigu, besteak beste.

Aste honetan argitaratua izanen da «Herria» aldizkarian Gehexan Pontto ordezkio izenpean astero idazten duzun leerroaldi hautaketa. Zer dira zehazki Ponttoaren asteroko ele zorrotz bauek?

1969an hasi nintzen aktualitateari lotua den horrelako «billet» labur baten idazten Gehexan Pontto izenarekin. 25 urtez, astero, nire iritziak bota ditut eta orotarot 1.300 bat leerroalditan agertu. Denak bildurik, nire adixkide den Beñat Oiarzabalek onartu du hautaketa baten egitea eta orden kronologikoan ematea deliberatu du idazlearen eta idazkeraren aldaketa hobekiago erakusteko.

Nolako gaiak jorratu dituzu 25 urtez?

Denetarik, baina bereziki frantses politika eta euskal giroa. Aspaldidanik «Le Monde» kazetaren irakurlea naiz eta nire adiskidea zen Robert Escarpitek egiten zuen lana bezalako bat egin nahi nuen, umore handiz moldatua den zirrikada bat. Tarteka, desagertu diren euskaldun ezagunen aurkezpen eta omenaldia agertarazi dut.

Lan handia da horrelako

«Aspaldidanik «Le Monde»eko irakurle naiz eta nire adiskide Robert Escarpitek egiten zuen lana bezalakoa egin nahi nuen «Herria»n, umore handiz moldatua den zirrikada bat, alegia»

lerroaldi laburren idaztea?

Hastapenean oren bat bederen behar nuen nire ideien laburbiltzeko. Goiz honetan, aldiz, 10 minutuz ari izan naiz. Usaina hartzen da. Azkenean denetarik ateratzen da, onak eta txarrak, baina pentsatzen dut agertuko den liburu honetan hoberenak direla aterako.

Aktualitatetik hurbil ibili naiz, neure iritzia emanez eta ez da beti denen gustukoa izan, bereziki bozkaldi

denboretan.

Hauteskunde kanpainan gaude berriz ere, eta zer aldatu da funtsean 25 urte hauetan frantses politikan?

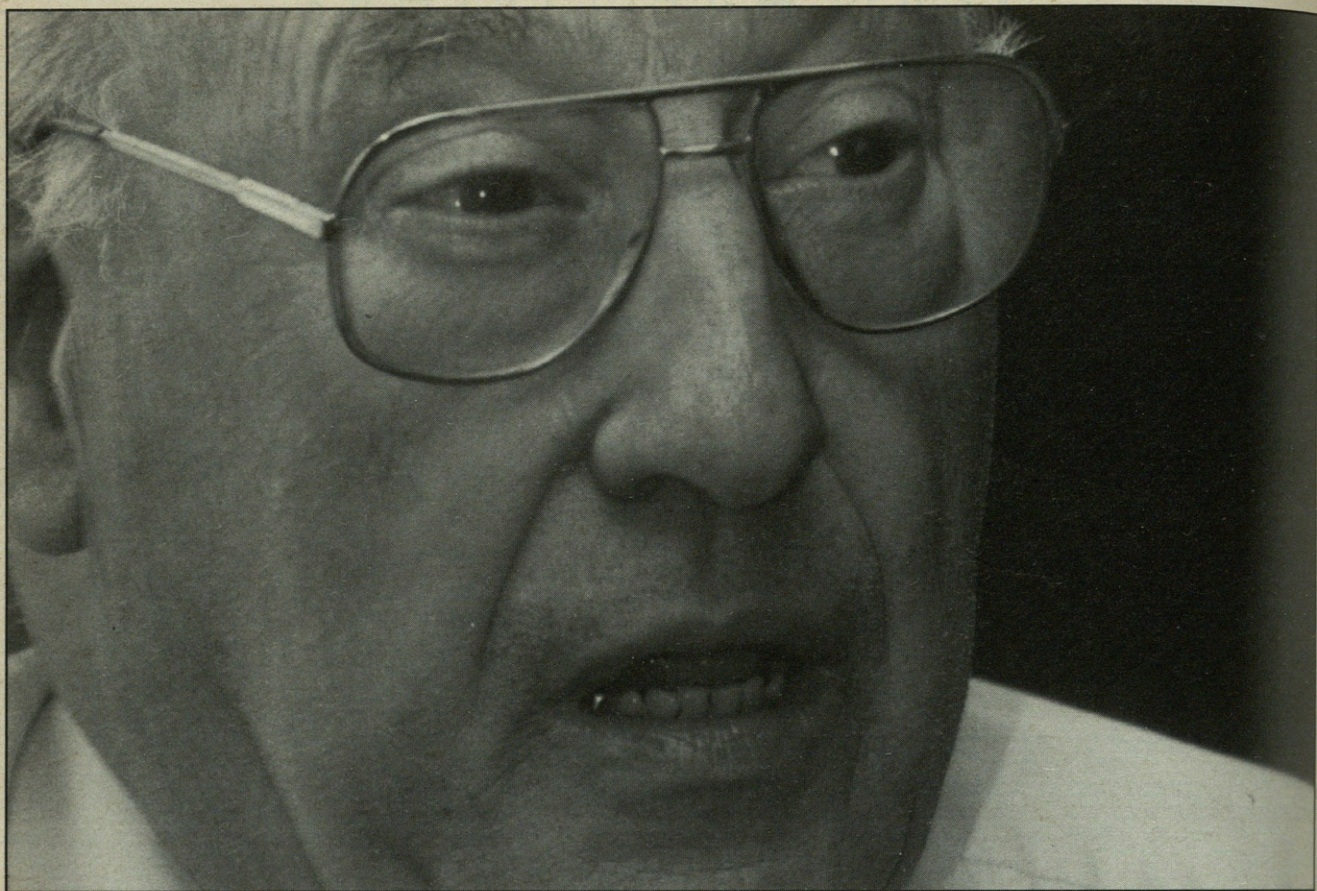
Alderdi Sozialista hondatu dela osoki. Hala ere, Frantziako Legebiltzarra ez da frantses gizartearen ispilua. Oraiko hauteskundeei begiraturaz, eskuinak irabaziko du dudarik gabe, baina eskuineko hautagaien arteko ausiki franko ere izanen da.

Zuk zer eginen duzu?

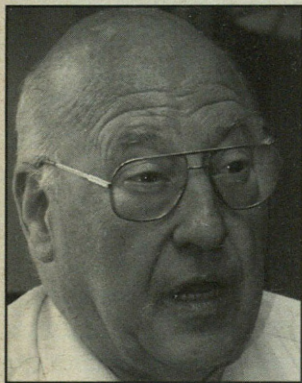
Lehen itzulian, nago ez ote dudanez emakume baten alde bozkatuko. Bigarren, hor baldin bada seguraski, Jospin sozialistaren alde bozkatuko dut duda izpirik gabe, aspaldi honetan ezkerrekoa bainaiz bihotzez.

Zein da 14 urte hauetako Mitterranden lewendakartiaz egiten duzun gogoeta?

Euskal departamenduaren aldeko elkartearen sortzailetarik nintzen eta ez diot sekula barkatuko Mitterrandi euskal departamenduaren proposamena ez atxikitzea. Bestalde, emaitzak ikusi behar dira, bereziki irakas-

«Euskal irratiak sortzeko ahala ukan baldin badute ere, ez dira aski lagunduak, dudarik gabe». (Argazkia: Bob Edme).

kuntzan: D eredia badugu Seaskarekin, B eredia irakaskuntza publikoko Ikasbi rekin. Aldiz, irakasleen moldakuntzatik behar zen hasi eta hor izan da hutsa. Azken urte hauetan eman digute DEUG lizentzia eta

CAPEsa. Alderantziz egin da, baina hor daude. Hori guztia sozialistei esker egin da, salbu Seaskarena, hori Bayrouk bideratu baitu.

Aldiz, komunikabideetan deus ez da egina izan. Prentsa idatzian, «Herria» aldiz-

karitik aparte, ezer gutti. Euskal irratiak sortzeko ahala ukan baldin badute ere, ez dira aski lagunduak dudarik gabe. Telebistan, aldiz, atzerakada izan da, duela 15 urte Maite Barrene txek egiten zuena baino gutxiago dugu orain: euskarazko emankizunek ez dute hiru oren baino gehiago egiten urtean. Hori salatzen dut eta salatuko dut, gure eskubideak zangopilatzen dituztelakotz. Horri buruz behar dugu borrokatu.

Euskararen transmisiorako leku garrantzitsua du familiak. Ez ote dugu alde horretarik ere huts bat egiten Iparraldean?

Egia da alde batetik lan aintzen ondorioz irabazten dena baino gehiago galtzen dela beste aldetik. Huts ikaragarria bada euskararen al-

NORTASUN AGIRIA

1923an sortu zen Baigorri ● Baigorriko pilota taldearekin joko-garbi partida asko jokatu da; 1943an erreboteko txapela lortu zuen ● Bi zine-klub sortu ditu, bat gazte zela lizeoan, bestea Agen hirian ● Espainiako eta

Euskal Herriko literatura luzaz erakutsi ditu Bordeleko Unibertsitatean, Baionako Euskal Ikasketa Zentroa sortu aitzin ● Irakurtzea, telebistako emankizun zenbait begiratzea, bidaiak eta umorea maite ditu ● Dituen hiru haurretarik bi semeek Euskal Herrian lan egiten dute ● Angelun bizi da gaur egun baina eraberritu duen Baigorriko sortetxerat maiz itzultzen da

« Orai maiatzeko
hauteskundeei
begiratu,
eskuinak irabaziko
duela uste dut
inolako dudarik
gabe, baina
eskuineko
hautagaien arteko
ausiki franko ere
izanen da»

deko kontzientzia eskasagatik. Baina denbora berean guraso gero eta gehiagok ikastola edo irakaskuntza elebidunaren hautua egiten dute.

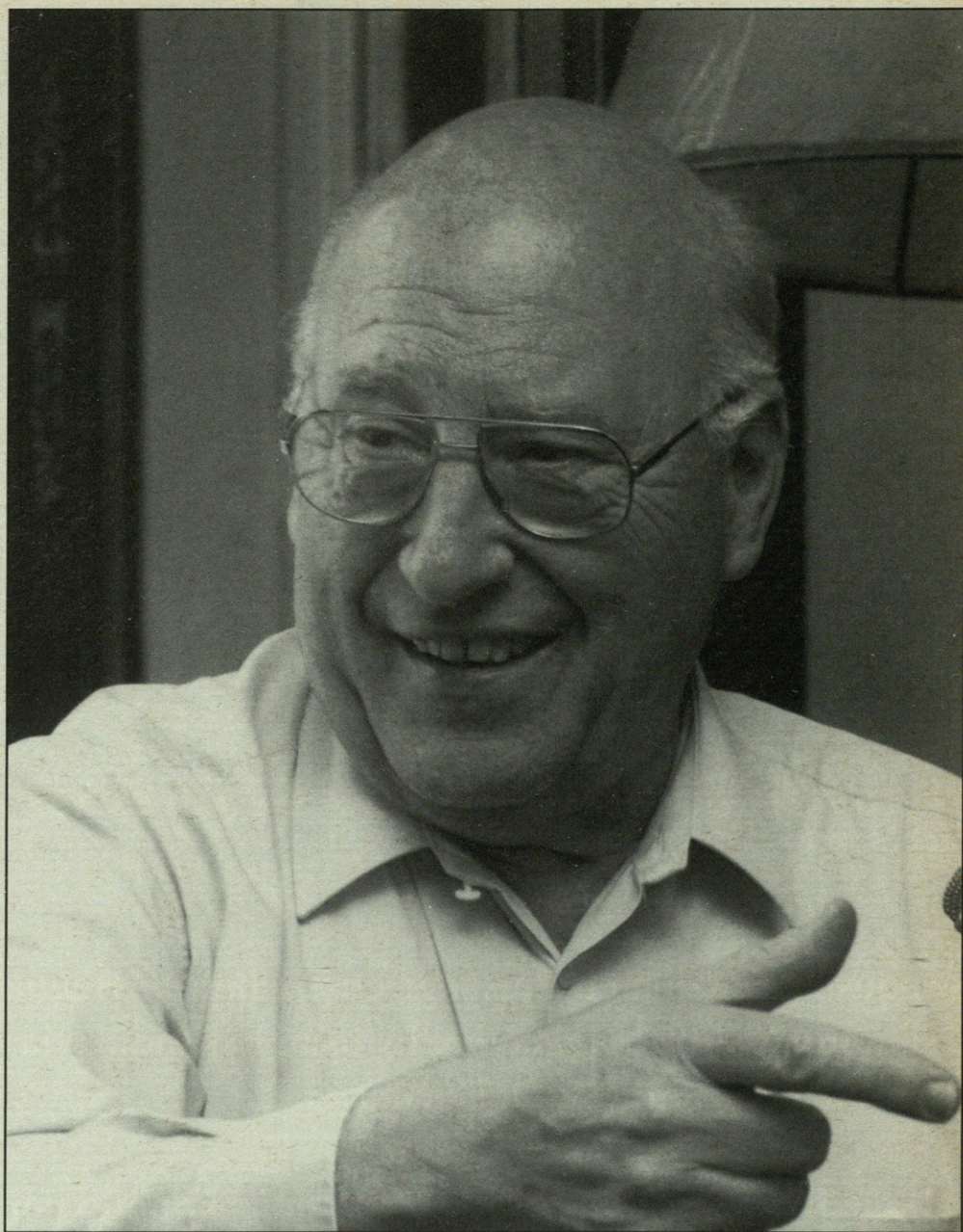
**Irakaskuntzako aitzina-
menduak aipatu dituzu
baina berriki entzun du-
gu euskararen goi mai-
lako ikasbideak ixteko
arriskuan daudela. Zer-
tan dira gauzak?**

Tesia aztertzeke bidea ide-
kitzen duen DEA kendu nahi
dute ikasle gutiegi duten
sailentzat, hala-nola euskara
bezala Frantziako hizkuntza
guttitu eta atzerritar hiz-
kuntza askorentzat. Euskal
DEA hori 1974an ezarria
izan zen.

Orai, zergatik ez egin ho-
relako hitzarmen bat Euskal
Herriko, Bordele, Pabe eta
Nafarroako unibertsitateen
arteana diploma berri baten
sortzeko?

**Zer diozu gazteek alda-
rrikatzen duten eskaki-
zun eta mugimenduez?**

Haiekin ados naiz. Nik ikus-
ten dut beharrezkoa dela
unibertsitate bat. Ez behar-
bada unibertsitate klasiko
bat, baina gure kariaren be-
rezitasunei egokitua den
bat. Ez du balio beti nigarrez
hartzea oihuka, ekintzak
obratu behar dira. Horrela

«Nik ikusten dut beharrezkoa dela unibertsitate bat». (Argazkia: Bob Edme).

sortu da Seaska, horrela
sortu dira ere duela 14 urte
Baionako Unibertsitateko
euskarazko ikastaroak.

**Indar handiz lortuak
izan diren puntu horiek
ez ote dira abulegiak
gelditzen euskararen
ofizialtasuna Iparral-
dean onartua ez deno?**

Prezeski, Euskaltzaindiak
hori galde egin du ofizialki,
ikusten baitugu garaia dela.

Ez da onartzen ahal gure
hizkuntzak estatus bat ukan
dezan lurralde batean eta
beste bat hemen. Erabaki
hori igorria izan da Mitte-
rrand presidenteari, Balla-
dur, Pasqua eta beste minis-

troei.

Jakobinismo garaian bizi
gara oraindik eta azken 14
urteetan ez da aldaketarik
izan alde horretarik.

**Jakobinismoaren baritik
segituz, Frantziak ez ditu**

« Bigarrenean Jospin sozialistaren alde
bozkatuko dut, aspaldian ezkerrekoa
bainaiz bihotzez»

INDUSTRI IRAULTZA (I)

D. S. Landes eta beste

INDUSTRI IRAULTZA (II)

D. S. Landes eta beste

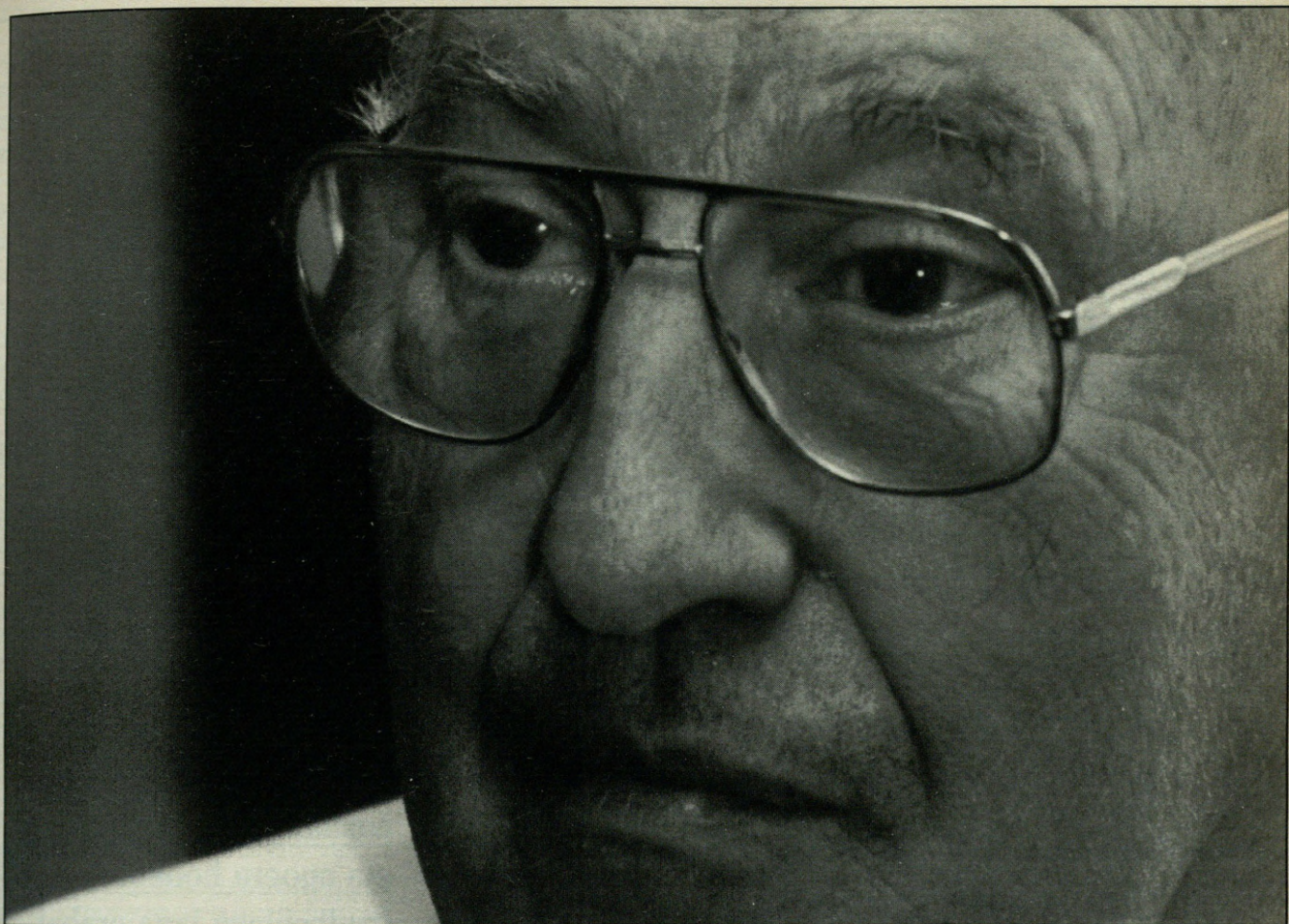

- Industrializazioaren ikuspegi guztiz berria: Belgika, Frantzia, Alemania, Italia, Suitza, Espainia, Errusia, Eskandinavia, Europar periferiako lurraldeak, eta Britainia Handia.
- Industri historiaren biderik zabalen, konplexuen eta modernoenak, jadanik euskaraz.
- Egungo historialaririk ospetsuenen eskutik: Mathias, Saul, Lebrun, Cayez, North, Tilly, Bergier, Mori, Nadal, Crisp, Berend, Ranki, Hildebrand eta Landes.

**JADANIK,
ZURE LIBURUDENDAN !!!**

GAIK ARGITALDARIA

■ **Jakobinismo garaian bizi gara oraindik eta azken 14 urteetan ez da aldaketarik izan alde horretarik. (Argazkia: Bob Edme).**

bizkuntza guttituak onartzen. Zer arrazoi-rengatik, zure ustez?

Frantzia kontserbadorea delako, pentsatzen duelako nazio handia dela, ez dela gehiago egia ohartu gabe. XVIII. mendean bizi da oraindik, diplomaziako hizkuntza eta herri askotako goi mailako klasearen hizkuntza frantsesa zelarik. Pentsatzen dute frantsesa unibertsala dela oraino.

Eta Gexan Ponttok idaz-

ten duenetik aldatu ote dira euskal herritarrak?

Lehen aipatu aldaketa horien ondoan aldatu da Euskal Herriari buruzko ikuspegia ere. Albertzaleek bide egin dute. Atea zabalik dute herriko etxe anitzetan. Abertzaleen artean 40-50 urteko belaunaldi bat heldu da herri baten kudeatzeko gai dena.

Nola baloratzen duzu Michel Intxauspe diputatuaren aldaketa?

Duela 20 urte, euskal de-

partamenduaren alde ginearik, Michel Intxauspe kontra genuen. Erran diodan bezala: «Trena abiatua delarik beti azken bagoia hartzen duk». Azkenean bere azken proposamena da euskal gizartearen pentsamolde aldaketaren lekukoa eta denbora berean gertatzen ari den aldaketa baimentzen du.

Duela 15 urte herriko auzapez kargutik bota zintuzten hauteskunde-rik gabe. Denborarekin nola aztertzen dituzu orduko gertakariak?

Erran nezake horiek guziak aherentziak ez badira ere, barkatuak direla. Antzinako bederatzi urtetan lanean ari izan nintzen gogotik, astean

bi egun oso herrian pasatuz. Gehiago egon banintzen ohartuko nintzen azpiz jotkatzen zenaz. Pasatuak pasatu, ez naiz gehiago hango aferetan sartzen. Han bozkatzan dut eta beste toki askotan bezala han ere geroa gazteengan da, haietako asko gai dira herriaren kudeatzeko.

Gexan Ponttok segituko du idazten?

Dudarik gabe. «Herria» kazetan segitzen dut, umorea baliatuz eta ondoko lelo hau gogotan atxikiz: «Ankrea dut beltza, baina ez dut nebor beltzatzen; luma dut xorrotxa, baina ez dut nebor zauritzen».

«Ez du balio beti nigarrez hartzea oihuka, ekintzak obratu behar dira. Horrela sortu da Seaska, horrela sortu dira ere duela 14 urte Baionako Unibertsitateko euskarazko ikastaroak»

JOJO BIDART

Liburu Egunaren lerro artekoak

LIBURUAREN Nazioarteko Eguna bete du aurtengo zita. Salmentei dagokionean behintzat bai, bete du; urtean zehar liburugintzak bizi dituen ajeak eta kargak arintzeko moduko eguna da apirilaren 23a, liburu merkealditan jartzen denekoa. Ehuneko hamar merkeago. Erosleak ere halamoduz biderkatzen dira. Ez alabaina, irakurleak. Liburu merkealdietatik kanpora erosten dutenen kopuru urriak bere horretan jarraitzen baitu, eta jarraituko ere. Liburu Eguna ordea, guztiak zitazten ditu liburudendetatik kanpora, urtean bizpahiru liburu ehuneko hamar merkeago erosten dituen, eta irakurle porrokatua, nobedadeen usainean bero-bero datorrena. Guztiarekin, iazko edizioarekin alderatuz gero, bi egunetara zabaldu da azoka. Jaso ditugun iritzien arabera ordea, salmentetan ez dute igoerarik

nabaritu. Berdintsu. Euskarazko produkzioari dagokionean, argitaletxeek bete-betean heldu diote Liburu Eguna-ri. Artikulu bilduma bi, ipuinak, poesia, saiakera, Shakespeareren sone-toak... aukerako eskaintza plazaratu dute beraz, euskarazko literaturgintzan gero eta nabarmenagoa denez.

Sarako Idazleen Eguna aurretik egin zen, apirilaren 17an. Herriko kiroldegia jendez gainezka, eta idazleak beren mahaiak eta liburuak erakusten. Sendotze bidean dugu Iparraldeko zita, eta datorren urterako Biltzarrak bi egunetara zabalduko da, bazko astelehenaren ondorengo asteburua baliatuz. Gisa honetara, euskarazko musika produkzioei ere lekua egiten zaie. Lu-
zian Etxezaharretak adierazi duenez, «Sara izan daiteke desblokeatzen baiten basiera. Hori da argitaletxe nahiz idazleen arteko solasa maiz». Mugaz

behetik Biltzarrera hurbiltzen den publikoa berritzen ari dela nabarmendu daiteke bestalde, eta hainbatetan begiztatzen dugun muga hori gainditzeko saiok gero eta ugariagoak direla, baita argitaletxeen aldetik ere. Liburu frantsesak nagusi dira ordea, azokan, eta egoera honen aurrean kezkatzen hasita dagoenik ere badago, Xipri Ar-

**Auzitegien munduak
apenas egin dio kasurik
euskalduntze prozesuari,
eta egoera honetan,
itxultzaileen lana erabat
desitxuratu eta neurriz
kanpokoa bihurtu da**

Euskal Dantzarien Biltzarra sortu zeneko 25. urteurrena beteko da aurten, eta karia honetara hainbat erakusketa antolatu ditu: Euskal Herriko erdi aroko tokadoena, Biltzarraren 25 urteoko lanari buruzkoa, Euskal Herriko dantza askatuaren (jota) barianteen gainekoa edo jantzi erritualen ingurukoa. Ekitaldiok, maiatzaren 7an Oñatin egingo den Dantzari Eguna girotuko dute. Euskal Herriko lurralde guztietatik etorritako 120 dantza talde bilduko dira egun horretan.

belbidek aipatzen duenez, Axularren herrian egiten den liburu egunaren geroa egun baino euskaldunagoa behar lukeelakoan.

Atzean geratu dira bi zita nagusiok. Jendaurretik mahaiak erretiratu, liburuak kutxatan sartu eta liburudendetarako apaletara mugitu dituzte. Abendura bitartean hilabete askotxo geratzen dira bidean, hilabete anonimoak, merkealdi eta promozio berezirik ga-beak. Eta irakurleak...

ITZIAR Labaka Donostiako Probin-ti Auzitegiko itzultzaileak hartutako erabakiak, bere defentsa euskaraz egiten ari, zen abokatuaren esanak itzultzeari planto egin zion, hizpidera ekarri ditu, beste behin ere, alor honetan bizi diren gabeziak. Planteaturik dituzten lan baldintzetan tajuz jarduterik ez dagoela eta bitartekoak eskatzen jo du Itziarrek, eta modu berean dabilen EAEko itzultzaileak.

Gauza jakina da auzitegien munduak apenas egin diola kasurik beste hainbat alorretan aspaldi abiatu zen euskalduntze prozesuari, eta erdara hutsez funtzionatzen dela han-hemen, eskuetako hatzez zenbatu daitezkeen salbuespenak salbu. Gauzak honela, itzultzaileen lana erabat desitxuratu eta neurritz kanpoko bihurtu da. Eta lan guztia, bitartekorik gabe egitea eskatzen zaie, hots, ez daukate aldi bereko itzulpena egiteko aukerarik, eta ez da egiten, edo Gipuzkoako auzitegi guztietan bi itzultzaile baino ez dira lanean ari, eta bana Araban eta Bizkaian. Zuzenbide alorreko balantzak beraz, euskararen aldera jotzeko borondatearik ez du agertzen.

Itzultzaileak, aldi bereko itzulpenak egiteko kamerak ipintzea, gelak ego-kitzea eta beharrezko aparatuak jartzea eskatu dute. Gutxieneko baldintzak lirarteke hauek, guztiz beharrezkoak. Auzitegi-tako egoera euskararen alde jartzeko hala ere, bestelako neurriak behar dira, eta guztietan funtsezkoena epaileak euskalduntzea da. Epaia horren zain gaude aspaldion.

J.J. PETRIKORENA

ITURRIGORRIKO URA

Komunikazioa = komuneko zioa

G **UK** bizi dugun gizarte honetan edo hobeto esanda, gu bizi gaituen gizarte honek *asko* badu baina *ona* falta zaio.

Uste genuen 'televisio' gehiago izan ahala kalitate hobekoak izango zirela eta berdin periodiko, errebistekin... Bai inuxenteak gu! Bakarra dagoen tokian, hark nahi duena egiten omen da eta bost daudenean, bost horietako agintarien buruak patroi berdinez eginak badira, ez al da gauza bera?

Aspaldiko baserritar hark ere, bi behi omen zeuzkan goseak 'ebaita' eta beste bi erosi omen zituen perian. Normala denez, auzokoek galdetu zioten nolatan egin zuen horrelakorik, lehengoak ia argia pasatzeraino argalduta eta... *Ba, lauren artean banatuta errexago pasako ditek gosea*, hark erantzun. Bizi ordeza iraun, horixe egiten du komunikazioak.

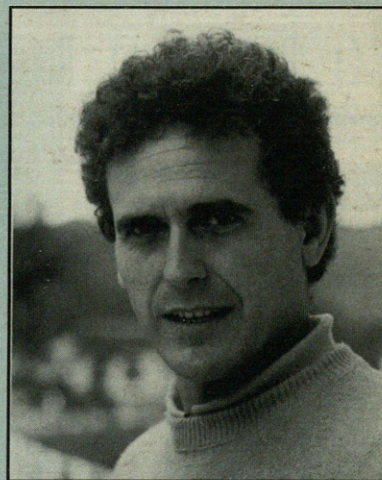
GURE eguneroko bizitzak ere martxa hori darama, gero eta gutxiago erlazionatzen gara. Gero eta gauza gutxiago dugu elkarri kontatzeko eta gainera, askotan, kontatzen dugunaren oinarria patroi berdinarekin egindako buru horiek platerera bota diguten bodrio horietako bat da. Ez dugu sormenik eta dugun apurak ez du estimaziorik aurkitzen, ez du komunikatzeko balio ez dutelako besteek ezagutzen eta sortu duzunaren oinarria eta zentzua, eta horretaz jabetzeko, entzuteko pazientzia behar da: presaka bizi gara ordea!

Lana daukanak edo ikasleak, etxera datorrenean, platera aurrean, periodikoa alboan (egunkaria gutxi batzuk) eta telebista piztuta duela egiten ditu otorduak. Eta denei zukua ateraz gainera. Hori dek abildadea, hori! Berdin dio etxean bakarrik ala familia osoa dagoen.

Asteburuetan berriz, nekez hitzegin dezakezu lagunartean lasai, oraingo ohiturei esker. Tabernetan musika Everestearaino jasoa daukate, nahikoa duzu ordu erdi hizketan aritzea hurrengo egunean afoniko egoteko. Hormak insonorizaturik dauzka eta lasai, ez omen dira bizilagunak molestatzin. Laister insonorizatuko zaizkigu belarriak ere. Gainera musikarik ez daukan tabernara ez doa inor. Kanean norbaitekin topo egiten baduzu, lehendabizi begiratu 'bakmaneko' musikak agintzen dion ibilera daraman ala ez, berari hizketan denbora alferrik gal ez dezazun. Aszentsoredun etxea baduzu, eguraldiari buruz hitzegin dezakezu, baina aspaldian honek ere aldaketarik ez duenez, ez zara beti gauza bera esaten ibiliko, ala? Isilik eta kitto!

Komunikatzea artea zen garaiak ba omen ziren. Edozein etxetan zen esatari edo kontalaririk. Horri esker ikasten zen entzuten eta besteren artea estimatzen. Lana ere eraman errazago eta atsegin gerta zekizuten horrelako artisten inguruan, beti zerbait berria zekartelako zuretzat. Zutaz pentsatzen aritu ziren. Zu eta giroa ezagutu eta gero prestatzen zuten saioa. Beren ilusioa zen bete-betean asmatzea eta zure bizigarri haien asmatena.

Beti besteak emandakoa jateak ez du graziarik. Non irakasten dute komunikatzen? Inon ez! Has gaitezen bada geure kasa, ez izan hain alferriak eta ez dezagun komunarekin bakarrik komunikatu.

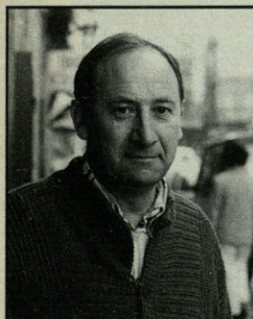
IÑAKI MURUA

TXUTXU - MUTXUKA

EUSKAL MUSIKAREN SORKUNTZAZ PARISEN

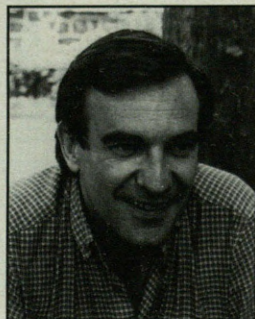
EUSKAL musikaren sorkuntzaz jardunaldiak antolatu ditu Parisko Euskal Etxeak, Eusko Jaurlaritzaren eta Euskal Kultur Erakundearen laguntzaz, maiatzaren 17, 18 eta 19an. Maiatzaren 17an hitzaldia izango da, Sorbonne unibertsitatean, «Musikak eta Euskal Herria: egoera eta etorkizuna» gaiaren inguruan, eta Andre Gabastou, Jean Luc Berho, Txomin Hegi, Francisc Marmunde eta Xan Mixel Etxekoparten parte hartzeaz. Maiatzaren 18an, Le Divan du Monde aretoan kontzertua eskainiko dute Lin Ton Taun, Su ta Gar eta Txakun taldeek. Maiatzaren 19an, Oskorri eta Erramun Martikorena izango dira Des Alles aretoan.

NOR - NORI - NOR K

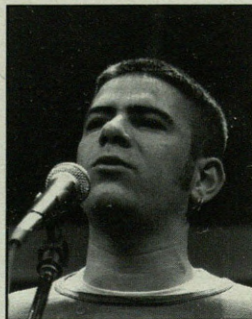
PELLO ZABALETA

legazpiarraren obra poetikoa ia bere osotasunean jasotzen duen «Bigarren bizitza» liburua kaleratu du EHUK Egungo Euskal Poesia sailean. Felipe Juaristiren hitzaurrea, Joxerra Gartziak egileari egin dion elkarriketa eta poemen erderazko itzulpenak gehitu zaizkio lanari. Guztira zortzi poema liburu datoz bilduman, 1964tik 1992ra artean idatziak. Sone-toak idazten ari da orain. Luzerako du beraz, bigarren bizitza ●

PEDRO OLEARI

gazteei gustatzeko moduko filmea osatu duela entzun diogu. «Chafarinasen hilko zara» titulupean, soldadutzaren inguruko abenturak bildu ditu zuzendari bilbotarrak, ekintza ugariko lana osatuz. Aktore oso ezagunak eta berriak nahastu ditu rol nagusietan, eta soldadutzaren aurkako kritika gogorrik egin gabe, egungo gazteen arazoei heldu die. Marokko, Melilla, Aranjuez, Almeria eta Madril en errodatu da pelikula ●

UNAI ITURRIAGAK

Igor Elortza eta Zazpi Eskalerekin batera «Bertso berriak pobrezia-ri jarriak» izeneko konpaktoa kaleratu du. Hamalau kantu jaso dituzte, eta hitz guztiak Unai eta Igorrek eginak dira. Estiloari dagokionez, hainbat estilotatik edan dute: rocka, folka, reggae-a... Laguntzak ere ugariak izan dituzte grabatzeko orduan: Bingen Mendizabal, Balerdi-Balerdi taldekoak, Bixente Martinez... Gor disketeak kaleratu du lana ●

TEILAK

■ SAN TELMO MUSEOA GELDIRIK

DONOSTIAKO San Telmo museoaren etorkizuna zehaztuko duen proiektuak geldirik darrai, horren ardura duen kontorsioak erabakirik hartzen ez delako. 1991n osatu zen kontorsioa, Donostiako Udala, Gipuzkoko Foru Aldundia eta Eusko Jaurlaritzaren artean. 1993an konkurtsoa antolatu zuen museoaren definizio berria erabakitzeko, eta 1994ko urrian, K6 taldearen txostenari baiezkotza eman zion. Txosten horretan etorkizuneko ezaugarriak eta eraikuntza zehatz baten aurreproiektua zehazten ziren. Hau guztia aurretiratu, proiektu arkitektonikoaren ejekuzioa eta gestio plana onartzea baino ez da falta, eta hori litzateke aurtengorako zeregina. Alabaina, kontorsioak ez du lanek aurrera egin dezaten erabakirik hartu, tartean gertatu den Kursaalaren aferak Eusko Jaurlaritzako ordezkariak eta udalekoak aurrez-aurre jarri baititu. Gauzak honela, erakusketa bat zabalduko da, apirilaren 28tik ekainera bitartean, proiektuaren berri jendaurrean erakutsi asmoz. Proiektu honetan bi ezaugarri nagusi azpimarratzen zaizkio San Telmori: euskal kulturari zuzendutako museo izango da, eta Euskal Museoen Plangintzan zehazten denez, EAEko sare nagusian kokatua. Bestalde, izaera interdisziplinaria izango du, hots, euskal kultura bere osotasunean jorratuko du, historia, arkeologia, etnografia eta bestelako ikuspegiak batera bilduz. Noiz zehaztuko da ordea, plangintza?

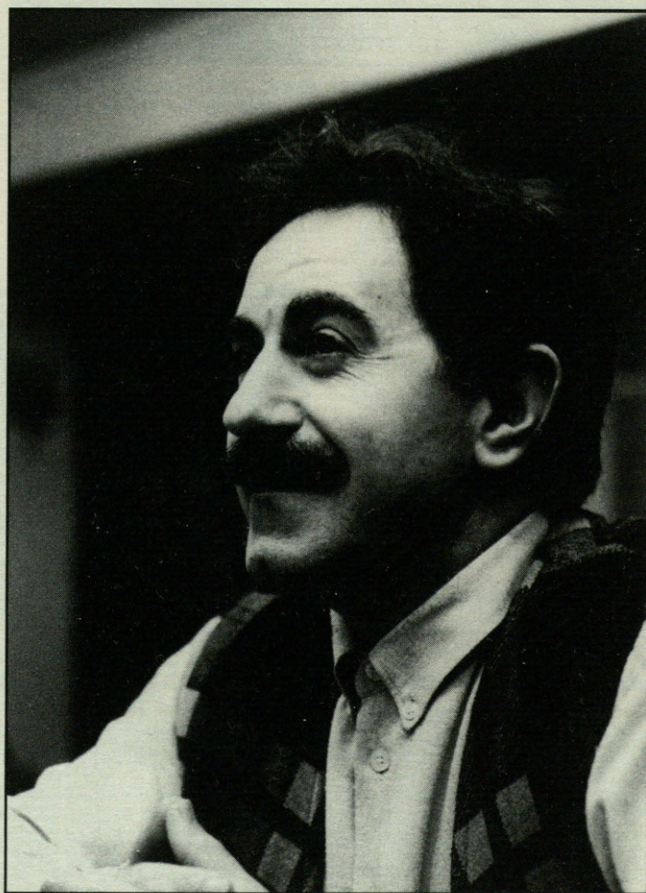
Xabier Saldiasen lehen diskoa plazaratu du Egan Berria taldearekin

«Talde historikoek lan izugarria egin beharko dute tokia hartzeko»

Kasik mende laurdena Egan taldean aritu eta gero, zerotik hasi dela berriro aitatu digu Xabier Saldiasen, talde berria sortu, eta gazteez inguratuturik. Maiatzean kaleratuko dute bataio-diskoa: «Egan Berria». Estudioko lanak bukatu berri dituztela, eginda-koaz aritu zaigu.

25 urte betetzear zaude musika munduan. Egan taldearekin zilarrezko ezteiak ospatzeko orduan, baina, dibortzioa gertatu zen. Nola osatu duzu familia berria?

Elkarrekin jarraitzea nahi nuen, baina Trabuko egitea erabaki zuten, bi aukera nituen: etxean geratu edo neure bideari heltzea. Ez di-

Hamar abesti bildu dituzte. (A: Garikoitz Garaialde).

tut alferrik pasatu 24 urte musika munduan, eta berriro hastea pentsatu nuen.

Osatu dudana taldean, berriaz, bi eratara joka neza-

keen: nire izena aprobetxatu eta denak nire inguruan hartuz, edo apustua eginez. Taldekideak oso gai direla ikusi dut, ordea, bakoitza

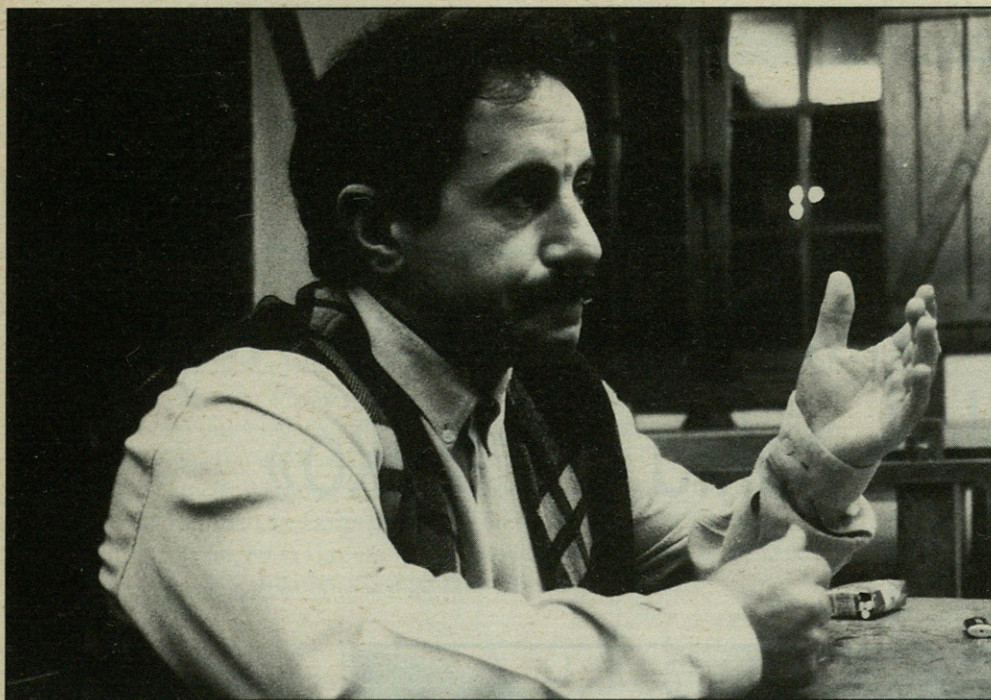
bere instrumentuarekin maisua dela, eta ni zentroa izan beharrean guztiek berea jarri dute lan honetan.

Aurkez ieazkiguzu aukeratu dituzun 'ezkontideak'.

Oinarrizko taldea lehen Ostadarren zeudenek osatzen dute: David Redondo, Carlos Domeño eta Jorge Gonzalezek. «Queen omenduz» diskoa grabatzen lagundū zidaten aurretik, eta hor ezagutu nituen. Horiekin batera, Joxe Jabier Mendizabal eta Karlos Aranzegi, Xaximiku taldean arituta-koak, hartu ditut. Bi belau-naldi batera gaude. 44 urte-ekin, guztien aitona ematen dut taldean; gure ahaleginak uztartzen asmatuko ahal dugul!

Egan Berria izena jarri diozue taldeari.

Beti Egan izan naiz eta ez daukat izena uzteko inongo asmorik. Bestetik, lehengo taldetik bereizi nahi nuen proiektu hau, eta abesti propioak eginez bide berri bati heldu diogula adierazi. Guztion artean sortu ditugu piezak eta lehen diskoari taldearen izena jarri diogu.

«Denetarik dago diskoan: fandangoa, ballenatoa, rocka, folka...». (A: Garikoitz Garaialde).

Abesti propioak egin dituzuela diozu; estiloari dagokionez, obizko doinuei beldu al diezue?

Dantzarako taldea gara, eta dantza mota ia gehienak hartu ditugu. Gauza berriekin ere ausartu gara. Joseluk *rancherak* ekarri zizkigun, *salsa* ere gureganatu dugu, *reggae*-a... denborarekin estilo guztiak onartzen ari gara. Guk beste urrats bati heldu diogu, beti txantxa edota burla gisa abestu izan den *rumba* txukun euskaratzeko aproposa dela erakutsiz. Honen lekukoa da «Gaztedi berria» abestia, eta

«Egan Berria izenaren bitartez, proiektua lehengo taldetik bereizi eta abesti propioak eginez bide berri bati heldu diogula adierazi nahi nuen»

bertan, gaur egungo gazte-riak dena onartzen duela eta ez garela Euskal Herrikoak bakarrik, mundukoak baino, adierazten dugu.

Hamar kantu izango dira, luze samarrak, eta letrak ere gureak dira; nik zazpi egin ditut. «Joxemielen batela» talde berriaren inguruan mintzo da: «Joxemielen batela, txitxarroa eta berdela/ disko honetan ikusiko duzu oraindik Egan badela/ urtez urte ibili gara edukiz kriston kartela/ batzuk joan ziren besteak etorri/ mantenduko da batela». Aita hil zait orainxe eta hari eskaini diot beste kantua, Davidek berri, andregaiari...

Doinu komertzialak izan obi dira sarritan plaza-taldeen jotzen dituztenak. Nola erreparatu diezue komertzialtasunari diskoan?

Oraingo taldekideak gazteak dira eta komertzialtasunaz ez dute ulertzen, askoz ere puruagoak dira,

gustuko musika egiten dute. Disko honetan nire komertzialtasun ukitua eta haien

purutasuna nahastu ditugu, erdiz-erdi. Denetarik auki daiteke: fandangoa, jazz doinuko saxofoiaz, Carlos Vivesen moduko *ballenato* bat, Ostadarrekoei beren adrenalina hustutzen ere utzi diet, rockaren bidez, folk kantarik badago, biolinarekin, koruak... Hain denbora gutxian, lau hilabetetan taldea sortu eta diskoa egin dugu, nahikoa saltsatan sartu gara.

21 egun egin dituzue diskoa grabatzen, normalean gutxiago egiten direnean, eta teknikaria berriz, Daniel Lazerus amerikarra izan da. Oso arreta berezia eskaini diezue, beraz, lanari.

IZk apustu handia egin du gurekin. Bitarteko guztiak eta nahi adina denbora eskaini digu. Daniel Lazerus teknikariari ordea, oso gutxi iruditua zaio. Izan ere, Ame-

IRUTXULO Donostiako astekariaren

BERTSO SAIOA

MAIATZAK 1

Andoni Egaña	Maddalen Lujanblo	Sebastian Lizaso
Jon Sarasua	Unai Iturrilaga	Peñagarikano

Gai jartzaile: Egiako bertso-eskola

SARRERA: 1.000 pezeta. ALDEZ AURRETIK: 800 pezeta honako lekuetan: Biliots, Hontza, Zampantzar (Egile), Platero (Antiguo), Txili (Hernani) eta Artizar (Lazarte).

Laguntzaileak: EUSKADI, ANIZA, Antolatzaileak: EUSKAL EUSKALTZALEEN ELKARTEA

riketan sei edo zazpi hilabete pasatzen dituzte grabazio lanetan, eta hemen, gauez eta 21 egunez grabatu beharrik hamaika burukomin ekarri dizkio. Kosta egiten zitzaion gure martxa ulertzea. Hala ere, efektuak erabiltzeko orduan eta, egundoko lana egin du.

Aurreko urteetan erdie-tsitako arrakasta berdintzeko moduan ikusten al duzu zure burua?

24 urtetan Eganen hainbeste lan eginez arrakasta izan badut, orain, hain musiko onak ditudala, ziurtatuta dago ez duguna atzera egingo.

Plaza saioetako krisiak barrapatu al zaituzte?

Jende gaztea oso rotek zalea ikusten da, baina gero kontzertu bat jarri eta apenas hurbiltzen da jenderik. Plazatan berriz, mordoa biltzen da. Garaiak oso ezberdinak dira, hala ere; lehen oso talde gutxi zeuden, baina egun Eganen mitoa apurtu egin da eta denok borrokatu behar dugu tokia hartzeko. Talde berriak sortzen ari dira, ez

Xabier Saldias aitona, berak dioenez, Egan Berria-ko taldekide gazteez inguratutik.

nolanañikoa gainera, Izoizek adibidez, disko zoragarria egin du... zeinek irtingo duen aurrera? Agudezia eta txispa gehien duenak. Lehengo talde historikoek lan izugarria egin beharko dute.

Saioei dagokienez, gero eta gutxiago egiten dira negu partean, bukatu dira ostiraletik igandera bitartekoak, larunbatetan bakarrik antolatzen dira kontzertuak. Udan nahiko lan badago, hor dago pagotxa. Garai bateko martxarekin alderatuta, hala ere, guztiz aldatu dira kontuak.

Disko ugari ateratzen ari dira azkenaldion, eta denetarik; orokorrean nola ikusten duzu musika mundua?

Taldean ditudanek musika klaseak hartu eta ematen dituzte, irakasle eta ikasle dira. Gureaz gain, egundoko prestaketa antzematen da edozein taldetan. Ez da garai baterako txunba-txunba... horrekin ez da inor konformatzen. Gero eta jende gehiago ari da honetan, gero eta gehiago eskatzen da gainera; ez da edozein kantu onartzen, maila bat eman behar da.

J.J. PETRIKORENA

“Oraingo musikari gazteek ez diote komertzialtasunari begiratzen; disko honetan nire ukitu komertziala eta taldekideen ukitu purua erdiz-erdi nahastu ditugu abestiak osatzean”

garden center
GANBOs^L

- landareak: barrukoak, kanpokoak
- lora lehorrak, opariak
- ezkontzak, koroak, ...

Olaberriko merkatalgunea
tel: 88 22 55 - mobila: 908 77 45 55
OLABERRIA

LORAGINTZA
INTEGRALA

- diseinua
- lorategigintza
- mantenuak.

Larraburu baserria
tel: 55 07 72
ASTIGARRAGA

Dantza garaikideak maiatzean jasoko ditu oin eta besoak

Heldu da, hamabigarrenez, Maiatza Dantzan egitasmoa. Dantza garaikideak Gipuzkoan ezagutzen duen zita nagusia. Hamahiru taldek parte hartuko dute aurten, hauetarik bi bertakoak. Emanaldiak, berriz, Donostiako Victoria Eugenia antzokian, Lugaritz Kultur Etxean eta hainbat herritan burutuko dira. Kalera ere irtengo dute dantza konpainiek. Guztiarekin, joera eta molde ezberdineko adibideak plazaratuko dira maiatza dantzarako hilabetea bihurtzen duen egitarauan barne.

DANTZA garaikidearen zita nagusia ohi da, Gipuzkoan, Maiatza Dantzan egitasmoa. Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura eta Turismo De-

partamentuak antolatutik, hamabigarren edizioa bete-ko du aurten, apirilaren 29an hasi eta maiatzaren 27ra bitartean, nazioarteko

eta Euskal Herriko hamahiru talderen partehartzeaz. Egun indarrean dauden eredu eta molde ezberdinen topaleku izateaz gain, dantza

mundua kaleratzea dute antolatzaileek helburu. Honen adibide ditugu Donostia zeharkatuko duen Dantza Kalean ekitaldia eta herriz-herriz zabalduko diren ikus-kinunak.

Lisboatik Estatu Batuetara dantzan

FORU Aldundiko Kultura Departamentuaren esku burutu dira antolakuntza lanak, Lide Arana Kultur Sustapenerako atalburuaren zuzendaritzapean. Hamabi urteotako esperientziaren ondotik, beren bulegoetan, urtean zehar, dantza konpainien ehundaka eskaintza jasotzen dituztela dio. Aukeraketa egiteko orduan, aurrekontuen dantzak markatzen ditu ordea, jarraitu beharreko urratsak. Aurten 24 milioi pezeta (milioi bat libera inguru) jaso dituzte, «kopuruak behera egin du eta gerrikoa estutu behar», adierazi digu Lide Aranak, eta diru horrekin osatu dute egitarauaren 'koreografia', talde handiei dagokionez biran dabiltzanak aprobe-txatuz. Horrela, Nacho Duatok zuzentzen duen Espainiako Dantza Konpainia Nazionalea, Estatu Batuetako Trisha Brown eta A. Nikolais eta M. Louisen bi konpai-

Mikel Aristegi: «Programazio iraunkorra falta da»

Zure taldeak Dantza Kalean ekitaldian parte hartuko du. Dantza garaikidea kalera ater beharrean al dago?

Bost urte pasatu ditut Alemanian, eta handik bueltan ohartu naizenez, dantzari buruz oso informazio gutxi dago hemen, eta nolabait esatearren, ikuskari errazen beharrean dago jendea. Askok ez diote kasurik egingo Victoria Eugeniako egitarauari, eta beraz, kalera irtetearekin zaletasuna zabaltzeko urratsak ematen ari gara.

«Donostia kalean» ikuskaria prestatu duzue propio okasio bonetarako.

Esperimentu gisa landu dugu. Kalera irten eta jen-

deari galdezka aritu gara, dantzari buruz zer espero duen jakin nahian. Inkesta batean jaso ditugu datuak, eta informazio guztiarekin «Donostia kalean» obrako koreografia osatu dugu.

Zer ekarpen egiten dio Maiatza Dantzan-ek dantza munduari?

Erreferentzia puntua da, baina txikia. Gehiago behar da ordea, aurrera sendo egitekotan. Urte osoan zehar programazio iraunkorra lantzea da biderik egokiena, eta ez maizatzean bakarrik.

Lisboako Gulbenkian baleta Victoria Eugenia antzokian arituko da. (A: Eduardo Saraiva).

niak eta Lisboako Gulbenkian Fundazioko baleta ekarri dituzte. Guztiok, azken hilabeteotan konponketetan izan den Victoria Eugenia antzokian taularatuko dira.

Lugaritz talde txikien plaza

«DANTZA garaikidea ez da adierazpide masiboa, eta Victoria Eugenia antzokira konpainia bandiak eta entzutetsuak ekar ditzakezu, baina ez han-bemen ari di-

ren formato txikikoak», Lide Aranak dioenez. Horientzat ordea, aterbe egokia presatatu dute Lugaritz Kultur Etxean. «Beharresten genuen lokala aurkitu dugu azkenez. Bertan, ofizialtasunetik kanpora geratzen diren taldeok beren txokoa izango dute eta lan berri-tzaileak, arriskatuak ikusteko parada izango dugu». Kataluniako ordezkari-tza nagusi izango da Lugaritz Kultur Etxean jardungo duten taldeen artean.

Euskal ordezkari-tzari dagokionez, bi taldek dantzatuko dute: A deshoras eta Mikel Aristegirenak. Biak, Dantza Kalean ekitaldian. Estreinakoz kalera irtengo da Maiatza Dantzan eta Donostiako erdigunera zabalduko ditu bere oinak, ikuslearekin joko bitxiak antolatuz. Honekin guztiarekin batera, eta ohizkoa denez, Azkoitia (Baztartxo antzokia), Arrasate (Amaia) eta Irunen (Amaia) ere emanaldiak eskainiko dira, eta le-

hen aldiz, Beasainen, estreinatu berri duten antzokian, eta Baionan. «Kolaborazio bitzarmena sinatu dugu Baionarekin, eta beraz, bide berria zabaldu da Iparraldearekin loturak sendotze aldera», Lide Aranak adierazitakoaren arabera.

Nazioarteko maila eta gurea

GAUZA jakina da Euskal Herrian ez dagoela dantza azpiegiturarik, ezta eskola ofizialik ere, eta hutsune nabarmena antzematen dela: «Egoera honetan ezinezkoa gertatzen da gure artean talde ikaragarriak sortzea. Hala ere, aurten parte hartuko duen euskal ordezkari-tzak maila duina erakutsiko du, inguruan izango dituztenen parekoa».

Izan ere, hainbat urrats txiki ematen ari dira duintasun hori erdiestearren. «Urtean zehar taldeek entseiatzeko areto bat zabalik dugu Artelekun, eta bertan mamitu dira A deshoras eta Mikel Aristegiren proiektuak, adibidez, «Lide Aranak dioenez». Orain artean ez zegoen leku publikorik eta hori ere lortu dugu». Maiatza Dantzanen ikusiko ditugu aurrerapausoak.

J.J. PETRIKORENA

ROCK KONTZERTUA IZTIETAKO JAIAK 95 Oreretako Erretera

BRIGADA
SLAM

ASKI DA

Apirilak 29 Larunbata
Gauko 22'00etan
Matadero Aldean

ANTOLATZAILEA

Laguntzailea

ARGIA

DOHAINIK

Osatua da legealdi honetarako Kultura Saileko organigrama

Aro berriko hamaikakoa

Euskal Autonomi Elkartearen gobernu berria osatu zela ehun egun inguru igaro direnean, Kultura Sailari dagokion organigrama prest da. Aldaketa anitz nabarmendu ahal dira gainera. Aurreko legealdian zeuden izen asko zuzendaritza karguetatik desagertu dira eta Mari Karmen Garmendiaren eskutik aurpegi berriak azaldu.

JOSEBA Arregik zuzentzen zuen sail hark eta egun du-gunak apenas dute antzik; Mari Karmen Garmendiaren

izendapenarekin batera berrikuntza ugari eta nabariak gertatu dira. Sailburu berriak aldaketak iragarri eta hila-

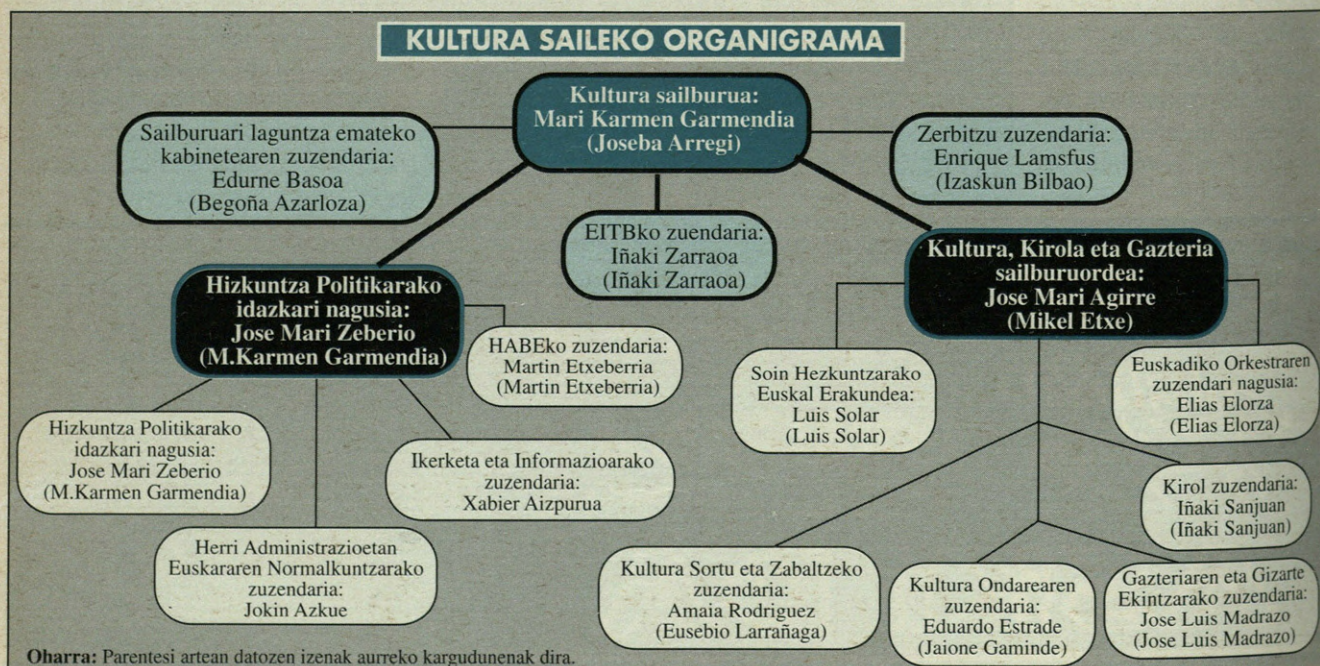
bete pare bateko epea jarri zion bere buruari hortik aurrera gobernatuko zuen saila moldatzeko, eta horren adierazgarri eskuartearen du-gun organigrama.

Sailburuari Laguntza Emateko Kabinetearen zuzendaria, esaterako, Edurne Basoa da orain -aurreko legealdian Begoña Azarloza — eta Zerbitzu Zuzendaritza Enrique Lamsfusen jaso du Izaskun Bilbaoren ordeiz. Mari Karmen Garmendiaren ezker eskuinera begiratzea

aski da birmoldaketaren garrantziaz jabetzeko. Bi Jose Mari, Agirre eta Zeberio dira egun Kultura sailburuordea eta Hizkuntz Politikarako idazkari nagusia.

Jose Mari Agirre ataundarra izatez eta tolosarra bizitzetaz, Gipuzkoako Hazienda diputatua izan zen 1987tik 1991ra bitarte. Ondorengo legealdian, berriz, Eustat-eko zuzendaria, egun betetzen duen postura iritsi arte. Joseba Arregiren agintaldian bi ziren Kultura sail-

KULTURA SAILEKO ORGANIGRAMA

buruordetzak. Mikel Etxebarriak eta Javier Zuriarriak betetzen zituzten horietan eserlekuak. Etxebarria sailburuordetzatik baztertu arren, Eusko Jaurlaritzan jarraitzen du.

Kultura Sailburuordetza eta Hizkuntz Politikako Idazkaritzan ezezik, zuzendaritzetan ere sumatu da Garmendiarekin batera iritsitako haizea. Amaia Rodriguez izanen da aurrerantzean Kultura Sortu eta Zabalatzeko zuzendaria eta Eduardo Estrade Kultura Ondarekoa.

Rodriguez irundarra da eta historialaria, Oxfordeko Unibertsitatean ikasia. Arabako Errioxako ardo lantegi bateko zuzendaria eta oraintsu Eusebio Larrañagaren ordezkari izendatu dutena. Eusebio Larrañaga, aldiz, EAJko zinegotzia da Azpeitian eta baita Antzertiko zuzendaria ere. Eduardo Estrade bizkaitarrak, aldiz, Jaione Gaminderen lekua hartu du.

Sailburuordetzako gainera-

ko zuzendaritzek berdin di-raute. Gazteriaren eta Gizarte Ekintzarako Zuzendaritza Jose Luis Madrazoren esku geldituko da eta Kirol zuzendari ere Iñaki San Juanek jarraituko du.

Aurrekoen maila berean agertu ez arren, Kultura sailburuordetzari atxikirik beste bi zuzendaritza daude: Soin Hezkuntzarako Euskal Erakundea eta Euskadiko Orkestrako zuzendari nagusia. Bi kargu hauetan orain arte zeuden izenak onartu dira; Luis Solar lehenengoan eta Elias Elorza Euskadiko Orkestrari dagokionez.

Zeberioaren baitan

JOSE MARI Zeberio, ataundarra Agirre bezalaxe, Hizkuntza Politikarako idazkari nagusi izendatu zuten. Kargua eskuratu aurretik, Nekazaritza Sailean jardun zuen lehenbizi eta Kultura Sailean gerora.

Idazkaritza honetatik abiatuta, Euskararen Sustapenerako Zuzendaritza Josune Aristondok du, Roman

Agirre eta Zeberio Garmendiarekin batera. (Arg: Jontxu).

Berriozabalen ordezkari. Berriozabal EAJko Bizkaiko Lurraldeko ordezkaria dugu. Herri Administrazioetan Euskararen Normalkuntzarako zuzendaritzaren ardura Jokin Azkueri egokitu zaio eta Ikerketa eta Informazioarako Zuzendaritza, ostera, Xabier Aizpuruari. Azkue

eta Aizpuruaren karguak berriak dira. Azken bi zuzendaritza hauek ez zeuden aurreko legealdian orain erregistratzen diren moduan, nahiz eta funtzioak Zeberio beraren esku gelditzen ziren.

MAITE ARTOLA

Amaia Rodriguez eta Eduardo Estraderen izendapenekin osatuta gelditu da Kultura Saileko organigrama. Eusebio Larrañagaren ordezkari dator Rodriguez, eta Jaione Gaminderen lekua Estrade

EHNE LUR

**Euskal Herriko Nekazarien Elkarte
Zerbitzu Kooperatiba**

- Zerbitzu juridikoa eta aseguruak.
- Peritaje lanak, eraikuntza eta proiektuak
- Beste zerbitzu batzuk, erosketak, aholkularitzak, ...

Nafarroa Etorbidea, 6 ☎ 65.35.90 • Faxe 65.01.67 TOLOSA (Gipuzkoa)

ADOLFO

HERRI

LARRUN 23
SALGAI DUZU

berri bat

REGI

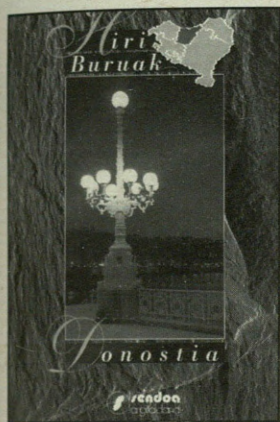
POLITIKA: Ezker

ZABALETA

HISTORIA: Euskal

torioğrafiaz. IOSU CHUECA

LIBURUAK

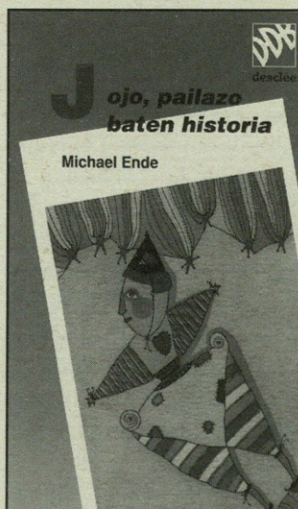
**«HIRIBURUAK.
DONOSTIA»**

SENDOA, 366 or.

Donostiak badu bere liburu handia. Sendoa argitale-

txeak, euskal hiriburuei eskainitako bildumaren barruan, «Kontxako Ertzari» egin dio tarte. Ohizko postal liburuetatik urrun, testuari aparteko garrantzia eman zaio.

Egileek hiru atal landu dituzte. Lehenean hiriaren paisajea, ekonomia eta hirigintza ageri dira. Donostiarek hiriaz pentsatzen dutena, besteek donostiarrez pentsatzen dutena eta donostiarrek nolakoak diren bigarrenen, eta azkenik, Donostiak antzina azaltzen zuen planta eta etorkizunean zer nolako itxura har dezakeen ageri da ■

**«JOJO, PAILAZO
BATEN HISTORIA»**

MICHAEL ENDE

ITZULPENA: XABIER MENDIGUREN
DESCLEE, 97or.

Antzerkilaria izan zen zenbait urtez Michael Ende. Gerorxeago lanbide hau utzirik, idazteari ekin zion. Mundu erreala eta fantasiazkoa batzen iaioa, Jojo pailazoaren kontuak dakartza.

Azkenetan dagoen zirko talde baten gorabeherak dira. Eli, neska atzeratua hilzorian zegoela taldeak babesa emango dio. Behin, ordea, enpresa baten produktuak iragartzeko proposamena jaso eta ezingo dute neskatoa eraman. Jojoren txanda iritsiko da orduan ■

INAKI MURUAREN BEGIETAN

Etenik gabeko ahalegina, bertsolari artean «ezohizkoa»

Liburu hau 237 bertso sortaz osaturik dago eta bakoitzean dozenaldi bat bertso edo gutxi gehiago, batean izan ezik: «Loiolako Inazio Santuaren bizitza», zeinak 53 bertso dituen Loiolako Inazioaren urteurrenerako propio jarriak. Nahiz eta gai batzuk errepikatu, gehienetan asmatu du Lertxundi bai gaiarekin eta bai neurriarekin.

Gaiei buruz esan dezadan, denetik aurki genezakeela eguneroko bat balitza bezala antolaturik. Badirudi Joxe Marik, zer gertatu bere bizitzaren inguruan, hurrexe izan duela kantagai. Ez da erraza izango bere borondatez horrenbeste bertso jarri duen bertsolaririk aurkitzen. Bertsolariok gehienean, agindutako lanak egiten ditugu eta ez bestela.

Hautzaroko oroitzapenak, txukun erabiliak dauzka liburuan eta «urteroko bilerak» edo «Urte Zahar Eguna» dira, errepikatzen dituen gai bakarretakoak.

Nabari da baserri giroko gizona dela Joxe Mari, hiztegi bikaina darabil eta garai

bateko ohitura edo usadioetan, gaur inor gutxi dakizkien tresna izenak ederki sartzen ditu bere bertsoetan aberastasuna ezarriaz. Itsasoko ohituren berri ematen digun arren, bereziki, baserriko ohiturak jakin nahi dituenak eta herri txiki bateko bizimodua ezagutu, aukera polita dauka liburu honetan. Bertso borobilak dira orohar eta errima bikaina izateaz gain, ongi betetzen ditu.

Idazlea, gizon fededun eta herrimin sentiberaz beteaz azaltzen zaigu, eguneroko bizitzaren gora-beherez eta euskeraren egoerak kezkatuta, goibeldurik baina, inoiz etsi gabe. Bertso umoretsurik ere ez da falta eta narratzaile gaitasunez jantzita dela ederki konturatuko zara, gaiei bere bizikizun eta adinak damaion ikuspegitik heltzen dielarik.

Guztira beraz, bertso on mordoska daukan liburua. Dena den, neurri txiki-koak biziagoak eta gustagarriagoak egin zaizkit eta uste dut, irakurlearentzat ongi

SORLEKUAREN KEZKA
JOXE MARI LERTXUNDI
AUSPOA

etorriko litzatekeela doinuen zerrenda izango balu, nahiz eta, hori gabe ere behar bezala zukua atera ezinik ez dagoen.

«ORTZADARRAREN AZPITIK»

ANTTON KAZABON
AUSKALO-EREIN, 66or.

Lehen pertsonan idatziriko narrazioa dugu aurrez-aurre. Iraganaren bidean, txikitako pasadizoen oroitzapenen inguruan eta kolo-reez blai «Ortzadarraren azpitik» eraman nahi gaitu egileak.

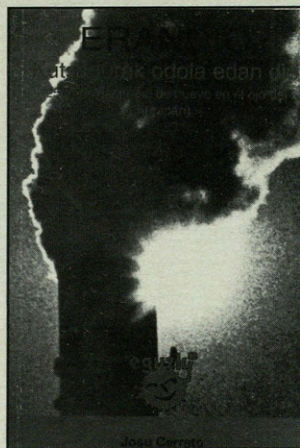
«Misterio hark harrituta utzi ninduen. Eta aitonaren jarrera hark, sekulako jakinmina piztu zidan. Bertso hura goitik behera aztertu nuen mila eta bi aldiz. Ortzadarraren azpitik jauzi egin eta norabaitera joaten zela nahiko garbi zegoen. Baina, nora demonio joaten ote zen bada ortzadarraren azpitik salto egindakoa?» ■

«SAGARRAREN HAUSTERREA»

JON IRIBERRI
EREIN, 76or.

«Sagar freskoa hortzean hartu eta -suteek hondaturiko hiriak irudi-errauts zaporea: Sagarraren Hausterrea». Liburuaren kontrazalerako gorde ditu Jon Iriberrik poesia hitz horiek.

Jon Iriberrik Gerardo Markuletaren eskizonimo poetikoa dugu. Orain 32 urte jaio zen Oñatin. Donostian, Uvieun eta Gasteizen egin zituen unibertsitate ikasketak, eta Hispaniar eta Euskal filologiaren lizentziatu zen. Gaur egun literatur kritika, itzulpengintza eta sorkuntza ditu eguneroko nekeak ■

«ERANDIO: KUTSADURAK ODOLA EDAN DIO»

JOSU CERRATO
EGUZKI, 88OR.

1969. urte inguruan poluzio atmosferikoa zela eta Erandion izandako gertaerak izkribatu ditu Josu Cerratok. Istilu haietan Polizia Armatuak bi bizilagun hil zituen, Josu Murueta eta Anton Fernandez.

Garai hartako kazetari testuen interpretazioa egin du egileak. Izan ere, pertsonaia ezagunen adierazpenak eta poliziaren errepre-sioa oso gertutik ezagutu zuen pertsona baten oroitzapenak bildu ditu.

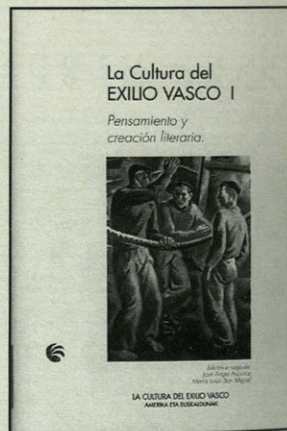
Urri latz haren 25. urteurrenean Erandiori egiten zaion omenaldi gisa har daiteke lan hau ■

«LA CULTURA DEL EXILIO VASCO 1»

EUSKO JAURLARITZA,
236 or.

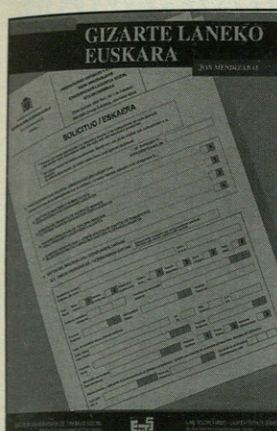
«La cultura del exilio vasco» proiektuan, euskal kulturaren zati garrantzitsu bat berreskuratzeko ahalegina burutu da. Arrazoi historikoak tarteko -Espainiako gerra eta erbestea- Euskal Herri-kanpo garatutako errealitate gerturatzeko saioa da Eusko Jaurlaritzaren eskutik kaleratu den liburu hau.

Gertaera kulturala bere osotasunean islatzeko asmo honi jarraiki, euskal intelektualek erbestean idatzi eta argitaratutako testuak bildu dira «La cultura del exilio vasco»-n. Literatur sorkuntza eta pentsamendua- ren alorrak jorratzen dira ale honetan ■

Hontza
LIBURUDENDA

Okendo kalea, 4
Tel. 42 82 89 Faxa: 43 12 56
20 004 DONOSTIA

«GIZARTE LANEKO EUSKARA»

JON MENDIZABAL
LAN SOZIALERAKO
UNIBERTSITATE ESKOLA
ETA KUTXA, 125 or.
Jon Mendizabalek idatzitako
testu liburu honetan, langile
sozialek beraien eginkizu-
nak betetzeko erabiltzen di-
tuzten testuak eta egoerak
jorratzen dira: gizarte txos-
tenak, informazio-orriak,
inprimakiak, gutunak... ■

«GOZATEGI» GOZATEGI ELKAR

Badira ia hamar urte Asier
eta Ainhoa Gozategi erro-
merietan doinu herrikoiak
plazaratzen hasi zirela. Bo-
toiak sakatuz Asier eta pan-
deroa astinduz arreba.

AITOR ARZAREN BELARRIZ

Erraien eboluzioa

Urteek Ohiukatik Esan
Ozenkira bezala, beraien
musikan ere aldaketa
konstante batera eraman
ditu Baldin Badako talde-
kideak.

«Erraien Iraultza» ez da
ez Baldin Badaren azken
lau urteek eman duten
fruitua, beraien bideko
hamar urteek badute zeri-
kusirik irundarren lan berri
honetan. Soinu berria
egokitu du lan berri hone-
tan Baldin Bada taldeak,
zati handi batean Oskarren
kitarra jotzeko modu
«metal»-eroarengatik, nola
Ibanek makilekin hartu
duen konfidantza eta mo-
mentu askotan erakusten
duen trebetasunagatik.
Kandi ere bueltatu zaigu
teklatuetara, hauen pre-

sentzia nabarmenagoa
izanaz, azken honi Santi
eta Katuren esperientzia
gehituaz, azken emaitza
benetan interesgarria bi-
hurtzen zaigu.

Reagge, rock latza, me-
tala eta ukitu *funky*-ek jaz-
ten dituzte euskara, gosea,
bidegabekeria eta egungo
arazoei buruzko hitzak,
edo alderantziz.

«Kezko gortina», «Erraien
Iraultza», «Konpenezina»,
«Ilargia eta bizitza» eta
«Amets desiragarriak»
abestiak dira honen leku-
ko. «Gosea eta heriotza»,
«Landa ezazu zure hazia»
eta «Isilka misilka» *reagge*
erritmoez berriz musika
goxoaz ere kritika zorro-
tzak egin ditezkeela era-
kusten digu.

ERRAIEN IRAULTZA
BALDIN BADA. ESAN
OZENKI

Gonbaraketan ordua
iristean, Fishbone talde-
aren moduko erreferentziak
baliagarriak lirateke, irun-
darrek une askotan lortzen
dituzten *feeling* momen-
tuak azpimarragarriak bait
dira. 95a hasi zaigu piska-
naka lan interesgarriak
ematen eta hau horietako
bat da.

1991.ean Iñigo Goikoe-
txearekin batera Gozategi
taldea osatu zuten. Handik
hiru urtera kaleratu zuten
euren lehen maketa eta ber-
tako zenbait abestik, «Nor-
nori-nork» esaterako, bere-
hala lortu zuten arrakasta.

Orain, berriz, taldearen

izen bera daraman diskoa-
rekin ditugu entzungai Go-
zategi taldekoak. Hamabost
kantu aurkeztu dizkigute; 53
minutu guztira. 94ko maketa
hartan jasotako abesti ba-
tzuk moldatu eta beste berri
asko bildu dira disko hone-
tan ■

ARGITALPEN BERRIAK

"ZIRRIBORRO" BILDUMA

- ZIRRIBORRO 5 PROZEDURA KOADERNOA I
- ZIRRIBORRO 5 PROZEDURA KOADERNOA II

AUKERA
ZABALA!!

Pasiotarrak - 48290 ● EUBA ☎ 6308036 FAX: 6308028

JET AIRE

9.995 pts. + G.TOS. ENVIO

TLF. 91-334 92 20

Si en 30 días no queda satisfecho le devolvemos su dinero.

Gero eta gauza gehiago eros daitezke etxetik mugitu gabe. (Argazkia: Alberto Elozegi).

Etxetik atera gabe erosketak egin

Audientzia gutxien duten publizitate orduak betetzeko telebistek erabiltzen dituzten bideak dira «Teledenda» eta izen desberdineko antzeko zerbitzuak. ETBk ere tarte berezi hauen aldeko apustua egin du. Telebistak, saldu ezingo lituzkeen tarteak betetzen dituen bitartean, produktuak ezagutarazteko tarteak oso merke erostea lortzen dute enpresek,

TELEBISTA piztu, eta ez da harritzekoa burukin, koa-droak edo sukaldean erabiltzeko tresnak saldu nahi dizkizutela ikustea. «Zenbaki bonetara deitu eta berehala duzu etxean, oso merke, gainera!», diote iragarkiok.

Mota honetako iragarkiak ordu jakin batzuetan baino ez dituzte eskaintzen: eguerdia eta ordu biak bitartean, bazkalondoren eta gaueko hamabi terdietatik aurrera. Biek irabazten dute, bai telebistak, baita enpresek ere. «Enpresa saltzaileak pase

merke asko lortzen ditu eta telebistak, beste saltzaileei saldu ezingo liekeen audientzia gutxiko tarteak saltzen ditu», azaldu digu Madrilgo Accion IP enpresako Juanjo Villadonigak.

Produktua aldatze teknika

ENPRESA internazionalak kanpotik etorri eta beren produktuak hemen saltzen saiatzen dira. Produktuak aldatuz doaz, egokiena eta hobe saltzen dena topatu arte. Enpresok duten jo-

kaera zein den agertu digu Villadonigak: «Produktua pixkanaka igoz doa, salmenta puntu gorenera iritsi arte, orduan jaisten hasten da. Hori da produktua aldatzeko une egokia».

Enpresa saltzaileek ez dute diru asko gastatzen iragarkia egiteko medioak jartzerakoan. Frekuentzia handia da erabiltzen duten arma nagusia, pase merkeak audientzia gutxiko orduetan. Frekuentziaren bidez produktua ezaguna egitea lortzen dute eta paseak oso

merke ateratzen zaizkie. %80ko deskontuak izaten dituzte ordutegi zehatz hau erabiltzeagatik.

Erosten duten tarte merkeak denez, ohizko iragarkiak baino luzeagoak izan ohi dira iragarkiok, 20 segundukoak izan beharrean 70 segundu inguru hartzen dituzte. Ikusleak produktua hobe ezagutzea da euren nahia. Iragarkiaren itxura ez zaie axola, musika eta irudi politik sartu ordez, off-eko ahotsa eta kalitate gutxiko irudiak erabiltzen dituzte.

Deskontu bereziak

ETB-K deskontu desberdinak eskaintzen dizkie mota honetako iragarkiak egin nahi dituzten enpresei. Hilabetearen 20 segunduko 100 pase (asteburua kanpo) edo 140 (asteburua barne) egiten badituzte, 1.200.000 edo 1.680.000 pezeta kobratzen dizkiete, 12.000 pezeta (480 libera) bakoitzeko. 20 segundu ordez 30 segundukoak badira, 18.000 pezeta-koa da hauen prezioa (720 libera). Eskaintza hauek ez daukan beste edozein iragarkik 20 segunduko 200.000 pezeta inguru ordaintzen ditu; baina audientzia kopurua askoz ere handiagoa da, noski.

«Teledenda»-ren desberdina den baina telefonoz saltzen duen «Art Media» izeneko antzeko zerbitzua ere badu ETBk. Ideia beraiek sortua da eta batez ere artista berriak promozionatzeko balio du. «Ez da asko saltzen», adierazi digu Maria Luisa Morales, zerbitzu honetako langileak. Paseak kobratu ordez, komisioen bidezkoa da erabiltzen den kobratze formula.

AINHOA GERRA

Maddalen Iriarte: «Irratia telebistaratu nahi izan dugu»

Maddalen Iriarterena aurpegi ezaguna dugu ETBren ikusleok. Mota desberdinetako saioetan ikusi izan dugu eta orain Andoni Aizpururekin batera «Euskadi Zuzenean» aurkezten du. Elkarrizketak, musika, artea, Euskal Herriari buruzko gaiak..., zuzeneko konexioak falta baditu ere, denetarik dauka goizeko saio honek.

Zein gai jorratzen ditu «Euskadi Zuzenean»ek?

Gertu gertatzen diren eta albiste nagusietan normalean lekuri ez daukaten gaiak ahalik eta modu erraz eta freskoenean ematen saiatzen gara. Lurralde guztietako beste mota bateko gaiak sartu nahi ditugu.

ETBn emandako murrizketek zein eragin izan

dute zuzenean?

Lehen egunero unitate mugikorrek zuzeneko bat egitera irteten ginen eta orain zuzeneko hori ez dago, eta hala esaten dugu. Egunko gai bat aukeratzen dugu eta zuzeneko itxuraz egiten dugu, baina sekula ez zuzeneko delako esanez. Baina elkarrizketak, musika... zuzenean egiten ditugu.

Medio honek duen baliabideetarik bat zuzenean konektatu ahal izatea da, irratia baino askoz geldoagoa da zentzu honetan eta zuzenean konektatuz azkartasuna eta bizitasuna ematen da.

Zer lortu nahi duzue zuzen saioarekin?

Albiste nagusietan lekuri ez duten albisteetan tarte da, neurri batean. «Euskadi Zuzenean» diseinatu genuenean irratia telebistaratu nahi izan genuen. Hau oso zaila da, telebista irratia baino medio askoz ere geldoagoa delako, gainera ez da nahikoa albiste bat hitzez esatea, irudiaren laguntza behar du. Guk inguruko albisteetara ahalik eta azkarren iristea nahi izan genuen, formula desberdinak erabiliz, goiz tankerako irati kutsua izango lukeen programa eginaz.

Udazkean zer egitea gustatuko litzaizuke?

Ez nuke «Gaur egun»-en haria galdu nahi. Gure saioa amaitu eta «Gaur Egun» jarraian egoteak nolabaiteko batasuna ematen dio goizeko informazio saioari. Udazkenean begira hau osatu, hobetu nahi nuke, baina orain bezala integratua izango lukeen albistegi luzeago bat osatuz.

«Irrati kutsua izango lukeen programa egin nahi genuen».

AINHOA GERRA

TXORI BATEK

ESAN DIGU

ETB utzi eta Tele 5eko programa-zioaz arduratuko da Mikel Lejarza

Mikel Lejarza ETBko zuzendari berria izan zitekeela zabaldurik zegoen, baina Tele 5era joan da ustekabe. Mikel Lejarza ez da ETBtik beste telebista pribatu honetara doan lehena, Jose Miguel Azpiroz ere Tele 5era joan zen.

Maiatzaren batean hasiko da Tele 5eko Zuzendaritza Nagusiko zuzendari laguntzailearen kargua betetzen. Emitituko dituen programak zeintzu izango diren erabakiko du bere kargu berri honetan.

Etiket kanpokoa hartzen ez badute behintzat, Jose M. Otermin programetako zuzendaria, Maite Iturbe programetako koordinatzailea edo I. Mena albiste eta kiroleko zuzendaria, hauetako bat izan daiteke hurrengo zuzendaria.

INPUT, Nazioarteko Telebista Publikoaren ihardunaldien antolaketa lana bere esku hartu du aurten ETBk. Ihardunaldiok Miramar Jauregian izango dira maiatzaren 14a eta 20a bitartean. Mundu osoko telebista publikoetan lan egiten duten 1000 baino produktore, zuzendari eta programadore gehiago biltzen ditu urtero INPUT-ek.

■ «Superbat Kluba» saioak zortzi atal berri estreinatu ditu

Saioaren eta bazkideen arteko harremana sakontzea da atal berri hauek sartzearen helburua. Besteak beste, «Merke-merke», bideojokoak, patinak, diskoak... trukatzeko atala; «Triki-jokoa», Trikihash-ek egunero platoko objektu bati buruzko pistak emango ditu eta ikusleek zer den asmatu beharko dute; «Klubeko lagunak»

atalari esker ikusleak beraien artean gutun bidezko harremana izango dute... Jende ospetsua elkarrizketatuko dute eta astebukerako ekintza garrantzitsuen agenda ere zabalduko dute aurkezleek.

■ Egurraren eraldaketari buruzko dokumentala «Sustraia»-n

Erreportai motzak eskaini ordez, aste honetan dokumental luzexegoa plazaratuko du «Sustraia» saioak. «Sektore forestala eta egurraren eraldaketa» izango da hogeita minutu inguru iraungo dituen aipatu dokumentalaren gaia.

Batez ere Bizkaian egin dako dokumental honetan, egurrekin zerikusia duten hainbat gai landuko dira: eraldaketa, egiten diren ikerketa desberdinak, hemengo zuhaitzak eta zein den egoera, landaketa. Azken finean, zuhaitz baten prozesua zein den agertuko du dokumentalak. (Larunbata, 29a, 14.25etan)

■ Bi futbol partidu larunbat arratsaldean

Astero bezala, futbolari eskainiko dio ETBk larunbatetako arratsaldea. Bigarren mailako Eibar-Rayo Vallecano norgehiagokarekin hasi eta Espainiako ligako Zaragoza-Athletic partidua ere jarraituko du. Futbolzaleek badute zer ikusirik, beraz, asteburu honetan. (Larunbata, 29a, 18.00etan eta 20.55etan).

■ «Jokoa baino gehiago» telesail berria hasiko da datorren astelehenean

«Garaipena» da lehen atalaren izenburua. Zortzi atal dituen telesail honek kirolaren inguruko zenbait gai jorratuko ditu, hala nola, amateur izatetik profesional izatera iristeko pausua; doping-a, lehiaketa eta kirolariak babesten dituzten merkatal markak eta komunikabideak...

(Astelehena, 1a, 9.50etan)

■ Asterix-en marrazki bizidun filmea

K.A. 50. urtean, Galian sartzeko ahaleginak egin zituzten erromatarrek. Asterix eta Obelixen abentura honetan borrokak emango dira, baina umorea izango da nagusi.

Z A P P I N G

Hilero egiten den «Galtxagorri» saioa ostegunean Zarauzko Telebistan

Zarauzko Udal Euskara batzordeak ZTBren laguntzaz hilean behin egiten duen saioa dugu «Galtxagorri». Oraingoan, Zarauzko Bertso Eskola eza-gutaraziko dute erreportai baten bidez. Hizlariei dagokien tartean, zarauztar arrantzaleek hitz berriak erakutsiko dituzte. Hilero bezala, agenda eta lehiaketak ere bere tarteak izango dute.

Asteazkenean, berriz, «Herriko Saltsa» saioa izango dugu. Agustín Ezennarro getariar gazteak aurkezten duen saioan, aste honetan «Gazteak eta Erlizjioa» izango da jorratuko duten gaia. Bertan, Ainara Leunda gaztea eta herriko beste hainbat gonbidatu

izango dira, baita Zarauzko apaiz bat ere.

Donostiako Antzoki Zaharrean apirila eta maiatzetan izango diren topaketetako obrak emitituko ditu TeleDonostik

Zazpigarren Antzerki Topaketetako antzezlan guztiak grabatu eta uda bitartean ostiralero ikusi ahal izango ditugu TeleDonostin. Kultur Udal patronatoarekin batera topaketa hauek laguntzailea da Donostiako telebista.

Haurrek egindako antzerkiak ere badu bere tarte telebista honetan. Ostiraletan, ikastetxeen arteko antzerki lehiaketa egoten da. Aldez

aurretik obra grabatu eta gaueko bederatzi terdiak inguruan emititzen da. Erain ikastetxea da aste honetan ikusiko duguna.

Gazte errebelde baten abenturak ETB2an

Kotxe istripuz hil zen James Dean aktore ospetsuaren «Rebelde sin causa» filmea taularatuko du ETB2k. 1955ean Nicholas Ray-k zuzenduriko filme honetan gazte baten bizitza nolakoa den kontatzen da. Gazte talde batek gizon bat jipoitu eta konorterik gabe lurrean botata uzten du. Jim, gazte errebelde batek, poliziaren galdeketa jasan behar du, baina frogarik ez dagoenez aske uzten dute. Judy bere neskalaguna eta Platon lagunarekin batera, Buzz-en laguntaldearekin bat egiten saiatuko da Jim. (Igandea, 30a, 18.55tan).

Gazteriaren ispilu

Guggenheim museoaren obretan «Euskadi Gaztea» musika saioaren iragarki berria grabatu dute. Iragarkiak bi zati dauzka eta lehena, «intrigarena» jadanik ikus dezakegu ETBn. Zehazturik ez badago ere, irailean ikusiko dugu bigarrena.

Aukera eta estetika izan dira iragarkia grabatzeko Bilbo-ko Guggenheim museoa aukeratzaren arrazoiak. *«Itxura estetiko handia duen istorio hiritar eta originala eszenifikatzeko moduko leku interesgarria da obretan den Guggenheim museoa»*, azaldu du Ramon Blazquezekin batera iragar-kiaren egilea eta arduraduna

den Josu Garciak, Puzzle de Comunicacion enpresako kideak.

Euskadi Gaztearen 1995.eko kanpainak izaera historikoa du, sekula ere berri-rikusi ezingo den eszena bat adierazten baitu. *«Guggenheim museoa eraikitzen ari direnez, eguneroko obrek aldatu egiten dute leku horren itxura. Hori de-*

Aurreko urtean bezala, iragarki original eta hiritarra egin nahi izan dute egileek.

la eta iragarki hau orain edo inoiz ezin zen egin», adierazi du Josu Garciak. Joan den urteko iragarkian «Gioconda» obra agertzen bazen, Picassoren «Gernika» agertuko da oraingoan.

Garciak esandakoaren arabera, Euskal Herriko gazte talde zabal baten irratia izan nahi du Euskadi Gazteak. «Gazteria sortzailea

eta arduratsua da» eta hau dela eta mundu sortzaile eta interesgarria islatu nahi izan dugu obren inguruan sortzen den istorio fantastiko eta onirikoaren bidez». Etorkizunari irekia dagoen euskal gazteriarekin identifikatzen da «Euskadi Gaztea».

AINHOA GERRA

B A G A K

■ Asteazkenero bi dietista Bizkaia Irratian

Hamabietatik hirurak bitartean Bizkaia Irratian dagoen «Jira Bira» saioan, Irune Arrazola eta Birji Etxebarria dietistak egoten dira asteazkenero. Gai edo gaixotasun bat hartu eta jarraitu beharreko dieta zein zen azaldu eta aholkuak ematen dituzte zuzeneko saioan.

Aktualitate gaiei eginganako errepasoak ere badu tartea Bizkaia Irratian. Gai bat aukeratu eta hamabietan horri buruzko bertso bat botatzen du bertsolari ezagun batek. Ordu erdi berandago, aktualitateari errepaso

egiten diote zenbait hizlarik; Iñaki Uriartek astelehenetan, Joseba Arrutik asteazkenetan eta Anjel Mari Unzuetak, berri-rik, ostiralero.

■ Alergiei buruzko solasa Segura Irratian

«Osasuntsu» saioaren barruan, ostegunean alergie-rik hitz egingo du Rikardo San Vicente medikuak. Udaberrian jende askok pairatzen duen gaixotasuna da eta sintomak, arrazoiak eta aurre egiteko moduan sakonduko du San Vicentek.

Asteazkenean, Olga psikologo mexikarrak umeen garapen ebolutiboaz hitz egiten jarraituko du.

A U R P E G I A

Manu Etxezortu (Euskadi Irratia)

1969ko urriaren 10ean jaio zen Andoainen. Kazetaritza ikasketak egiten zituen bitartean Euskadi Irratian hasi zen lanean. Lehen urteetan asteburuetako ordezkapenak egiten zituen

eta 1991.etik egiten du lan jarraian. Batez ere erredaktore izan den eta den «Goizean behin» saioan egin du lan.

Goizero eguneko albisteak kontatzen ditu bere lankideekin batera. Eta hamar t'erdietatik hamaitaketa bitartean «Albistearen Harian» tartea egiten du Maite Albisurenekin. Gai bat hartu eta iritzi esberdina duen jendea elkarrizkatzeten dute.

Oso irratizalea izan da betidanik eta lokutore asko entzun eta bakoitzetik gauza onenak hartzen saiatu da. «Euskaraz irratia entzun nahi duenak maila altuko irratsaioak dauzkala uste du Manuk.

APIRILAK
28
ostirala

PILAZOAK BILLABONAN

Billabonako Udal Kultura Batzordeak antolatuta **Txi-
rri, Mirri eta Txiribiton**en
saioa eskainiko da Gurea zinema are-
toan, arratsaldeko 17.00 eta 19.00etan.
Sarrera 200 pezeta (7 libera).

URNIETAN BERTSO AFARIA

Urnietako Gazte Asanbladak antolatuta,
Peñagarikano eta **Maddalen Lujan-
bio** izango dira Ergoien Jatetxean
21.00etan hasiko den bertso afarian.
Tiketa: 2.500 pezeta (100 libera).

FLACO JIMENEZ IRUÑEAN ETA GASTEIZEN

Tex-Mex musikaren erakusle **nagu-
siena** den Flaco Jimenez Iruñeko Anai-

tasuna Kiroldegian eskainiko du kon-
zertua. Maiatzaren 1ean, bestalde,
Gasteizko Printzipal Antzokian izan-
go dugu musikari mexikarra.

OPERA BILBOKO ARRIAGAN

Rossinire «**Il signor Bruschino**»
pieza Bilboko Arriaga antzokian es-
treinatuko da. Pisako Teatro Giusep-
pe Verdirekin egindako koproduzio
honetako musika-zuzendaria Claudio
Desderi da eta Luis Iturri da eszena-
ratzearen arduraduna.

IKUSMENA ERLIEBEAN

Zarauzko Photomuseum-ek **Este-
reoskopiaren** erakusketa antolatu
du gaur hasi eta maiatzaren 28a bi-
tarteetan. Ikusmena erliebean ikusteko
erabiltzen diren aparailuak nolakoak
diren ikusteko aukera duzu hilabete
osoan.

Abiadura Handiko Trenaren (AHT)
Aurkako Batzordeak antolatuta,
topaketa berezia egingo da hiru
egunez. Ostiralean, apirilaren 28an,
17.00etan akanpalekuak prestatu eta
20.00etan Kalejira hasiko da. Larunbat
eta iganderako hitzaldiak, mendi
ibilaldiak eta beste hainbat ekitaldi
antolatu dira.

I H E S I

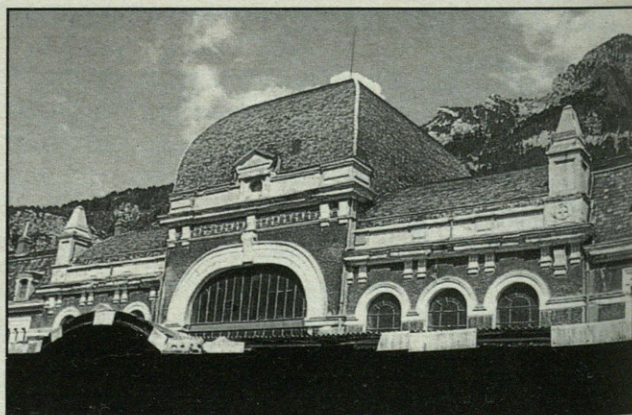
Garbarditora Canfranc-etik

Asteburu luzea izango du
batek baino gehiagok berri-
ro ere eta Euskal Herritik
atera eta Aragoi aldera alde
egingo dutenak ugariak
izango dira, horrelakoetan
gertatu ohi denez. Canfran-
cen egoitza izanda, leku as-
ko ezagutu daitezke inguru-
an. Oraingoan, goiz baka-
rrean lasai egin daitekeen
ibilbide erraza emango di-
zuegu jakitera.

Canfrancen hegoalde-
tik ekialderantz abiatu eta, etxe
bat eta borda-ate bat pasatu
ondoren, bi zelairen artean
igaroko gara. Eskuinera jo
eta Ipotxen basoan sartuko
gara. Garai honetan egoten
da, batez ere, polita basoa,
zuhaizak loratzen hasiak

baitira. Bideak ez du galbi-
derik eta eskuin-ekzer erra-
zak eginez gorantz egiten
du. Meses-en Sakana eta ba-
so txiki bat igaro eta Lastoa-
ren Iturrira iritsiko zara. Itu-
rri hau, arroka batek duen
zuloan dago eta bertatik
edan nahi izanez gero beha-
rrezkoa da lastoa erabiltzea.
Puntu honetara heltzen ga-
renean begibistan geratuko
zaigu ordura arte basoak ez-
kututzen zigun harana.

Aurrera jarraitu eta Villa-
nuatik datorren pistara iritsi-
ko gara. Bide hau hartu be-
har dugu eta eskuinerantz
abiatu. Minutu gutxi behar
dira ezkererantz egiten du-
en bideska aurkitu aurretik.
Hemendik aurrera, bi izango

dira eskueran izango ditu-
zun aukerak.

1- Errazena. Pistatik jarraitu
eta pinu eta izeiz betetako
baso artean aurrera eginez
Gabarditora iritsiko gara,
Abetazos Iturritik pasatu eta
gero. Gabarditotik Leche-
ringo punta ikusten da. Leku
honen edertasunagatik,
«Heidiren zelaia» ezizenez

deitzen dio jendeak.

2- Pistatik ezkerrean egiten
duen bide zaharra hartu.
Oso itxia egoten da bide
hau, landaretza handiz,
jende askok ez baitu erabi-
tzen. Bide honetatik Gabar-
ditoren gainaldera iritsiko
gara ordu erdian. Eskuinal-
dean dagoen arte basotik
egin behar da behera ■

ANTZERKIA BASAURIN

Pablo Valdesek zuzenduta, «Santa Juana de los mataderos» antzezlan aurreko da Sozial Antzokian. Bertolt Brechten antzerki testua Alfonso Sastre moldatua da. Sarrerak 900 pezeta (36 libera) balioko ditu, 575 pezeta antzokiko kidea bazara.

KONTZERTUA BARAKALDO ANTZOKIAN

Antonio Breschi musikagile ezagunak kontzertua eskainiko du Barakaldo Antzokian gaueko 22.30etan. Emanaldi bakarra izango da.

BUERO VALLEJOREN ANTZERKIA

Euskal Herrian lehendabizikoz, Buero Vallejoren «Las Trampas del Azar»

antzerkilana estreinatuko da Getxo Antzokian. Sarrerak 1.000/700 pezeta (40/28 libera) balio du.

ERTAMERIKETAKO ZINEMA GASTEIZEN

Gasteizko Samaniego zinema aretoak antolatutako Ertameriketako Zinemaren Egunen barruan, Mexikoko «La Reina de la noche» filmea estreinatuko da. 20.00etan eta 22.30etan izango dira emanaldiak eta sarrerak 800 pezetan (32 libera) ordainduko dira.

APIRILAK 29 ROCKA IZTIETAN

Errenteriako Iztieta jailetako ekitaldien barruan rock kontzertua antolatu du Jai Batzordeak. Aski da, Brigada Slam eta 2 a.m. taldeak ari-

Apirilaren 24an Bizkaian hasi ondoren, 28an ekingo zaio Gipuzkoan Eskolarteko Bertsolarien Txapelketari. Nafarroan, maiatzaren 9an da hastekoa. Herrialdeka finalak egin ondoren, maiatzaren 27an egingo da Gasteizen Euskal Herriko Eskolarteko finala.

Arabaren aurten ez da txapelketarik egingo herrialde mailan, bai ordea eskolaz eskola. Ipar Euskal Herrian, Bertsolari Ttipien Eguna maiatzaren 23an egingo dute Hendaian.

Finala Mendizorroztako polikiroldegian egingo da, eta bertsoez gain pilota emankizunak ere egongo dira. Bat-batekoaz gainera, idatzizko txapelketa ere egingo da.

M O K O F I N A

Martxotik aurrera... antxoa

Antxoa harrapatzen hasten denean, gainontzeko arrainen prezioak behera egiten du: hain da ederra antxoaren presentzia ugaria eta kalitate paregabea. Udaberrian itsasoa oraindik ere kazkar dabil, bizkor, eta antxoak askotan nahi lukeen baino porturatze gorabeheratsuagoa izan ohi du: nekaldi hauen guztien adierazgarriak lepo-jiran ateratzen zaizkio, gorriune itxuran.

Bestetan, lehorrean hiruzpalau egun emateagatik agertzen zaizkio lotsaren azarna gorriak.

Erosi bezain laister etxera joan eta garbitu egin behar duzu antxoa: tripa eta burua kenduta (esku batekin isa-

tetik helduta, beste eskuko hatz potolo eta erakusleaz baliatuz), uretatik paxada arina —nahikoa ur izan dute dagoeneko— eta, zabal-zabal

jarrita, gatza eman. Hotzetan utziko dituzu, otordua iritsi arte.

EDORTA AGIRRE

Asteko aholkua

Frijituta, erreta (handiak), gordinik (ozpin, piper txikitu eta oliotan 8 orduz beratuta), ireki eta arrautzatan bilduta, pil-pil, sagardotan, saltsa berdean... edonola. Kontseilu txiki bat: ez luzaro egin arraina. Tente egon behar du mamiak eta, antxoa freskoaren kasuan, bitan banatzen da, hezurretik ■

tuko dira Matadero aldean 22.00etatik aurrera. Sarrera dohainik da.

GERHARD BAHR-EN HERIOTZAREN URTEAURRENA

Legazpin jaioetako Gerhard Bahr euskaltzalearen heriotzaren 50. urteurrena ospatzeko ekitaldi ugari antolatu ditu Legazpiko Udalak. Eguerdiko 12.00etan mahaingurua egingo da Bahr-en bizitzari buruz. Eguerdiko 14.00etan bazkaria egingo da. Txartelak 3.000 pezeta ordainduta (120 libera) eskuratuko dituzu.

KONTZERTUAK DONOSTIAN

Def Con Dos talde madrildarrak bere azken lana aurkeztuko du gaur Konplot-en 21.00etan. Bestalde, Anoetako Polikiroldegian, **Jabier Muguruzaren** kontzertua izango da entzungai.

ZUMARRAGAN KARTEL LEHIAKETA

Zumarragako Udaleko Kultura eta Jaietarako Batzordeak lehiaketa antolatu du 1995eko Santa Isabel Jailetako programaren azala egiteko. Lanak apirilaren 29rako izan behar dira Udalean.

HAUR JAIA ALTZAN

Paco Mateoren omenez Askagintzak antolatutako X. jardunaldia gaur amaituko da Altzako Harria Parkean egingo den haurrentzako jaialdiarekin. Bertan, antzerkilarik ezberdinak aurkeztuko dira. Eguraldi txarra egi-ten badu, frontoian egingo da.

ANTZERKIA BARAKALDON

Gaur hasiko da Barakaldoko Antzokian Ignacio Amestoyren «Gernika».

Donostian egingo den Kilometroak 95aren ekitaldien barruan, Folk Jaialdia egingo da apirilaren 29an Donostiako Gaska polikiroldegian. Jaialdia Euzkitze bertsolariak aurkeztuko du eta bertan parte hartuko duten kantari eta taldeak Olatz Zugasti, Pello Ospital, Imanol, Ganbara, Gontzal Mendibil eta Jabier Muguruza dira, besteak beste.

E T X E Z U L O A N

Lorontzietan jarri beharrekoak

Lore eta barazkiak aldatzeko lekuak ez du zertan lurra izan behar beti. lorontziak ere balia litezke. Modu honetan hotzaren erasoak ekin ahal izaten da maiatza erdi aldera arte, landareak lurrera aldatu arte, hain zu-

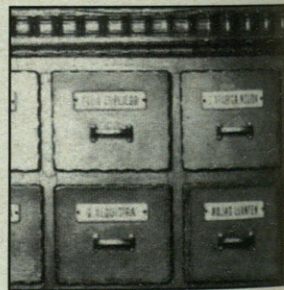
zen ere. Elkarrengandik 40 zentimetrora aldatuko dira landareak lurrean. Landare hostotsu eta jaspeztatuak kasuan lorontzien erabilera landaketarako hilabete bat gehiago emango digu, eguzkiak baldar ematen duen lekuetan, batez ere.

Landarea lurrera pasatzeko orduan, moztu landarearen puntak.

Hona hemen lehendabizi lorontzietan aldatu behar diren landareen zerrenda: barazkien artean zarbak, tomateak eta orburuak. Minta, salbia eta xarbotak bellarrak eta eguzkilorea, petuniak eta klabelinak ■

Jakiak estaltzeko erabiltzen ditugun zenbait plastikuzko garden eta eranskor arriskuak dira hauek biltzen dituzten janarientzat, estalgarri hauek dituzten substantzia kimiko batzuegatik. Substantzia plastifikatzaile hauen kutsadurak osasunean eragin ditzakeen ondorio kaltegarriak direla eta, plastikua erosi aurretik jakiekin kontaktuan egon daitekeenaren ziurtasuna izan behar duzu ■

Altzariei ukitu berezia emateko azkenaldian merkatu-ratutako margoen eskaintza zabalak aukera handia ematen dio barnizaren dir-dira baino sentsazio bizi-goia nahi duenari.

Tinteak dira, oraingoz, gehien saltzen direnak. Uretan nahasitako pigmentuak dituzte oinarri, eta hezetasunaren aurkakoak izateaz gain, plastifikatutako gainazalak bezain erraz garbitzen da margotutako guztia ■

Un grito. 1937.» antzezlan, bihar eta maiatzaren 1ean ere ikusgai izango dena. Gasteiz Antzerkiko kideek antzez-tuko duten lan hau Carlos Gil-en zuzendaritzapean egingo da. Emanaldiari, arratsaldeko 20.00etan emango zaio hasiera.

HIKA IKASTAROA IRUNEN

Irungo AEK-k antolatuta, gaur hasi eta ekainaren 17 arte Hika Ikastaroa egingo da. Larunbatero izango da ikastaroa eta goizeko 9.00etan hasi eta 12.00ak bitartean luzatuko da. Honi buruzko informazio gehiago nahi izanez gero, dei ezazu Irungo 62 88 34 telefono zenbakira.

APIRILAK
30
lgandea

NAFARROAREN EGUNA BAIGORRIN

Egitarau biribila prestatu dute aurtien ere Nafarroaren Egunaren antolatzailerak. Goizeko 9etan agurra egingo da, gaitero, trikitilari, txistulari eta txarangeekin. Ondoren, artisauen erakusketa egingo da, bazkari herrikoi batez jarraituz. Dantzaldi eta kantaldi ugari ere izango dira Baigorriin.

MAIATZAK

2

Asteartea

ERAKUSKETA HASIERAK

Erromoko Kultur Etxean hilaren 6a bitartean, AE-Kren X. urteurrenaren oroigarritzko erakusketa egongo da. Algortan, bestalde, 13 arte irekiko dute Antzezaleak elkartearen erakusketa.

MAIATZAK

4

Osteguna

DANTZEGUNAK BASAURIN

Puertas Abiertas taldearen eskutik, «Hablame Bajito» dantza garaikidea ikusteko aukera izango da Basauriko Sozial Antzokian.

Herria 2000 Elizak antolatuta «Boterea eta Informazioa» izenpean Foruma egingo da Donostiako Arrasate Kultur Aretoan. Maiatzaren 3, 4 eta 5 ean egingo diren hitzaldiak hainbat hedabideen esparruan adituak direnen partaidetzarekin.

J A K I N M I N E Z

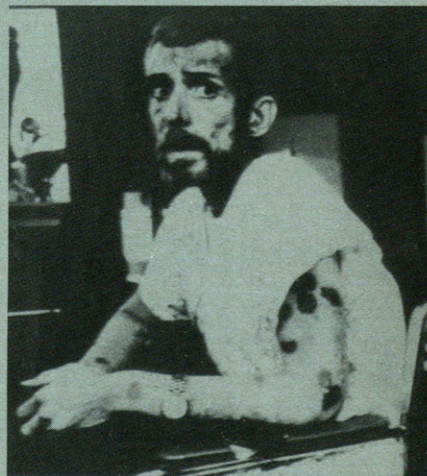
HIESa: hamabost urte eta gero, zer?

Gizakiak baditu bere defentsa-mekanismoak kanpoko zenbait erasoren aurka, eta mikroorganismoen aurka, alegia infekzioen aurka bereziki. Defentsa horri immunitatea esaten zaio. Immunitate-sistemaren akats bat gertatzen denean, pertsonak infekzioei aurre egiteko gaitasun hori galdu egiten du. Gaur egun organoak transplantatzeko aukerak pertsona transplantatuaren gaitasun immunologikoa gutxitzea edo, besterik ezean, aldaraztea eskatzen du, kanpotik jarri zaion edozein in-jerto (edo transplantatu zai-on edozein organo) ez za-puzteko. Honaino mediku-ak kontrolatzen duen eran-

tzun immunologikoen gu-txitzea.

Baina 1980. urtearen amaieran ordurarteko irizpi-deekin nekez etiketatu zite-keen gaitz berri bat agertu zen: defentsarako gaitasuna nabarmen jaisten zen, eran-tzun immunologikoa ezaba-tuz. Lehen erasandakoa gaz-te bat izan zen, edozein tra-tamenduri erresistenteak zi-ren infekzio errepikatuekin eta hesteetako butxadura-koadro batekin, pulmonia soil batengatik hil bazen ere. Gaitz misterioso hura (ge-roago eman zitzaion gaur egun zoritxarrez hain eza-guna den HIES izena) bizi-bizirik dago oraindik, eta le-henengoz agertu zenetik 15

urte pasa diren arren, erronka handia izaten ja-rraitzen du zien-tziarentzat. 1980tik hona kasuen ko-puruak gora egin du, eta baita arra-zoi handirik gabe-ko erreakzio ka-tastrofistak ere: HIESa zigor gisako bat izango litzate-ke, edota Halley kometaren mada-rikazio bat, eta abar (zen- baitek intentzio txarrez edo ezjakintasunez esandako astakeriak ze-rrenda asko luzatuko luke-te). Baina gaur egun bere epidemiologia zeharo eza-

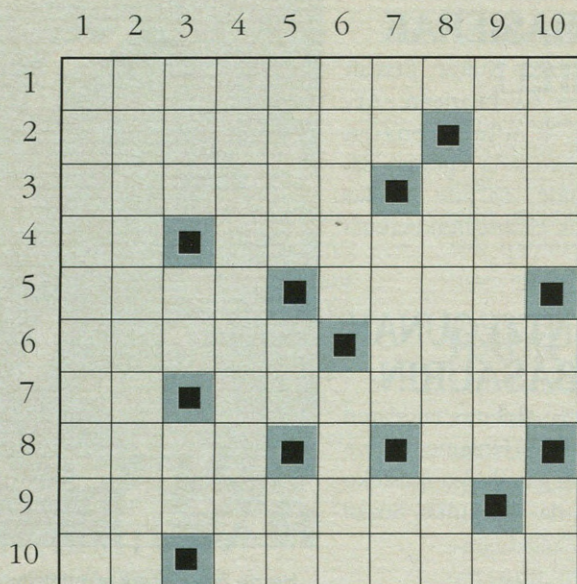

guna da, eta beraz ondo da-kigu nola ebitatu, oraindik ere sendatzeko modurik aurkitu ez dugun arren.

Xabier Agirre

Denborapasa

Gurutzegrama

EZKER ESKUIN: 1.- Isurkariak edukitzeko ontzia. 2.- Mirakulua. Kontsonante bikoitza. 3.- Etsai. Lurralde. 4.- Errepikatuz, txori mota. Kolpea. 5.- Fruitua. Arazo. 6.- Irakasle. Proba. 7.- Alderantziz, egile atzizkia. Odol xurgatzailea. 8.- Ehun mota. Lehenengoa. Indioaren sinbolo kimikoa. 9.- Pertz konpontzailea. Uranioaren sinbolo kimikoa. 10. ... egin, goitik ari. Ulerterraz.

GOITIK BEHERA: 1.- Emakume. 2.- Dirua maite dutenak. 3.- Areago. Tutanioaren sinbolo kimikoa. ... egin, istua bota. 4.- Nahasi. 5.- Gipuzkoako ibaia. Arabako alderdi espainiarra. Belearn erdian. 6.- Nuena, hari. Bi. 7.- Herri hizkeran, eta. Budismoaren sortzailea. Kontsonante bikoitza. 8.- Azkenekoa. Pluralean eta iparraldean, eskasia. 9.- Iruditze ahalmen. Zero. 10.- Ez emea. Bokalk bikoitza. Oinarritzko edari.

Kate hitzak

Letra kopuru desberdineko hitzak ageri zaizkizu ondoan. Helburua zera da, eskuineko taula osatzea, puzzlea bailitzan. Pasa ezazu hitz bakoitza dagokion lekura, kontuan harturik hitzok ezker eskuin eta goitik behera joan daitezkeela.

8 letra

Baztertu
Kantoria
Sekulako
Tirokatu

4 letra

Antz
Apez
Aska
Bira
Dama
Deba
Deia
Egon
Iaio
Ikus
Ioia
Istu

Lana
Lera
Neuk
Nota
Orai
Osin
Sara
Sosa
Tira
Zain
Zait
Zama

7 letra

Amezitia
Erraztu
Laukote
Piarres

2 letra

Ao
Au
Az
Do
Ia
LP
Po
Ut

3 letra

Eme
Igo
Rik
Ron

ERANTZUN zenbakidunak bete ondoan, pasa ezazu letra bakoitza dagokion goiko taulako laukira eta grabatuan ageri den pertsonaiaren izena, erretiratu berri den pilotari handi baten izena ageriko zaizu.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10		

	Ezeztatua	Erasotua	Ipar-orratz		Ukabilez emaniko kolpea
	Izutu	Bits	Aldrebes-keria		
					3
Capuzkoako mendia	Intsektu mota	Xumeak			
Gutxi izatearen kasua	Hurbiltzen ari zen	Bi egun barru			
			8		6
Abizenak					Boroa
Hanla					Frantses pintorea
			Gip., niri		
7			Suari daria		
Hitz grekoa	Bat	Ontzieta-ko ertz			
Itzulia	Ibar	Sufrea			
		Selenioa		... egina, total egina	
		Junta-gailua		Ohorezko hitzemate	
9					
Kolore ilun		Gari sorta			
Azaldu		Urania		10	5
			Iodoa	499	
			Bokala	Oxigenoa	
Antzainen janari koporia		Norabait			
				2	

—Hieroglifiko a—

Zure ikasleak jostalariak eta ... dira

Aurreko asteko soluzioak

				A	N	U	S	K	A	
				L	A	S	A			
				●	I	●	A	●	S	●
				A	L	A	R	G	U	N
●	B	●	F	A	A	R	I	A	●	C
M	E	S	F	I	D	A	N	T	Z	A
●	T	A	●	G	A	L	A	I	A	K
L	E	R	R	O	●	A	●	K	U	I
●	K	E	A	●	E	R	T	A	●	I
A	I	A	●	A	Z	●	O	●	A	R
●	Z	●	A	B	A	R	R	O	T	S
A	U	R	R	E	K	O	N	T	U	A
●	N	I	O	N	●	N	U	●	A	R

Gurutzegrama

EZKERESKUTN: 1. Epaimahaita, 2. Larribetzu

3. Eremu, R. Ez. 4. Be. Okarina. 5. Itota, I. aP

6. Tala, Eta, E. 7. Akaso, Arsz. 8. S. Kuleroa. 9.

Li⁺ Na⁺ Ba²⁺ S²⁻ IO₃⁻ NaHSO₄ IO₄⁻

GOTTIK BEHERA: 1. Elebitasun, 2. Paretak

Ta 3. Arg. Otik H. 4. Imotasuna 5. Maika

Olex. 6. Ab. A. E. E. I. 7. Herritarr. 8. Al. A.

APPROX. 0.1 mm. FIG. 1. 10. ANTERIOR SEX.

Hieroglifikoa:

Bortzirietan bai

Kate hitzak

	I	Z	K	O	A	L	U	A	
A	H	J	A		G	E	R	R	O
	G	I	L	T	Z	A	K		T
U	A		A	U	Z	O	L	A	N
R		E	M	E	A		A	R	O
	E	G	O	N		A	N	O	A
U		G	U	T	A	I	D	A	
B	A	T	Z	A	R	R	A	K	Z
E	L	E		A	T	E	R	K	J
L	E	R	A		E		E	U	L
X	A	K	E		L	A			A

Bosteko ttipiak

A 1. Abando, 2. Alzak, 3. Inurri.

4. Dąbca, 5. Łokaj.

B 1. Añorga, 2. Oloak, 3. Arotza.

4. Gazur, 5. Dakart.

Bosteko ttipiak

	1		3		5
1		2		4	
	2				
3					
	4				
5					

1. Nafarroako herria
2. Hostoa
3. Hiru
4. Txikia
5. Gari sortak

1. Lapurdiko herria
2. Akatu
3. Ogi saski
4. Eztena
5. Txori beltzak

Zenbaki bakoitzeko hitz bat eta bera

	1		3		5
1		2		4	
	2				
3					
	4				
5					

1. Lapurdiko herria
2. Akatu
3. Ogi saski
4. Eztena
5. Txori beltzak

Legebiltzar baskongadoa, zertarako?

GAUZA jakina bada ere Herri Batasunak ez duela oraindik oraingoz ezarrita daukagun instituzio eraikuntza onartzen, abiatu orduko, adierazi beharra daukagu hala jarraitzen duela izaten.

Gaurregungo Legebiltzar Baskongatua ez dugu onartzen Euskal Herriko instituzio Gorena bait litzan.

Gure aurkari edota etsai politiko ditugunak ere, sarri aurpegiatu digute Legebiltzar horretan ez parte hartu izana; eta aurkariak ez ezik gugandik hurbilago egon daitezkeenak ere. Herri Batasunak, esateko daukan oro esan etadefenda dezake foro horretan. Horrela, askoren esanetan, normalizatu egingo litzateke Euskal Herriko egoera politikoa.

Azken afirmazio honetatik, eta itzulikaldeko irakurketa eginez, noski, eskertzekoa da, beste ia indar politiko guztiak aitortzea Herri Batasuna Legebiltzarrean behar dutela Euskal Herriko egoera normalizatzeke, baina ez; gure uste apalean ez dago hor gakoa.

EGUN ezarrita daukagun eraikuntza instituzionalak ez dio erantzun Euskal Herriaren askatasun, demokrazia eta aurrerazaletasun egarriari.

Zaila, ezinezkoa hobe, daukagu Herri Batasunekoak gure helburu politikoak bide hortatik lortzea.

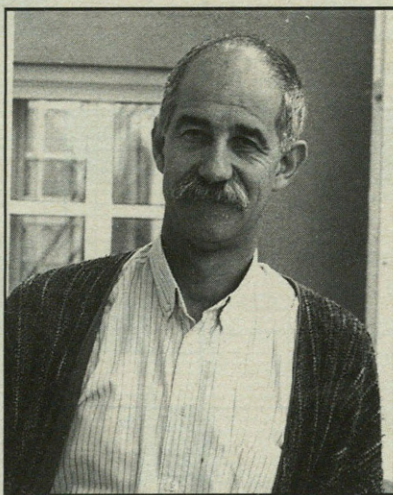
Ez delako benetan Euskal.

Ez, bere baitaratzen duen esparru geografikoa Baskongadak ken Trebiño eta Turtzio bakarrik direlako Nafarroa eta Iparraldea gabe.

Ez delako benetan Euskal, gure hizkuntza nazionala egundo baztertua baitdago.

Zenbait legebiltzarkidek euskararekiko mespretxua azaltzen dutelako, baina hori euren espainol izatean oinarri daitezkeen bezala, ezin onartuzkoa da Euskal deitzen den erakunde batetan, Gasteizko Legebiltzarrean gertatzen den praktika linguistikoa, ahozko nahiz idatzizko eguneroko praktikan, gaztelera bait da nagusi. Araudia bera ere euskarara negargarri —itzulita— dago.

Ez delako benetan Legebiltzar, osotasunean behintzat. Inork ezin ukatu legeak

XABIER ZUBIZARRETA

HBko EAEko legebiltzarkidea

onartu dituenik, baina ezin ukatuzkoagoa oraindik legegintzarako gaitasuna Espainiako Konstituzioak mugatzen diola; Bere burujabetasuna, burumakur dagoela, zorritzarreko transferentziei begira.

Ez delako benetan Parlamentu, nekez baizik; benetan neketsua bait da, barne arautegiak erreztasunak eman baino, gehiengoaren esku uzten bait du Ganbarako taldeak beraiek ere egin nahi dituzten interbentzioak egitea; eta areago hiritarren iniziatibak bertara iristea, eskubide bat izatetik oso urrutigeratuz.

EZ dugu, guk geuk ere soluzioa eskuratu, eta Euskal Herri osoan dugu nahi etaezin horren protagonista edota lekuko. Gorago nion, Legebiltzar horretan alderdi estatalistak direla benetan eroso sentitzen direnak, Baskongatuei Pais Vasco deituz. Gu Herri Batasunakoak gara lotuenik sentitzen garenak; Ez dugu ikusten bide hortatik eskura dezakegunik Euskal Herri independente, progresista eta batu bat. Eta noski, guk aukeratu dugun bideak zailtasun asko du eta kosto gehiago. Baina benetan noraezean ikusten ditudanak bere burua nazionalistatzat jotzen duten ho-

riek dira; Nahiaren eta ezinaren ispiladura; egunerokoari ere erantzun egin behar zaiola eta abertzaletasunetik urruntzen eta gero eta lotura gehiagorekin. Eta larriago dena abertzal euskaldunei aurka eginez eta nazionalista espainolekin batuz.

Agian Jaurilaritzaren harmarria daiteke Nafarroako laukia gabe, diodanarenazal penik gordinena.

Geure arteko ezadostasunak gainditzen joan behar dugu, zalantzarik ez, baina bitartean elkarrekiko errespetoa behar dugu gutxienez, Legebiltzar hortan etakanpo.

Eta errespetua diodanean, ez diot dialektika politikoa —joku floral— edo horrelako zerbait bihurtu behar dugunik. Ez; errespetoa diodanean, gerra zikina, Herri Batasuna isolatu nahia, boikot instituzionala (ekonomikoa barne) justifikaziorik gabeko kontrol poliziala, adierazpenerako eta informaziorako eskubideak murriztea, Egin egunkaria eta irratia adibidez, nahiz eta kontra egon dagoeneko epaitegieta sententzien jarioa... etabar aipatu behar ditut, preso politikoen dispersioa eta tratu txarrak ahaztu gabe.

AITOR diezaigun elkarri berea, eskubideen mailan bederen; Guk Herri Batasunan, Gasteizko eskuhartze instituzionalari eragozpen gehiegi ikustendiogu eta funtsezko gabezia ugari.

Baina, ez al da Ajuria Eneakoa instituzioetatik kanpo arazoak konpondu nahi dituen —Mahaia?—. Ala hor azaltzen diren kontraesanak mikrofonoa irekita azaltzeko baino gehiago dira?

Hor dugu Nafarroako Herri Batasunaren praktika partehartzailea ere. Esperientzia guztietatik eta hausnarketa zintzo eta zorrotz batetik Herri Batasunak, zihur nago, aukera egokia egingo du. Jokoa, Euskal Herriaren etorkizuna dago; eta hori ez da bermatzen gaurregun egiturak eta instituzionalarekin; Egia horren gordintasuna beti isladatu beharko da gure jokabidean, geure usteei iruzur egin nahi ez badiegu.

Kontua ez da parte hartu ala ez, zertarako baizik.

Ltxura baino gehiago...

FOTOKONPOSAKETA
INPRIMATEGIA

ANTZA
Maisuen Eskutik

Industrialdea 1-2 20160 LASARTE-ORIA
Tel: (943) 37 07 38 - 37 15 45 Fax: (943) 36 54 93 - 36 10 48

se
i
n
a
l
e

ON

EUSKADI
GARA
FM